

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 39 (2326) 1994 RUGSĖJIS-SEPTEMBER 27

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

• 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

• NUMERIO KAINA — \$1

Ieškokime aukso vidurio

Atėjo ruduo. Vasaros karščiai, nuotykių ir kelionės prabėgo lyg sapnas. Liko tik prisiminimai. Vaikams, pradėjusiems naujus mokslo metus, tenka vėl rašyti: "Ką aš veikiau šią vasarą?" Turbūt ryškiausi įspūdžiai pasiliko jiems iš stovyklų, sunkiausi paaiškinti kitiems, ten nebuvusiems. Ir suaugę, nuo mažens ar tik retkarčiais stovyklavę, su malonumu prisimena stovyklas, o dabar savo vaikus veža net į tolimesnes vietas, kaip darė ir jų tėvai, norėdami dar vienu būdu ugdyti jaunimą lietuviškumą.

ATSIŽVELGIANT į didėjančių vaikų skaičių stovyklose, matyti, kad dabartinių jaunų šeimų tėvai supranta, jog vasaros stovyklų vaidmuo yra labai svarbus jaunimo lietuviškame auklėjime. Organizacijos tokiu būdu suburia jaunimą, atitraukia jį nuo kasdieninio gyvenimo, juos pamoko, sudaro sąlygas maloniai ir naudingai praleisti laiką gamtoje, užmegzti draugystes, įpratina vaikus šiek tiek tvarkytis savarankiškai, reikšti savo kūrybingumą pasirodymuose ir darbeliuose, kuriems normaliai nepakanka laiko, bei vėliau imtis atsakomybės pradedant patiems vadovauti. Jie atvyksta, savaime aišku, pabūti lietuviškoje aplinkoje. Lietuviškumas yra puoselėjamas per programos tematiką (rankdarbius, tautosakos pamokas) ir per lietuvių kalbos vartojimą.

STOVYKLOSE, kaip ir kituose lietuviško išeivijos jaunimo telkiniuose, šiuo klausimu esame priėję gyvybinę, lemtingą kryžkelę. Į stovyklas buriasi palyginti dar daug vaikų. Tai rodo gyvą tėvų norą, kad vaikai bendrautų ir neatsitiktų nuo lietuviško kamieno. Tačiau kyla tas pats didelis, spygliuotas klausimas dėl lietuvių kalbos vartojimo, ant kurio užsikabiname ir lietuvinistinėse mokyklose. Tėvų ir vadovų dauguma yra augę ir išsimokslinę išeivijoje. Yra nepaneigiamas faktas, kad jų pajėgumas taisyklingai kalbėti lietuviškai yra ribotas, kartais net visai silpnas. Ar reikia tada imtis griežtų priemonių išstumti kiekvieną anglišką žodį, kviesti ir talką tik tobulai lietuviškai kalbančius vadovus? Ar tokiu būdu nenustotume daugelio jaunų vadovų? Antra vertus, ar įmanoma įskiepyti vaikui meilę lietuviškam žodžiui, norą išmokyti mūsų kalbą be rimtesnių pastangų? Kiti gal pasakytų, kad, šalia pokalbių su seneliais, ta kalba nebus jiems reikalinga. Kitaip atsakytų išeivijos jaunimas, gražiai bendravęs šią vasarą su lietuvišiais Lietuvoje. Visai paleidus lietuvių kalbą užmarštin, nuėjus antruoju – slidžių, dviejų kalbų maišymo keliu, nuves mus labai greitai į kultūrinį nuosmukį, nebent turėsime aiškių arba žydu tautinį atsparumą. Ar nėra trečio kelio, ar tik jo nematome?

OGAL, atėjus naujam išeivijos veiklos amžiui, reikia praskirti naują kelią, kuriuo eidami rastume aukso vidurį? Svarbu stiprinti jaunų vadovų lietuvių kalbą, tautinę sąmonę, atkreipti į juos rimtą dėmesį. Kultūros ir švietimo suvažiavimuose jau seniai buvo raginama jiems palengvinti darbą – duoti jiems žinių, ne tik kalbos, bet ir šių laikų paskatinamojo ("motivational") pobūdžio metodikos, sudaryti sąlygas, nors ir trumpuose kursuose dalyvauti net Lietuvoje. Tada ne tik vaikų stovyklose, bet ir mokslo metais lankomose organizacijose jie bus pajėgūs stiprinti globojamų vaikų lietuvių kalbos mokėjimą. Tas kelias nelengvas, reikalaujantis realaus apgalvavimo ir tam tikro atsidavimo, kaip ir kiekvienas vertingas siekis, bet būtinas tautiniam mūsų išlikimui. **RSJ**

KANADOS ĮVYKIAI

Ateivių antplūdžio problemos

Torontiečius šiemet labiausiai sukrėtė dvi žmogžudystės: graikaitės Georginos (Vi Vi) Leimonis nušovimas balandžio 5 d. ir policininko Todd Baylio – birželio 16 d. Jaunoji graikaitė G. Leimonis buvo nušauta kavinėje, jaunas policininkas T. Baylis – gatvėje tarnybos metu. Abu šiuos nusikaltimus atliko du nelegalūs juodosios rasės ateiviai iš narotikų eksporto pasižymėjusios Jamaikos. Liūdniausia, kad nusikaltimo metu jų neturėjo būti Kanadoje.

Mat graikaitės nužudymu kaltinamas Lawrence Brown už nusikaltimus jau buvo su laikytas keturiolika kartų, bet jo išstėmimas iš Kanados atidėtas penkeriems metams. Clinton Gayle, nušovęs policininką T. Baylį ir sužėdęs jo partnerį M. Leonę, jau 1990 m. buvo nubaustas kalėjimu už kokaino platinimą ir nelegaliai laikomą pistoletą. Prieš baismės 1991 m. buvo pridėtas ir išstėmimas iš Kanados. C. Gaylo apeliacija teismas atmetė 1992 m. birželio 26 d. Tada jis už 2.000 dolerių užstatą buvo išleistas iš Guelph kalėjimo ir dingio nelegalių ateivių eilėse.

Spaudos konferencijoje rugsėjo 16 d. advokatas Tim Danson pranešė, kad jis pradeda

bylą prieš Kanados vyriausybę bei jos biurokratus Imigracijos ir atbėgėlių taryboje, atsakingus už graikaitės G. Leimonis ir policininko T. Baylio būsimų žudikų neišstėmimą. Esą jų nužudymas įvyko tik dėl tų biurokratų nepateisinamo aplaidumo, dėl kurio atsakinga ir Kanados vyriausybė.

Byla, kurios civilinis ieškinytis siekia 121 milijoną dolerių, pradedama abiejų nužudytųjų bei jų šeimų vardu. Žymaus advokato T. Dansonio pastangas remia ir Metropolitinio Toronto policijos draugija, ši nutarimą padariusi 150:4 atstovų santykiu. Toronto policininkų unija padės padengti šios sensacingai skambančios bylos didžiulius išlaidas. Pasak advokato T. Dansonio, bus stengiamasi, kad Kanados vyriausybė Imigracijos ir atbėgėlių taryboje surastų ir paskelbtų aplaidžiuosius biurokratus, stabdančius nuteistų ateivių išstėmimą. Susidaro įspūdis, kad toji taryba yra daug tautinių grupių bei rasinių atstovų, padedančių saviems. Šios temos vengia dabartinis italų kilmės Kanados imigracijos ministeris Sergio Marchi.

Didžiausia problema sudaro ateiviai iš Jamaikos, skęstantys (Nukelta į 2-rą psl.)

Po sovietinės okupacijos atgaivintas Lietuvos esperantininkų dvimėsinis leidinys, kurio redagavime dalyvauja ir šio straipsnio autorius doc. L. SKŪPAS, buvęs LEA pirmininku 1979-1993 m., išleisdamas knygelę "Esperanto-tarptautinė kalba" 1987 m., dėstęs tą kalbą Vilniuje ir rengęs esperantiškas radijo laidas

Savaitė Lietuvoje

Baltijos ministerių tarybos sekretoriatas

BNS skelbimu, Rygoje rugsėjo 13 d. buvo iškilmingai atidarytas Baltijos ministerių tarybos (BMT) sekretoriatas. Dalyvavo Latvijos, Estijos ir Lietuvos ministrai pirmininkai V. Birkavs, M. Laar ir A. Šleževičius, Baltijos visuotinio susirinkimo prezidento pirmininkas – Lietuvos seimo pirmininko pavaduotojas E. Bičkauskas ir Šiaurės valstybių ministerių tarybos generalinis sekretorius P. Stenbeck. BM tarybai vadovauja Latvijos ministeris pirmininkas V. Birkavs.

Naujoje būstinėje buvo pasirašyta sutartis "Dėl Baltijos taikos palaikymo bataliono įkūrimo" ir pareiškimas dėl Baltijos valstybių vyriausybės bendradarbiavimo.

Nuo 1995 m. liepos 1 d. sekretoriato būstinė persikels į Vilnių.

"Bendradarbiavimo tiltas 1994"

Rugsėjo 12 d. Lenkijoje prasidėjo bendros karinės pratybos pagal NATO "Bendradarbiavimo taikos labui" programą, praneša "Lietuvos rytas". Manevruose, kurie tęsis 5 dienas, dalyvauja ir Lietuvos kareiviai, 900 karių grupėje iš 6 NATO valstybių ir 6 Rytų Europos kraštų. Atvyko ir dalyvaujančių valstybių kariuomenių vadai arba gynybos ministrai. Lietuvai atstovauja kariuomenės vadas gen. Jonas Andriškevičius. Pratybų programa "Bendradarbiavimo tiltas 1994" yra istorinis įvykis, vertinamas kaip žingsnis į pilną narystę NATO organizacijoje.

Lietuvos užsienio reikalų ministerija taigi praneša, kad nuo rugsėjo 29 iki spalio 7 d. bendrosios taikos palaikymo pratybose dalyvaus karinės jūrų pajėgos iš NATO narių – Belgijos, Kanados, Danijos, Vokietijos, Italijos, Olandijos, Norvegijos, Ispanijos, Didž. Britanijos ir JAV bei iš "Bendradarbiavimo taikos labui" programos dalyvių – Lenkijos, Lietuvos, Rusijos ir Švedijos. Kitos pratybos tai-

kos palaikymo veiklos būriams ir kuopų dydžio daliniams vyks Olandijoje spalio 21-28 d.d. Ten dalyvaus apie 1.000 karių iš 12 kraštų.

Australijos delegacija Lietuvoje

ELTOS žiniomis, Australijos seimo delegacija, vadovaujama atstovų rūmų pirminko Stephen Martin, lankėsi Lietuvoje rugsėjo 7-10 d.d. Svečiai domėjosi investicijų galimybėmis, finansine politika, ekonominėmis reformomis bei Lietuvos santykiais su užsieniu. Susitikimuose su valdžios pareigūnais aptartas bendradarbiavimas tarptautinėse organizacijose. Seimo pirm. Č. Jursėnas delegacijai pareiškė viltį, jog Australija parems Lietuvos pastangas stojant į Generalinio susitarimo dėl mokesčių ir tarifų sąjungą (GATT).

Plėtojami ryšiai su Kazachstanu

Kaip rašo ELTA, Lietuvos vyriausybė delegaciją, vadovaujamą ministerio pirminko A. Šleževičiaus, lankėsi Kazachstane rugsėjo 15 d. Buvo pasirašyti Lietuvos ir Kazachstano vyriausybės sutartis dėl investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos bei susitarimas dėl Lietuvos ir Kazachstano ūkio subjektų atsisakymų. Susitikimuose A. Šleževičius kvietė Kazachstano atstovus savo aviacijos linijas į Europą tiesti per Lietuvą ir Vilniuje artimiausiu laiku atidaryti Kazachstano ambasadą.

Sutartis su Austrija

Vilniuje rugsėjo 16 d. buvo pasirašyta sutartis su Austrija dėl dvišalių tarptautinių ekonominių santykių. ELTA skelbia, jog sutartyje suteiktas didžiausias palankumo statusas dėl muitų bei mokesčių įvežant ar išvežant prekes ir nurodytos tinkamiausios bendradarbiavimo sritys, būtent technologijos, žemės ir miško ūkio, maisto pramonės, farmacijos ir finansinių paslaugų. Didžiausias dėmesys būtų skiriamas energetikai, susisieki-

(Nukelta į 2-rą psl.)

Esperanto ir Lietuva

Per esperanto kalbą į pasaulį

Tarptautinės esperanto kalbos kūrėjas Zamenhofas pradėjo savo darbą Lietuvos Vėisėjuose, vedė kauniško Zilberniko dukrą ir rado Lietuvoje daug savo užmojo rėmėjų • Ir dabar Lietuvoje yra daug esperantininkų, įsijungusių į tarptautinę veiklą

DOC. L. SKŪPAS, Paryžius

1985-ji. Jaunas okulistas Liudvikas-Lazaris Zamenhofas, baigęs Varšuvos universitetą, atvyksta dirbti į beveik nežinomą Džukijos kaimelį Vėisėjus. Sukurti tarptautinę kalbą, suartinti tautas, suburti jas į vieną brolišką šeimą – tokia L. Zamenhofo svajonė. Jis puikiai kalba keliomis užsienio kalbomis, pramoksta lietuviškai. Ir Vėisėjuose gimsta tarptautinės kalbos projektas.

Pastangos įgyvendinti

Bet kaip jį įgyvendinti? Kas išleis vadovėlį? L. Zamenhofas važinėja į Kauną, susipažįsta su turtinga Zilbernikų šeima, veda Zilberniko dukrą Klarą. Po kiek laiko uošvis finansuoja vadovėlio išleidimą, ir 1887 m. Varšuvoje pasirodo kukli knygelė "Lingvo Internacia" (Tarptautinė kalba).

Tais pačiais metais prelatas Adomas Jakštas-Dambrauskas, poetas ir vertėjas, nusiperka vadovėlį ir šia kalba parašo laišką L. Zamenhofui. Užsimezga draugystė, kuri nutrūksta iki pat L. Zamenhofo mirties (1917 m.).

1890 m. A. Jakštas pats parašo esperanto kalbos vadovėlį lietuviams, pavadindamas jį "Tarptautiškos kalbos mokintuve". 1905 m. A. Jakštas jau sukuria esperantiškų poemų rinkinėlį "Versajareto" (Eilių rinkinys). 1910 m. Kaune įsisteigia Esperantininkų sąjunga. Pasirodo ir laikraštėlis "Kovna esperantisto".

L. Zamenhofas apie 1900 m. palieka Vėisėjus ir išvyksta dirbti į Lenkiją. Tačiau visada jis gražiais žodžiais mini Lietuvos vardą. 1907 m. kalbėdamas III-jame pasauliniame esperantininkų kongrese Boulogne-sur-Mer (Prancūzija) jis sakė: "Tu stovi mano akys, mano brangioji Lietuva, mano nelaimingoji tėvyne! Aš tavęs niekada nepamiršiu, nors palikau tave dar visiškai jaunais".

Lietuvos vardą mini ir visų šalių esperantininkai, nes Lietuvoje po 1918 m. viena po kitos leidžiamos esperantiškos knygos, dienos šviesa išvyta žurnalas "Litova stelo" (Lietuvos žvaigždė), Kauno radijas pradeda laidas esperanto kalba į pasaulį (rengėjas ir diktorius, žinomas antropologas ir keliautojas velionis A. Poška), steigiasi klubai.

Sovietinėje okupacijoje

Ir štai juodieji 1940-ji. Sovietų okupacija neaplenkia ir esperantininkų. Rusijoje jau 1937-38 m. pagrindiniai esperanto veikėjai, mokytojai arba sušaudomi arba ištremiami.

Lietuvos esperantininkai slepia savo knygas, tarptautinę korespondenciją, bet dar represijų nesitiki. Praeina beveik metai ir 1941 m. birželio 17 d. Lietuvos KGB vadas "rašytojas" A. Gudaitis-Guzevičius gauna iš Maskvos specialų raštą, kuriame išvardinta 18 žmonių grupių, ypač pavojingų valstybei. Priešpaskutinė – esperantininkai, o paskutinioji – filatelistai. Šias žmonių grupes įsakoma sunaikinti, ištremti arba suminti. Nukentčia keletas esperantininkų. Jų tarpe ir A. Poška ištremiamas į Tadžikistaną.

Bet po trijų dienų, birželio 22 d., prasideda karas, ir bet kokios sovietinės represijos sustoja. Hitlerininkai gi sa-

Susvėlnėjus Maskvos laikysenai

1957-ji. Maskvoje įvyksta propagandinis renginys – tarptautinis jaunimo ir studentų festivalis. Į jį atvyksta ir užsienio esperantininkai. Propagandos tikslais Maskva surenka keletą likusių esperantininkų, organizuoja susitikimą. Chruščiovo laikotarpis – atsilimo metas. Tai pa-junta ir esperantininkai. 1959 m. Vilniuje veikia klubas, organizuojami kursai, išleidžiamas I. Cieškos ir J. Petruolio paruoštas vadovėlis.

Po kiek laiko vėl draudimai, įspėjimai, cenzūra. Tačiau Lietuvos esperantininkai tęsia savo veiklą vos ne pogrindyje: organizuoja susibūrimus miške, prie Ignalinos ežero, pradeda po truputį susirašinėti su socialistiniu užsieniu, klausosi Varšuvos radijo esperantiškų laidų. Gorbačiovo laikotarpis kiek švelnesnis. 1979 m. įsteigia-

ma Sovietų Sąjungos esperanto sąjunga, o Lietuvoje – jos padalinys. Pradeda veikti klubai provincijoje, organizuojami vasaros saskrydžiai, kuriuose dalyvauja vienas kitas užklydęs užsienietis.

1987 m., kai esperanto šventė savo 100-tį pasauliniame kongrese Varšuvoje, jau matėme per 90 Lietuvos esperantininkų.

1988 m. Lietuvos esperanto skyrius triukšmingai išstoja iš SSSR esperanto sąjungos ir atgaivina prieškarinę Lietuvos esperanto sąjungą.

Į tarptautinę plotmę

1989 m. įvyksta pasaulinis kongresas Brighton'e (Brajtone). Čia Lietuvos esperanto sąjunga priimama į pasaulinę sąjungą. Tai pirmoji Lietuvos organizacija, kuri savarankiškai įstoja į tarptautinę, tampa jos nare dar gerokai prieš nepriklausomybės paskelbimą. Respublikoje šio toks sąmyšis, bet tuo pačiu ir džiaugsmas, kad esperantininkai pralaužė pirmuosius ledus, parodydami pavyzdį kitoms Lietuvos organizacijoms.

(Nukelta į 2-rą psl.)

Pirmasis esperanto kalbos vadovėlis lietuviams, parašytas prel. A. JAKŠTO-DAMBRAUSKO ir išleistas 1890 m.

Šiame numeryje:

Ieškokime aukso vidurio

Jaunajai veikėjai kartai reikia paskatinamojo motyvo

Per esperanto kalbą į pasaulį

Džukijos kaimelyje gimė tarptautinė kalba

Naujoji pasaulio santvarka

Uždaras globalistų klubas susilaukia pasipriešinimo

Jakšto spaustuvė jau veikia

Pokalbis su vysk. J. Matulaičiu ir naujosios spaustuvės darbuotoju

Kaimo jaunulis – tėvynės didvyris

Laisvės išperkama brangia kaina – gyvybe

Aštuntasis pasaulio lietuvių jaunimo kongresas

Organizacijų mugėje dalyviai susipažino su naujais sambūriais

"Atėitį regim tėvynės laimingą"

Suvažiavę ateitininkai apžvelgė savo darbus ir rūpesčius

Sužinojau, kad buvau laikomas banditu

Įspūdžiai lankytojo, sugrįžusio į Lietuvą po 50 metų

Deimantinė šaulių sąjungos suaktis

VI. Putvinsko šauliškoji idėja išliko iki šių dienų

Leidiny, sudominęs Lietuvos dailininkus

Nepakeičiamas informacijos šaltinis apie išeivijos dailę

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905-275-4672. FAX 905-275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevčius. Metinė prenumerata – \$38, pusmetinė – \$20, mėmėjo – \$50, garbės – \$60 (Amerikoje – JAV dol.) oro paštu – \$115. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimui reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškos žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905-275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular \$38.00, supporter \$50.00, honorary \$60.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškos žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

Per esperanto kalbą į pasaulį

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Paskelbus nepriklausomybę, visa esperanto veikla atgyja. Lietuvoje įvyksta keletas tarptautinių esperanto renginių: 8-ji medikų konferencija, 8-ji mokytojų konferencija, 2-sis turizmo kongresas "Esperantotur", 2-sis Europos esperanto forumas ir kt.

Pagaliau 1991 m., tarsi feniksas, iš naujo gimsta žurnalas "Litova stelo" (6 numeriai per metus). Jį prenumuoja ir skaito viso pasaulio esperantininkai. Tai įdomus, iliustruotas kultūros, literatūros, esperanto naujienų leidinys. tai tikras mūsų tėvynės šauklys, keliąs Lietuvos vardą pasaulyje. Daugeli "Litova stelo" straipsnių išsiverčia į savo kalbas ir persispausdina savo krašto laikraščiuose Portugalijos, Lenkijos, Ispanijos, Izraelio ir kitų šalių esperantininkai.

Veikla Lietuvoje

1993 m. gruodyje įvyksta eilinis LEA (Litovo Esperanto Asocio) suvažiavimas Kaune. Jame dalyvauja daug užsienio svečių ir L. Zamenhofo vaikaitis Louis C. Zaleski-Zamenhof iš Paryžiaus. Kauno valdžia iškilmingai perduoda esperantininkams suremontuotą esperanto kalbos autoriaus uošvio Žilberniko namą (Zamenhofo gatvė, nr. 3). Čia tuoj pat įsikuria LEA būstinė, biblioteka, archyvas, vyksta kursai. Tai vienintelė išlikusi esperanto relikvija pasaulyje, nes namas Baltstogėje ir Varšuvoje vokiečiai per karą sunaikino. Todėl ir Kauną, ir šį namą šiandien

Savaitė Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

mui, antrinių žaliavų perdirimui. Taip pat numatyta skatinti turizmą.

Prasidėjo seimo sesija

Kaip praneša "Lietuvos rytas" (rugpjūčio 12), Lietuvos seimo rudens sesija prasidėjo šeštadienį, rugsėjo 10 d. Susirinkę 88 iš 140 seimo narių ypatingos skubos tvarka priėmė įstatymo pataisą, papildančią Baudžiamojo kodekso 26 straipsnį, kuriame numatyta, kad sudėtingas baudžiamasis bylas Aukščiausiasis teismas galės nagrinėti trijų teisėjų sudėties tribūna. Nutarta atidėti kitam posėdžiui balsavimą dėl prezidento A. Brazausko siūlymo, kad teisė skirti generalinį prokurorą bei jo pavaduotojus būtų suteikta ne seimui, o prezidentui ir kad dabartinio generalinio prokuroro įgaliojimai pasibaigtų ne 1994 m. gruodžio 31 d., kaip seimo priimtame įstatyme numatyta, bet po naujo prokuroro paskyrimo (iki lapkričio 15 d.).

Sesijoje seimo pirm. Č. Juršėnas pranešė, kad "ši mėnesį bus žymimas seimo narių laikumas, kuris spalio mėnesį bus finansškai įvertintas". Taip pat jis pranešė, jog bus siūloma mažinti seimo narių skaičių nuo 141 iki 100.

Žemdirbiai skundėsi ministeriui pirmininkui

Lietuvos ministeris pirmininkas ir Žemės ūkio ministerijos vadovai su kai kuriais seimo nariais rugsėjo 6 d. susitiko su vienuolikos Rytų Aukštaitijos rajonų vadovais, ūkininkais, žemės ūkio bendrovių specialistais, rašo ELTA. Pastarieji išreiškė nepa-

žino visi esperantininkai.

LEA yra 402 individualių narių ir 30 klubų. Leidžiamos grožinės ir pedagoginės knygos. Veikia įvairios sekcijos, jų tarpe ir neseniai įsteigta katalikų sekcija (vadovas kun. V. Rudzinskas). Šaškydžių, tarptautinių renginių metu atnašaujamos šv. Mišios esperanto kalba. Džiugu, kad popiežius Jonas-Paulius II per didžiąsias šventes sveikina tautas ir esperanto kalbą.

Vilniaus radijas vėl transliuoja esperanto laidas. Švietimo ministerija patvirtino esperanto kalbos dėstymo programą. Ką tik baigėsi Lietuvos mokytojų-esperantininkų vasaros kursai. Veisėjuose atidengtas paminklinis akmuo L. Zamenhofo.

Pasaulio esperantininkai palaikė mus tragiškomis 1991 m. dienomis, siuntė protesto telegramas Gorbačioviui, savų šalių prezidentams, rėmė Lietuvą labdaros siuntiniais...

Visko čia nesuminėsi. Svarbu tai, kad per esperanto kalbą mes skelbiame tiesos žodį apie Lietuvą.

1994 m. rugpjūčio mėnesį grįžo iš Seulo, iš pasaulinio esperantininkų kongreso, Lietuvos delegacija: pirmininkas Povilas Jegorovas, advokatas, ir Arimantas Račkauskas, Kauno meras. Jie atsivežė įdomią nuotrauką, kurioje šypsosi Seulo ir Kauno merai, laikydami iškelę į viršų savo sukibusias rankas! Tai įrodymas, kad pildosi L. Zamenhofo svajonė, nes esperanto nepripažįsta jokių sienų ir suartina net pačias tolimiausias tautas.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

sitenkinimą aukštomis energetinių išteklių kainomis, per didelėmis kreditų palūkanomis, prašydam, kad būtų prailgintas kreditų grąžinimo laikas ir kad valstybė kompensuotų visus įsiskolinimus. Buvo kalbėta ir apie žemas produktų supirkimo kainas. Ūkininkai ir žemės ūkio bendrovių nariai pasisakė patyrę nemažus nuostolius parduodami pieną ir mėsą. Rajonų vadovai pageidavo mokesčių sumažinimo atsižvelgiant į Rytų Aukštaitijos žemės nederlingumą. **RSJ**

čios nusikaltimų bangose. Žinių apie juos Toronto dienraščio "The Globe and Mail" rugsėjo 17 d. laidoje pateikia korespondentas Henry Hess. Jamaika, pustrėčio milijono gyventojų turinti sala Karibų jūroje, kasmet susilaukia apie 600 žmogžudysčių. Metropoliniam Toronte su panašiu gyventojų skaičiumi jų būna tik apie 60. Per pastaruosius trejus metus Jamaikon buvo grąžinti beveik 3.000 išeivių, didžioji jų dalis iš JAV ir Kanados. Apie trečdalį šios grupės sudarė kriminaliniai nusikaltėliai, atlikę nusikaltimų tobulinimąsi Šiaurės Amerikoje arba Britanijoje.

Pirmajame š.m. pusmetyje Kanada ištrėmė 227 jamaikiečius. Jie buvo ištrėmti už imigracinių taisyklių pažeidimus, didžiausioji dalis – už narkotikų platinimą, nelegalių ginklų turėjimą, apiplėšimus, vagystes, muštynes, moterų prievartavimą. Jamaikoje į juos vis dar žiūrima kaip į rasistinių

BUVĘ SIBIRO TREMTINIAI demonstruoja Vilniuje prie KGB rūmų, norėdami atkreipti valdžios dėmesį, 1994 m. liepos mėnesį
Nuotr. J. Karasiejaus

Naujoji pasaulio santvarka

Ją kuria didieji politiniai Amerikos veikėjai, bet jai nepritaria net Šv. Tėvas Jonas-Paulius II

VILIUS BRAŽENAS

Prieš 10 ar 20 metų daugelis keistokai žiūrėjo į tuos, kurie bandė įspėti, jog esama planų sukurti "naują pasaulio santvarką". Joje tautos prarastų savitumą, o valstybės – suverenitetą. Tačiau pastarajame dešimtmetyje vis dažniau buvo kalbama apie naują pasaulio tvarką. "Naujos pasaulio santvarkos" (NPS) terminą viešai pradėjo vartoti ne tik JAV prezidentai, bet ir jų draugystę laimėjęs Sovietų Sąjungos diktatorius M. Gorbačiovas.

Prieš porą mėnesių daugelį nustebino JAV kongreso respublikonų vadas Newt Gingrich, pareiškdamas: "Aš esu už laisvą prekybą, bet prieš vieno pasaulio valdžią". Tai buvo tik vienas reiškinys, liudijantis kylantį pasipriešinimą NPS kūrėjams.

Posakio "juo giliau į mišką, juo daugiau medžių" autorius – tikriausiai nemanė, jog jis labiau tiks pasaulinei politikai, negu miškui. Nors perskaičiau NPS eilę knygų ir šimtus straipsnių bei knygelių, nemaniau, kad toje srityje kas nors naujo begalėtų nustebinti. Tačiau didžiausią pastarųjų metų staigmeną man padarė katalikų teologo, 14 knygų autoriaus, Vatikano istoriko ir popiežių patarėjo Malachi Martin knyga apie popiežių Joną-Paulių II "The Keys Of This Blood" ("Šio kraujo raktai"). Ypač stebina antrioji šios knygos antraštė (vertime): "Grumtynės dėl vyraavimo pasaulyje tarp popiežiaus Jono-Pauliaus II, Michailo Gorbačiovo ir kapitalistinių Vakarų".

Jau prieš tai, nepaisant visos eilės kitų šaltinių apie Vakarų globalistus, 1988 m. nustebino informacija apie juos viename iš valdančiosios JAV grupuotės kontroliuojamų žurnalų – "US News & World Report". Vasario 8 d. laidoje išspausdintame straipsnyje apie Amerikos valdančiuosius suminėta dalis pačių žymiųjų užkulisų veikėjų pavardės: Averell Harriman, John McCloy, Robert Lovett, James Forrestal... Tie vyrai, kartais net ir nebūdami formaliais vyriausybės nariais, "tapo pokarinio laikotarpio architektais". Esą jie "... suplanavo Vokietijos ir Japonijos atsta-

tymą, sukūrė Jungtines Tautas ir įsteigė Tarptautinį valiutos fondą bei Pasaulio banką." Kas labiausiai nustebino tame žurnale, tai prasitarimas, kad jie "visa tai apsvarstė tarptautinių santykių (Council on Foreign Relations) organizacijoje, kuri yra privatus ir gan uždaras globalistų klubas. Apie jį (trumpai vadinamą CFR) didžioje žiniasklaidoje paprastai tylima. Pagal tą žurnalą išeitų, kad lietuviai, kurie skundžiasi Tarptautinio valiutos fondo ir Pasaulio banko diktatūriniu kišimusi į Lietuvos reikalus, turi žinoti, jog CFR globalistai yra tų "naujai pasaulio santvarkai" tarnaujančių institucijų steigėjai.

Idomu ir netikėta, kad ir 1990 m. išėjusioje, 735 psl. Malachi Martin knygoje nemažai kalbama apie tuos pačius pokario pasaulio "architektus" – CFR klubo tūzus, vadinant tą grupę "Wise Men" ("išmintingais vyrais"). Tas vardas, matyt, paimtas iš kitos (854 psl.) 1986 m. išėjusios knygos "The Wise Men", su antrine antrašte – "Šeši draugai ir jų sukurtas pasaulis".

Žiūrint į pokarinį, net ir šių dienų, pasaulį, vargu ar jiems tinka "išmintingų" pavadinimas, nors jų pavardės yra gal garsiausios paskutiniojo karo meto ir pokarinėje istorijoje: Robert Lovett, John McCloy, Averell Harriman, Charles Bohlen, George Kennan ir Dean Acheson. Tačiau visoje toje masinėje, šiuos CFR žymūnus garbinančioje knygoje nerandi jokios užuominos apie jų politikos dėka Sovietų Sąjungos išplėtimą, eilės tautų, įskaitant ir milžinišką kiniečių tautą, komunizmo vergijon įstūmimą ir kruvino sąmyšio Azijoje, Afrikoje ir Pietų Amerikoje sukėlimą. Tuo nesistebi, kai randi knygos autorius Walter Isaacson ir Evan Thomas pavardes CFR narių sąrašuose...

"The Keys Of This Blood" autorius Malachi Martin, matyt, galėjo įzelgti į šio Popiežiaus galvoseną. Pasak jo, Jonas-Paulius II stengiasi užbėgti už akių ir Rytų, ir Vakarų globalistų pastangoms sukurti naują pasaulį, grindžiamą materializmu ir ateizmu. "Jis žino, kad didžiausia dieviška bausmė būtų tik kaip balzamas, palyginus su nežmoniškumu ir žiaurumu tokios bedieviškos bendruomenės, kurią gali sukurti arba leninistinis marksizmas, arba demokratiškas kapitalizmas" (50 psl.).

Pasirodo, jog ne vien tik Popiežius, pasak knygos autoriaus, susirūpinęs žmonijos ateitimi "viename pasaulyje" be Dievo. Panašiai mano ir (jau miręs) Paul M. Mazur, kuris yra iš Wall Street'o, kaip

Jamaikoje. Tad nenuostabu, kad ministeris pirm. P. J. Pattersonas, lankydamasis Kanadoje, jaunesniuosius nusikaltėlius jamaikiečius jau laiko pačios Kanados problema. Pasak jo, jie Kanadon buvo atsivežti kaip maži vaikai ir nusikaltėliais išaugo Kanadoje.

Tai yra savotiška rankų nusiplovimo taktika. Juk tuos vaikus čia išaugino ir nusikaltimų išmokė politinius atbėgėlius iš Jamaikos vaidinę jų tėvai, gavę politinę globą Kanadoje ar tik tapę nelegaliais ateiviais. Atsakomybė už tokius vaikus tenka jamaikiečiams tėvams ir Jamaikai. Tų ten gimusių vaikų Kanada neatsivežė. **V. Kst.**

Lehman Brothers firmos dalininkas, gerai pažįstas "internacionalistų" ir "transnacionalistų" galią, kaip ir anie "išmintingi vyrai". Savo 1979 m. išleistoje knygoje "Unfinished Business" ("Neužbaigtas reikalas") P. Mazur sako pramątes milžiniškos biurokratijos ir autoritarizmo iškilimą globalinėje santvarkoje: "Kad galėtų kontroliuoti šią biurokratiją, susidarys politbiuras, ir virš tos grupės organizacijos iškils vienintelis galutinis sprendėjas (arbitrer) – santvarkos valdovas, totalistinis diktatorius" (343 psl.).

Savaime suprantama, pats nacinį ir sovietinį socializmą pažinęs Popiežius nieko gero nesitiki iš marksistinės NPS valdančios vyriausybės. Popiežiaus nesuklaidino nei Gorbačiovo "perestroika", tariamas joėjimas į "laisvą rinką" bei vakarietišką demokratiją. "Sovietų vadas turi pakeisti savo sistemos veikseną, nepakeisdamas pačios sistemos", – pareiškė Jonas-Paulius II prancūzų žurnalistui Andre Froissand 1989 m. rudenį. Knygos 444 psl. autorius skaitytajui duoda pagrindą manyti, jog 1989 m. rudenį paskelbtas anoniminis, "Z" pasirašytas įvairgus dokumentas buvo Popiežiaus darbas. Pasak "Z", nežiūrint nieko, "žiauri tikrovė yra ta, kad partijos – valstybė išlieka. Tai yra pabaisa". Ji sugriūsianti, jei bus palikta savivalei.

Geopolitinėje scenoje Popiežius nesuasmensino marksizmo pavojaus žmonijai Gorbačiovo ir kurlame kitame asmenyje. Šiems laikams jis žiūrėjo didžiausią pavojų mažai žinomo korsikiečio komunisto Antonio Gramsci sukurtoje "neoleninizmo" teorijoje – marksizmui įsiskverbti į Vakarų kultūros, ypač į krikščioniškų bendrijų kaulų smegenis. Į Gorbačiovą Popiežius žiūrėjo tik kaip į geriausią to "neoleninizmo" arba "gramsciizmo" besišypsantį misijonierių. Matydamas grynai materialistiniais pagrindais "vieno pasaulio" kūrimo pastangas iš Rytų ir Vakarų, Jonas-Paulius II jautė reikalą Vatikano įsikišti į geopolitinį pasaulį. Tai rodo ir jo nepaprastai platus kecionių tinklas bei dažni susitikimai su pasaulio valdovais.

"The Keys Of This Blood" knyga parodo, jog "vieno pasaulio" valdžios kūrimas "naujoje pasaulio santvarkoje" kelia susirūpinimą žmonijos, tuo pačiu ir Lietuvos, ateitimi. Tuo rūpestčiu gyvena ir Popiežius Jonas-Paulius II.

Senosios Vilniaus universiteto vilos Palangoje

Nuotr. Alf. Laučkos

"Žmogiškoji didybė yra reta, nes ji iškovojsama tik pasiaukojimo idealizmu".
("Tauta ir tautinė ištikimybė")

Iškeliavus amžinybėn

a.a. dr. JUOZUI GIRNIUI,

jo žmonai, vaikams ir giminėms, netekus didžios asmenybės, kartu liūdime ir reiškiamo gilią užuojautą –

Lietuvių fronto bičiuliai Toronte

Lietuvoje mirus mūsų choristų –

Kazimiero Žilvyčio **MOTINAI**

ir Juozo Krištolaičio **SESERIAI**,

reiškiamo jiems gilią užuojautą –

Toronto vyrų choras "Aras"

AŲA

JUOZUI PAKULIUI

mirus,

žmoną MAGDALENĄ, dukrą su šeima, gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

Toronto lietuvių pensininkų klubo valdyba

AŲA

PRANUI KAZIUKONIUI

mirus,

nuoširdi užuojauta visiems jo artimiesiems Kanadoje ir Lietuvoje –

Toronto lietuvių pensininkų klubo valdyba

AŲA

JONUI DAINORAI

mirus,

žmoną ALEKSANDRĄ, sūnų KĘSTUTĮ ir jo šeimą, sūnų RIMANTĄ ir žmoną, dukrą DANUTĘ COX ir jos šeimą nuoširdžiai užjaučiame –

B. Balsienė

S. ir V. Gudaičiai

S. ir F. Janušoniai

A. ir V. Paulioniai

S. ir M. Šetkai

P. ir K. Šukiai

P. ir O. Meškauskai

AŲA

JONUI DAINORAI

mirus,

su liūdesiu reiškiamo nuoširdžią užuojautą žmonai ALEKSANDRAI, vaikams – DANUTEI, KĘSTUČIUI, RIMANTUI su šeimomis ir visiems kitiems giminėms čia ir tėvynėje Lietuvoje –

E. A. Kuraičiai

O. A. Pamataičiai

Z. Staugaitienė

I. Tauteras

P. J. Skeivelai

N. A. Simonavičiai

J. J. Šarūnai

M. A. Gverzdžiai

Jakšto spaustuvė jau veikia

Ilgai ir vargingai statyta Adomo Jakšto vardo spaustuvė Kaišiadoryse jau pradėjo darbą. Prie jos statybos prisidėjo ir Lietuvos išeivija, ypač Kanados lietuviai

Lietuvoje išeinantis laikraštis „Apžvalga“ 1994 m. 36 nr. išspausdino pokalbį su minėtos spaustuvės organizatoriumi vyskupu Juozu Matulaitiu ir spaustuvės darbuotoju. Čia pateikiame išsiai visą pokalbį. RED.

Kaišiadorys – miestas pušaukelėje tarp Vilniaus ir Kauno. Pirmą kartą Kaišiadorių vardas paminėtas bene XVIII a. pabaigoje. Dar prieš I pasaulinį karą tapo valsčiaus centru, o nuo 1926 m. jau ir vyskupijos centru. Šiuo metu Kaišiadorių vyskupijai vadovauja vysk. Juozapas MATULAITIS. Rasti jį nebuvo sunku. Sužinojęs mano apsilankymo tikslą – šį tą daugiau sužinoti apie neseniai pradėjusią veikti Adomo Jakšto spaustuvę – vyskupas padvejodęs sutiko pasikalbėti.

— Kodėl spaustuvei buvo pasirinkti Kaišiadorys, o ne Vilnius ar Kaunas?

Atsiradus galimybei savarankiškai tvarkytis, pamatėme, kad Bažnyčiai reikia savo spaustuvės. Kaip tik tuo metu mus aplankė „Kirche in Not“ atstovai. Jie ir pasiūlė padėti. Nutarėme pradėti ieškoti tinkamo sklypo. Tai atlikti aš ir sešelis kun. A. Svarinskas ir sešelis A. Pajarskaitė. Pirmiausia, žinoma, buvo ieškoma Vilniuje, Kaune, tačiau tinkamos vietos ten neatsirado. Laikas bėgo. Į Lietuvą vėl atvyko „Kirche in Not“ atstovai. Kai į klausimą – ką nuveikėm – nieko konkrečiau negalėjome atsakyti, jie pradėjo abejoti, ar mums apskritai reikia spaustuvės. Jiems buvo sunku įsivaizduoti, kokius kelius turime nueiti, kad atgautume mums priklausančius pastatus... Pamatėm, jog galima ieškoti ir nieko nerasti. Kažkas pasiūlė privatizuoti Elektrėnuose stovinčią seną pirtį. Bažnytinės informacijos tarnybos prie Lietuvos Vyskupų Konferencijos atstovai nuvyko į Elektrėnus.

Deja, patalpos buvo per mažos. Tuo metu čia, Kaišiadoryse, mums pasiūlė 2 ha plotą... 1991 m. rugsėjo 20 d. Bažnytinės informacijos tarnyba ir nutarė spaustuvę statyti Kaišiadoryse.

— Ar nebuvo sunku pradėti šį darbą? Juk didelės spaustuvės statyba nepigiai kainuoja?

— Buvo nelengva. Tačiau Dievas ir geri žmonės mums padėjo. Sulaukėme aukų iš JAV ir Kanados. Nemažai padėjo prelatas A. Bunga – jam tarpininkaujant gavome aukų iš Vokietijos. Spaudos mašiną nupirko „Kirche in Not“. Padėjo ir Lietuvos Bažnyčia...

— Ar valstybė parėmė?

— Taip. Net trys vyriausybės. Dalis valstybės skirtų lėšų buvo tarsi kompensacija už kažką prarastą mūsų spaustuvės...

— Kokio dydžio buvo ta kompensacija?

— Apie 11 mln. talonų. Gaila, kad tie pinigai greitai nuvertėjo...

— O tie 2 ha yra iš Bažnyčiai priklausančių žemių, ar juos skyrė valstybė?

— Kol kas Bažnyčios žemės negražintos. Todėl sklypas, ant kurio stovi spaustuvė, yra valstybės. Jei Bažnyčia atgaus savo žemes, galima bus apsi-keisti.

— Spaustuvė visai neseniai pradėjo darbą. Kol kas sunku pasakyti, kokia jos ateitis. Kokia, Jūsų manymu, turėtų būti naujoji spaustuvė? Ko iš jos lauktumėte?

— Ko laukčiau? Aišku, gerų knygų. Tokių, kurios darytų žmones geresnius, darbštesnius ir teisingesnius. Spauda yra tarsi ant kalno pastatytas žibintas. Telpiesnoja jame tikėjimo ugnis ir nušviečia ato-

kiausius mūsų Tėvynės kampe-lius.

Norėtusi tikėti, jog vyskupo žodžiai išsipildys. Spaustuvė jau dirba. Greitai išvysime ir pirmuosius jos darbo vaisius: kun. Stanislovo Kiškio, visą gyvenimą nenuilstamai dirbusio Dievui ir Tėvynei, autobiografinę knygą „Aš padarysiu jus žmonių žvejais“, bei kun. Vaclovo Aliulio atsiminimus.

Atsisveikinęs su vyskupu patraukiau į pačią spaustuvę. Dulkėtas kelias nuvedė prie didelio modernaus pastato. Tai ir buvo kultūros veikėjo, teologo, poeto Adomo Jakšto vardu pavadinta spaustuvė. Susiradau vadovą Robertą MASI, besišypsantį italą, kalbantį lietuviškai (ir mokantį dar bent aštuonėtą kalbą). Buvo įdomu sužinoti, kaip jis atsidūrė Lietuvoje, kodėl liko čia gyventi.

— Italijoje studijavau filologiją. Labiausiai mane domino kalbų istorija ir jų formavimas. Gana dažnai girdėjau Lietuvos vardą. Po to kurį laiką gyvenau Maskvoje. Tada ir pasitaikė galimybė atvažiuoti į Lietuvą. Prieš penkerius metus pirmą kartą pamačiau jūsų šalį. Ji man patiko. Kitą kartą važiuavau čia turėdamas šokių tokių reikalų. Planavau Lietuvoje praleisti mėnesį. Tačiau tas mėnuo nesibaigia dar ir šiandien...

— Kaip jūs tapote šios spaustuvės vadovu?

— Dirbau „Katalikų pasaulio“ leidykloje. Palankioms aplinkybėms susiklosčius, Vyskupų Konferencija patvirtino mane naujos spaustuvės vadovu.

— Be Jūsų čia dirba dar vienas italas?

— Jis tvarko visus gamybos reikalus. Toje srityje jis turi nemažą darbo patirtį, todėl,

manau, šiandien jis čia tikrai reikalingas.

— Kiek žmonių darbuojasi spaustuvėje?

— Darbuotojų nedaug. Su sargais ir valytojomis bus daugiau kaip dvidešimt.

— Teko girdėti, kad nuo spalio mėnesio padidės darbų apimtis.

— Taip. Mes laukiame naujos įrangos. Turėtume pradėti spausdinti ne tik knygas, bet ir žurnalus bei laikraščius. Mūsų spaustuvė katalikiška, todėl galėsim padėti visiems krikščioniškos spaudos leidėjams.

— Ar žadate spausdinti vien katalikiškus leidinius?

— Apsiriboti vien katalikiškų leidinių spausdinimu neįmanoma. Spaustuvė neišsilaikytų. Žinoma, pirmiausia turime padėti katalikų spaudai, tik po to imtis kitų leidinių.

— Kokių knygų, Jūsų nuomone, dabar labiausiai reikia Lietuvai? Kokias knygas visų pirma reikėtų išleisti?

— Pirmiausia reikėtų atspausdinti Bibliją. Žinau, kad Amerikoje leidžiamas naujas Biblijos vertimas, jį reikėtų pakartotinai išleisti ir Lietuvoje. Ne mažiau svarbu publikuoti II Vatikano Susirinkimo medžiagą. O labiausiai norėčiau, kad čia būtų spausdinamos geriausios lietuviškos katalikiškos knygos.

— Kas spręs, kokios knygos turi būti čia spausdinamos?

— Prie Vyskupų Konferencijos yra žmogus, kuris tvarkys visus su tuo susijusius reikalus. Šiaip jau galėsime spausdinti viską, kas neprieštarauja Bažnyčios mokymui.

Tikėkimės, kad bent ši spaustuvė netaps menkavertės produkcijos dauginimo įstaiga.

Linus Bukauskas

Eitynės iš Tytuvėnų į Šiluvą, prisimenant Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II apsilankymą 1993 metais Nuotr. Č. Gudauskas

Eitynės, kurios buvo uždraustos

Iš Tytuvėnų į Šiluvą, prisimenant Šv. Tėvo apsilankymo metines • Dalyvavo ir tarptautinės katalikų organizacijos nariai – Lietuvos laisvės rėmėjai

Mokyt. R. KRIVICKAITĖ

Nuo seno rugsėjo 8-15 d.d.

Šiluvoje vyksta atleidai. Sovietiniais metais jie buvo draudžiami, o ėjusieji buvo persekiojami bei terorizuojami. 1972 m. Eucharistijos bičiuliai prieš tuos atlaikus organizavo eitynes. Tada į Šiluvą ėjo 300 maldininkų. 1979 m. jas vėl organizavo J. Stanelyte, inžinieriai M. Jurevičius, V. Vaičiūnas. J. Stanelyte ir kiti eitynių organizatoriai buvo suimti ir teisiami. Neradę kaltės buvo sugulvoję bausti už tai, kad ėjo keliu ir trukdė eismui.

Valdžia (kom. partijos atstovai) stengėsi visokiais būdais neleisti šių eitynių. Kelias buvo netvarkomas, netgi gadinamas – perkamas grioviais. 1981 m. buvo sugulvotas „kiauilių maras“: uždare visus kelius, takelius. Kariuomenės būriai, milicininkai, pasislėpę krūmuose, saugojo praėjimus. Net vietiniai gyventojai sunkiai bėpatekdavo į savo namus, jei tuo metu buvo kur išvažiuoti.

Dabar šios eitynės vėl vyksta. 1993 m. rugsėjo 4 d. savo kelionės į Lietuvą metu Šiluvą aplankė Šventasis Tėvas Jonas-Paulius II. Siemet, minint jo apsilankymo metines, Tytuvėnai ir Šiluva susilaukė svečių. Šį kartą atvyko mums jau pažįstamos tarptautinės katalikų organizacijos „Tradicija, šeima, nuosavybė“ delegacija. Pažįstama todėl, kad Tytuvėnus aplankė jau trečią kartą.

Tai brangūs mums žmonės, nes jie, 1990 m. Lietuvai paskelbus nepriklausomybę, pirmieji padėjo mūsų tautai. Jie surengė pačią didžiausią akciją žmonijos istorijoje, gindami Lietuvą. Per 130 dienų 26-osie valstybės jie surinko 5,3 milijonų parašų. Ši peticija 1990.11.11 buvo įteikta tuometiniam TSRS prezidentui M. Gorbačioviui. Sutrupintai ši organizacija vadinasi TFP. Jos narių tarpe yra daug įvairiausių profesijų žmonių iš 25 šalių. Nemažai jaunimo. Jie pasižymi pamaldumu, didžiule

meile Švenčiausiajai Mergelei Marijai.

Tai štai tokius brangius svečius, nepaisydami lietingo oro, 1994 m. rugsėjo 4 d. prie šventovės sutiko gausus tytuvėniškių būrys. Jie pasveikino delegacijos narius su duona ir druska. Svečius atlydėjo Lietuvos seimo nariai – K. Kryževičius, K. Kuzminskas, Šiluvoje prisijungė A. Vaišnoras. O seimo narys A. Račas ne tik organizavo šias eitynes, bet ir aktyviai padėjo bendrauti su TFP nariais, versdamas jų ir mūsų kalbas.

Svečiai atvežė Fatimos Dievo Motinos statulą, kurią įnešė į šventovę, giedojo „valandas“, pasimeldė ir, tytuvėniškių bei iš kitų vietovių atvykusių žmonių lydimi, pėsčiomis išėjo į 8 km kelią. Virš eitynių plaukėsi jų skaisčiai raudona vėliava su herbu, tikybinės ir įvairių organizacijų vėliavos, Tytuvėnų politkalinių bei tremtinių, Kelmės rajono demokratų ir kt.

Pasikeisdami nešė Dievo Motinos statulą svečiai ir mūsų seimo nariai bei kiti visuomenės atstovai. Eitynės lydėjo

Tytuvėnų klebonas kun. J. Indriūnas ir tie beabimiai žmonės, kurie anais laikais dalyvavo eitynėse bei nuklenėjo dėl to.

Dabar gerai sutvarkytas kelias, išlietas asfaltu, tai kilo, tai leidosi nuo kalvelių ir rudendėjančiais laukais aidėjo lietuviška „Marija, Marija“, arba kitomis kalbomis giedamos giesmės...

Šiluvoje eitynės pasitiko vietos gyventojai. Sveikino baltai apsirengusios mažos mergaitės. Miestelį prisiūnė dar daugiau žmonių. Eitynės pasuko į koplyčią. Žmonės meldėsi prie to akmens, esančio koplyčios viduje, ant kurio kadaise piemenėliai matė Dievo Motiną Mariją. Paskui žmonių upė nuningiavo į Šiluvos šventovę ir dalyvavo Mišiose už Lietuvą, už eitynių dalyvius, paminėjo Šv. Tėvo apsilankymo metines Šiluvoje.

Po Mišių kalbėjo seimo nariai. Jie prisiminė nelemtus laikus, pabrėžė, kad ir dabar reikia ištvėrmės bei Šv. Dvasios. Svečiai palinkėjo Dievo malonės mūsų žmonėms ir Lietuvos laisvės garbei sugiedojo pergalės himną „Ateik Šv. Dvasia į mūsų protus ir širdis!“

Lietuva - svajonių išsipildymo šalis

Žemaitis, apkeliaęs daugelį pasaulio kraštų, niekur geriau nerado

EDVARDAS ŠULAITIS

Donius Remys – mažeikietis, karo sūkurys su tėvais išblokštas į Vokietiją, o vėliau – į JAV. Jis nuo 1950 m. gyvena Čikagos priemiestyje. Dirbo įvairius darbus ir užsitarnavo pensiją. Buvo aistringas kelionių mėgėjas – yra apkeliaęs daugumą pasaulio kraštų. Lietuvon nevykdavo, kol ji neišsilaisvino iš sovietinės vergijos.

Šiandien Donius Remys Lietuvoje praleidžia po pusę metų. Palangoje yra nusipirkęs butą ir čia ilgus mėnesius turi laiko rašyti jaunystėje pamėgtą poeziją, kurią spausdina Lietuvoje. Pirmąjį savo eilėraščių rinkinį jis išleido 1992 m. Vilniuje. Tada po metų išėjo jo antrasis rinkinys „Auksinė vasara“, o netrukus ir trečiasis – „Išlikęs džiaugsmas“. Šiuos rinkinius jis išleisdamas savo lėšomis po 700 egz. ir padovanojo Lietuvos žmonėms. „Į jas Donius Remys sudėjo ne tik savo Tėvynės ilgęsi ir meilę, trapius vaikystės prisiminimus ir svajones. Lietuvių emigrantų malda, jų atnašavimas gimtajai žemei, taip ilgai tolimai ir nepasiekiamai, šnabzdą į mus jo eilėraščių posmais“. Taip apie jo poeziją rašoma „Klaipėdos“ dienraščio literatūriniam priede – „Gintaro lašai“ 1994 m. liepos 20 d. Minėtasis dienraštis Doniui Remiui paskyrė net visą

puslapį. Paklaustas korespondentės Ritos Bočiulytės, ar jis laimingas, Donius Remys atsako:

— Ar aš...? Aš gyvenu. Ateina laimė tyliais žingsniais ir tavo gyvenimą, ir tu tada jauti. Ateina ji labai skirtingai kartais. Visi mes turime problemų, džiaugsmo ir kančios. Galbūt tik kitų mažiau jaučiame. Jūsų skausmas man daug lengvesnis, negu savas. Jus galiau suprasti, užjausti, bet užuojauta nėra tikras, išgrynintas jausmas...

Donius Remys rugsėjo antroje pusėje vėl žada grįžti į Čikagos priemiestį. Jo tėvai jau senokai palaidoti. Cicero mieste gyvena vyresnysis jo brolis Juozas, šiuo metu sunkiai sergantis. Namuose laukia ir žmona, kuri dar turi dirbti ir negali ilgčiau ištrūkti iš namų.

Ruduo ir žiema praeis ir Donius Remys vėl žingsniuos Baltijos jūros pakraščiu, vaikščios savo gimtuose Mažeikiuose. Jį traukia Lietuva kaip tikrą žemaitį, kuris niekada neišsivadėjo savo žemės.

Pažymėtinos mintys, išsakytos Mažeikiuose spausdinamame laikraštyje „Santarvė“, kur aprašomas Doniaus Remio kūrų vakaras Mažeikių bibliotekoje. Apie šį susitikimą minėto laikraščio 1994 m. liepos 2 d. numeryje rašoma:

„Taip Donius Remys ilgai, atvirai kalbėjo pirmajame susitikime ties jaunystės nameliu – Mažeikių bibliotekoje, taip čia padėjo vakaro rengėjams, jo poezijos gerbėjams. Ir už gėles. O buvo susirinkę ir draugai, kurie Donių dar atsimena, atėjo ir būrys jaunių, kuriems brangus žmogus ir poezija – širdies ir gyvenimo sakmė. Donius Remys perskaitė kone visą trečiąjį rinkinį, pridėjo net iš ankstesniųjų, išpasakojo savo gyvenimą nuo jaunystės iki šiol. Niekas nesakė, kad gana, kad nusibodo. Juk toks susitikimas, sugrįžimas į gimtinę – tai žmogaus sakramentas. Ir niekas to džiaugsmo geriau neišsakys, kaip pats autorius.“

DONIUS REMYS (dešinėje) su vyresniu savo broliu JUOZU Cicero mieste prie Čikagos

Kaimo jaunuolis - tėvynės didvyris

Rašo liudininkė, dalyvavusi tragiškuose sovietinės okupacijos įvykiuose

P. VILEITAITĖ

Gyventi ir spindėti žvaigždė, atiduoti gyvenimą už kitų laimę yra gražiausias idealas žemėje. Tai aukščiausio laipsnio pasiaukojimas.

Noriu parašyti apie savo gimtojo kaimo žmogų – Impolitą Meldžiuką. Savo trumpą gyvenimą jis praleido Linkorių vieniemyje, Kamajos parapijoje, kur vasaros vakarais čiulbėdavo lakštingalos... Su jauniu dainavo ir ji. Tos dainos buvo pilnos laisvės ilgesio. Impolitas labiausiai mėgo dainą, kurią jis pats ir vesdavo – „Į kovą, į kovą visi, kas tik gali...“ Greit nuskrido metai, tėviškos dangų užtemdė karas, okupacijos, smurtas, bolševizmas.

Impolitas su kitais jaunuoliais išėjo į tolimą Didžiagiro šilą tiek daug iškentėjusios Lietuvos vaduoti. Tada jis turėjo tik aštuoniolika metų. Iš jo melynų, lygiagėlių žiedas, akių, šviesi jaunystė.

Jam varstė širdį prisiminimai apie paliktus namus, tėvelius, sesutes ir saulėtą vasaros dieną. Keletą kartų lankėsi namuose su ginkluotais draugais, su kančia širdyje. Bet daina iš jo ir kitų laisvės kovotojų jau nekambėjo gilijs

nakties tyloje, kad pasislėpęs priešas, lyg plėšrūnas, neišgirstų. Daina slėpėsi pacioje širdies gelmėje pavirsdama svaja.

Gyveno jie bunkeryje, vykdė vado nurodymus žygius, sekamadieniais meldėsi ir tyliai giedavo „Marija, Marija, skaisčiausia leliją...“ O Tėvynės vaidu tekejo kraujas, už tiesą žudomų brolių kraujas...

Buvo 1944 metų žiema. Šventą Kalėdų naktį, lyg alkanų vilkų ruja, apsupo bunkerį... Tratėjo šūviai, švaistėsi ugnis, krito Lietuvos partizanai. Iš tiesės rankas Lietuvai, kartu su kitais draugais, krito ir Meldžiukas. Laisvė išperkama brangia kaina – gyvybe. Kruvinam sniege gulėjo didvyriai. Danguje krūpėjo žvaigždės, stebėdamosios žemės žmonių žiaurumu. O žuvusius vaikus priglaudė gerasis Dievas.

Apie šilo kraupią tragediją sužinojome slapta. Iš skausmo sustingo širdis – tiek daug jaunų aukų iš karto!...

Impolito tėvas ryžosi eiti į Adučių pas sūrių vyriausiąjį prašyti leidimo palaidoti sūnų namuose. Ir jam buvo leista. Sesuo Lionė išėjo į šilą ieškoti kritusio broliuko. Atradu-

si išbučiavo sustingusias lūpas, raudodama visą suvyniojo skepetomis ir paliko gyvos gėlmės. Apie mėnesį laiko išgulėjo ledų sušalę partizanai. Tik paskui, kai susibūrė vėl naujas būrys, juos visus palaidojo. Kai kurių kūnai jau buvo vilkų apgrausti...

Meldžiukas Juozas atsivežė sūnų namo ir ruošė laidotuves. Jo atšilusį kūną apvėrė šventiniai drabužiai. Atėjusi pas mane Lionė prašė giedoti. Nuėjau. Jis gulėjo sudėtomis ant krūtinės rankomis, kuriose buvo įdėtas mažytis paveikslėlis. Miegojo išbalusiu veidu ramus, atlikęs pareigą Tėvynei. Suklupau, nulenčiau galvą didvyriui, jo drąsai ir meilei.

Tėvai kentėjo tyliai, surakintom lūpomis, raudodami sesutė Lionė. Liedama ašaras ji glostė Impolito veidą, krauju sukrešėjusius plaukus, skusdamasi, kad negali jų sušukuoti. Palinkė ties giesmynais, giedojame psalmes:

Gyvenimo mūsų trumputės dieneles, išnykimas žemėje kaip mažas dulkės...

Giedojome su pertraukomis, nes sesers rauda plėšė širdį, strigo balsas...

Nelaukiu čia laimės, nes čia ištrėmimas

Man skirtas pas Dievą laimingas likimas.

Lydint į kapines, iš dangaus krito baltos snieguolės, vėliau šypsojosi saulė, spindėjo mėlynas dangus. Kapų viduryje – su sniegu sumišęs geltonavo smėlis ir gili kapo duobė. Giedojome, o širdyje taip ir liko karti nuoskauda. Meldėmės ne tik už Impolito vėlą, bet ir už visus kovotojus. Iš viso tą baisią naktį žuvo apie penkiasdešimt vyrų. Daug pažįstamų, bet buvo ir nepažįstamų. O juk jų visų laukė mamos ir sesės. Užgeso mėlynos akys, laisvė jiems buvo brangesnė už viską.

1945-tųjų vasarą liepos 17 d., lyg išpampęs žvėris, pilnas aukų, sunkiai slinko į rytus ešelonas. Iš mūsų kaimo buvo ištrėmtos trys šeimos – Impolito tėvai ir keturios jų dukros. Net širdį nusmelkė – pati mažoji Gema buvo be kaulų. Ją laikė motina ant rankų, o kojos kabėjo lyg skudurai. Ji buvo jau septynių metų invalidė. Mirė tremtyje.

Antroji šeima – Apolonijos Vaitekinienės su marčia ir mažyliu vaikeliu, kuris vagone mirė badu. Trečioji mūsų šeima – aštuonių asmenų: tėvai, senelė ir penki vaikai. Kai sutikau Impolito seserį, jį verkdamą pasakė: „Rodos nebūtu taip liūdna, kad ir jo kapas va-

žiuotų kartu su mumis, o dabar liko vienas, kas jį aplankys...?“

— Nereikia verkty, mes – Lietuvos aukos, Dievas mūsų neapleis, – guodžiau ją, nors pati jaučiausi lyg juodoje naktįje – kančių versmėje.

Vėliau Meldžiukų šeima pateko į kitą rajoną ir daugiau neteko jų matyti. Ir iš tremties niekas negrįžo: tėvai mirė tremtyje, o dukterys kur dabar... vienas Dievas težino.

Adučių, Lietuva

Eitynėse į Šiluvą iš Tytuvėnų dalyvavo ir tarptautinės katalikų organizacijos TFP nariai su Fatimos Marijos statula Nuotr. Č. Gudauskas

Sutton GROUP
realty systems inc.
RAIMUNDAS (Raymond) PACEVICIUS
Jei norite pirkti ar parduoti namą prašome kreiptis šiais telefonais: darbo tel. 905-896-3333 (24 val.); namų – 905-524-3899; FAX 905-848-5327.
Adresas: 1528 Dundas St. West, Mississauga, Ont. L5C 1E4
Queensway-Cawthra, atskiras namas didelė šeima, 9 kambariai, dvigubas garažas, arti QEW, mokyklos, autobuso stotijoms. Skambinti tel. 905-896-3333.

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

PERL CHAPEL 2180 Hurontario St. 379-7668

RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954

VOYAGE CHAPEL 1777 Hurontario St. 767-3153

Turner & Porter

LAISVOJE TĖVYNĖJE

PARTIZANO BARELJEFAS

Juodojo kaspino dieną Alytuje prie II-sios vidurinės mokyklos atidengtas bareljefas, skirtas ten dirbusio partizanų vado Alfonso Ramanausko (Vanago) atminimui. Bareljefą sukūrė jaunas skulptorius A. Janušonis, pašventino mons. A. Svarinskas. Juodojo kaspino diena (rugpjūčio 23) paminėta prie Laisvės paminklo ir eitynėmis Alytaus gatvėmis. Minėjimas įsijungė iš Vilniaus atvykęs krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius.

GINTARO MUZIEJUS NIDOJE

Gintaro muziejų ir galeriją Nidoje įsteigė ir atidarė Tarpautinės fotografijos meno federacijos narys Kazimieras Mizgiris su žmona Virginija. Muziejų yra įdomių gintaro pavieždžių, po didinamaisiais stiklais padėtų gintaro gabalėlių su inkluzais. Juos papildė dabartinių meistrų sukurti originalūs gintariniai papuošalai. Lankytojų laukia lietuvių, vokiečių ir anglų kalbomis atspausdinta informacinė medžiaga apie gintaro kilmę bei jo rūšis.

KRYŽIUS MEINORIŲ KAIMUI

Mažeikių rajone prie Krakių gyvenvietės išnyko ten buvęs Meinorių kaimas. Jo pastatus sugriovė karas ir melioracija. Iš Sibiro grįžusi tautodailininkė Adolfina Tarvydienė, dabar gyvenanti Mažeikiuose, ryžosi nūgrauti Meinorių kaimą įamžinti paminkliniu kryžiumi. Tokiai minčiai pritarė ir kiti meinoriškiai, išsibarstę po visą Lietuvą. Ažuola iš savo šeimos buvusio mikielio parūpino A. Tarvydienė, o paminklinį kryžių pagamino Meinorių kaimo gyventojai Ignas Rimkus ir Albertas Kubilinas. Į Meinorių kaimo laido tuves ir jo atminimo įamžinimą paminkliniu kryžiumi suvažiavo daugiau kaip šimtas meinoriškių iš visos Lietuvos. Iškilė buvo pradėta gretimo Užlieknės kaimo šventovėje atnašautomis Mišiomis, kurios buvo skirtos mirusiems ir iš tremties negrįžusiems meinoriškiams. Atminimo šventė baigėsi dinguo Meinorių kaimo vietoje pastatyto kryžiaus pašventinimu.

POPIEŽIAUS VARDŲ MOKYKLĄ

Mokslu metus rugsėjo 1 d. Vilniaus Justiniškių mikrorajone pradėjo Jono Pauliaus II vidurinė lenkiška mokykla. Pasak direktoriaus Adamo Blaškevičiaus, šia nauja mokykla norima įamžinti Šv. Tėvo apsilankymą Lietuvoje. Ji buvo pradėta statyti 1990 m., bet statybą sulėtino lėšų stoka. Jos buvo renkamos ir Lietuvoje, ir Lenkijoje. Lietuvos vyriausybė Jono Pauliaus II mokyklos statybą paskyrė 1.000.400 litų. Pirmieji mokslo metai pradėti su 1.760 moksleivių ir 70 mokytojų. Norinčių mokyti Jono Pauliaus II lenkiškoje mokykloje buvo daugiau, bet jiems pritrūko vietos. Direktorius A. Blaškevičius kalba apie planuojamą mokymąsi pamainomis. Mokyklai trūksta lietuvių kalbos, užsienio kalbų ir fizinio lavinimo mokytojų. Be lenkų ir lietuvių kalbų, mokykloje bus dėstoma privaloma.

anglų arba vokiečių kalba. Vienoje klasėje bus dėstomos abi šios užsienio kalbos. Norima, kad šios mokyklos absolventams būtų atviras kelias į Krokuvo, Vilniaus bei kitus pasaulio universitetus. Popiežius Jonas Paulius II džiaugiasi, kad jo vardo mokykloje bus mokoma ir gėrio, tikėjimo bei artimo meilės.

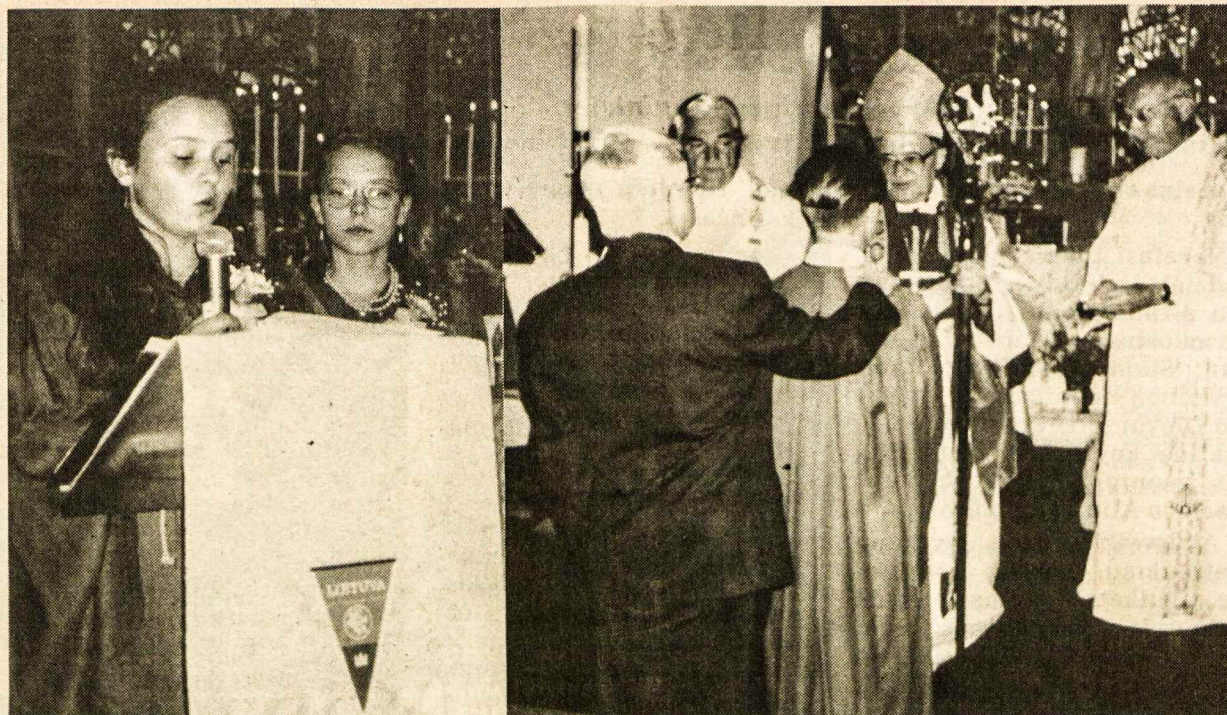
PAMINKLAS HERKUI MANTUI

Didysis prūsų sukilimo vadas Herkus Mantas 1271 m. žuvo Narkyčiuose prie Mantegarbio kalno. Prūsos ir Mažosios Lietuvos fondas jo žūties 720-tųjų metų sukaktį nutarė paminėti toje vietoje pastatytu paminklu. Ta vietovė dabar priklauso Černiachovsko vardą gavusiam Išručio rajonui. Černiachovsko vykdomasis komitetas 1991 m. leido ten pastatyti paminklą Lietuvos lėšomis. Paminklą Herkui Mantui sukūrė skulptorius Saulius Indrašius ir architektas Gediminas Rutkauskas, pasirinkę trijų dalių granitinę kompoziciją, simbolizuojančią sukaptą žaltį. Paminklas jau seniai pastatytas Černiachovsko vykdomojo komiteto paskirtame 0,15 ha žemės plote. Tačiau minėtasis surisinto Išručio komitetas jau tris kartus atšaukė suplanuotą paminklo atidengimą. Šią vasarą ten apsilankiusi Lietuvos kraštotyros draugijos pirm. Irena Seliukaitė paminklo Herkui Mantui jau neberado. Jis išmontuotas. Prūsos brolia toje vietoje bandė įsmeigti prūsų vėliavą, bet ir ją liepė išsinešti savo nuomone staiga pakeitę Černiachovsko miesto vadovai. Turbūt tas sukaptas žaltys jiems primena Sovietų Sąjungą.

APVOGTAS POVILAITIS

Šią vasarą buvo apvogtas estrados sol. Stasys Povilaitis, dažnas svečias JAV lietuvių kolonijose. Kai jis koncertavo vasarotojams estradinės muzikos festivalyje "Palanga 94", jo bute Vilniaus Viršuliškės šeimininkavo pro duris įsilaužę vagys, viską išvartę, išmėtę. "Lietuvos ryto" atstovas Arūnas Jonušas rugsėjo 2 d. laidojo rašą: "Dingo televizorius 'Banga', kelios tuštos audiokasetės, naujų rankšluosčių rinkinys, panešiotas kelnės, 2 telefono aparatai su atminties bloku. Pasak S. Povilaitis, visko vagys nepajėgė išsinešti. Paliko didesnį televizorių, į maišą sukratęs kristolinis indas, taures. Bet dainininkas labiausiai sielojasi ne dėl to. Vagys išsinešė per neapsižiurėjimą paliktą sidabrinį žiedą, kuris S. Povilaitiui buvo įteiktas kaip A. Šabaniausko premijos laureatui. Ir dar: sulaužytos skaitmeninių audiorašų kasetės, į smulkius skutelius sukarpytos juostelės, kuriose Vilniaus plokštelių studijoje buvo įrašytos S. Povilaitio dainos. Tie įrašai – muzikantų samdymas, įgarsinimas ir kiti dalykai – jam kainavo 14.000 litų. Kopijuoti galima tik iš skaitmeninių įrašų..." S. Povilaitis, gindamas savo teises, iš kai kurių firmų, nelegaliai platinančių įrašus su jo dainomis, yra pareikalavęs 50.000 litų kompensacijos. Tad galimas dalykas, kad įsilaužimas į jo butą buvo suplanuotas tų firmų keršto motyvais. V. Kst.

SPRINTING
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

Vaidžiai iš Londono Šiluvos Marijos lietuvių parapijos šventės. Pirmoje nuotraukoje: šventovėje Mišių skaitinius gražia lietuvių kalba skaitė penkiolikmetės ALICIJA NARUŠEVIČIŪTĖ ir IEVA NAUJOKAITYTĖ. Antroje nuotraukoje: vysk. PAULIUS BALTAKIS, OFM, teikia Sutvirtinimo sakramentą dalyvaujant buvusiam šios parapijos klebonui kun. JONUI STAŠKUI (dešinėje) ir dabartiniam klebonui kun. KAZIMIERIUI KAKNEVIČIUI. Sakramentą priima jaunuolis JAHN LANSOO (motina lietuvis); ir sutvirtinimo tėvas LINAS NAUJOKAITIS. Nuotr. R. Kurienės ir J. Didžbalienės

Graži parapijos šventė

Šiluvos Marijos parapija Londone atšventė savo gyvavimo 30 metų sukaktį 1994 m. rugsėjo 11 d. Šventė pradėta 3 v.p.p. koncertu, kurio metu dainavo choras "Pašvaistės" choras, vadovaujamas muz. A. Petrašiuo. Klebonas kun. K. Kaknevičius gerai paruošė 10 jaunuolių Sutvirtinimo sakramentui. Visi dėvėjo gražias mėlynas uniformas, savo puošnumu prisidėjusios prie šventės iškilmingumo. Minėtinis ir tėvų nuodirdžios pastangos.

Vakariene

Vaišės turėjo prasidėti parapijos salėje 5 v.p.p., bet įvyko trumputi vėliau, nes Londono vyskupas John M. Sherlock, DD, buvo užimtas ir galėjo tik vėliau atvykti. Prieš vakarienę įvyko ir dalis programos. Dvasiškių ir visus susirinkusius pasveikino parapijos tarybos pirm. A. Petrašiuo, o vakaro pabaigoje jiems visiems padėjo už atsilankymą. "Pašvaistės" choras sugiedojo Kanados himną "O Canada". O kai vėliau "Pašvaistė" pradėjo dainuoti populiarias lietuvių dainas – į dainavimą įsijungė ir vysk. Sherlock, net išskaitydamas lietuviškus žodžius! Viktorija Staškūnienė paršė gražų eilėraščių dainą apie vargą šios parapijos nuėitą kelią.

Vakarienei maistas buvo užsakyta iš restorano, o pyragus sukūrė lietuvis šeimininkės. Viena – apie 90 metų amžiaus Grasilda Mačienė atnešė skanų ragulį ir nustebo jaunesnės šeimininkės. Po vakarienos programą praturtino "Baltijos" ansamblio liaudies instrumentų orkestras, kuriame groja lituaninės mokyklos mokiniai, vadovaujant Rasai Lukoševičiūtei-Kurienei.

Oficialioji dalis

Alicija Naruševičiūtė Sutvirtinimo sakramentą priėmusių vardu tarė gražų padėkos žodį. Ji gimusi ir išaugusi Kanadoje, pasižymi labai gera lietuvių kalba ir švairiu tartimi, kas retai girdėti jaunimo tarpe. Tai nuopelnas jos tėvelių Jono ir Marytės Naruševičių.

Puikus buvo KLB Londono apylinkės valdybos sumanymas pagerbti šventėje dalyvaujančius dvasiškius, švenčiančius sukaktį. Apylinkės pirm. P. Kuras pasveikino kleboną kun. K. Kaknevičių, švenčiantį penkerių metų klebonavimo sukaktį ir 10 metų kunigystės. Jam buvo įteikta specialiai laida "National Geographic" žurnalo apie Vatikaną.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905-544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
kasd. pal. čekių sask. iki 4.00%
santapus 2.50%
kasd. pal. taupymo s-ta .. 2.00%
90 dienų indėlius 5.00%
1 m. term. indėlius 6.50%
1 m. term. ind. mėn. pal. 6.00%
3 m. term. indėlius 7.50%
5 m. term. ind. 8.00%
RRSP ir RRRF (pensijos) 3.00%
RRSP ir RRRF 1 m. 6.50%
RRSP ir RRRF ind. 3 m. .. 7.50%
RRSP ir RRRF ind. 5 m. .. 8.00%

IMAME UŽ:
asmenines paskolas ... 12.00%
nekiln. turto pask. 1 m....8.00%

Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santapų dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Marijona Slabokienė, gimusi Rygoje 1905 m., mirusi 1992 m. Floridos St. Petersburg, testamentu 350.000 dolerių paliko Lietuvių bendruomenei. Ši suma lygiomis dalimis po trečdalią dabar atiduota JAV LB krašto valdybai, jos socialinių reikalų tarybai ir Pasaulio lietuvių bendruomenės fondui.

Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopa Worcesteryje, Mass., savo reikalus aptarė Maironio parko patalpose įvykusiame metiniame narių susirinkime. Pirm. inž. A. Grigalaukui padarius atliktos veiklos pranešimą, buvo renkama nauja kuopos valdyba. Tačiau iš tikrųjų, kaip dabar jau įprasta, naujai dvejų metų kadencijai išrinkti beveik visi tie patys nariai: pirm. inž. Arūnas Grigalaukas, moterų vadovė ir vicepirm. Elena Čerėnienė, ižd. Irena Markevičienė, sekr. Janina Miliauskienė, sutikusi būti ir korespondente bei paminklo priežiūretoja. Kuopos kapelionas yra Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. V. Parulis, MIC.

Australija

Adelaidės lietuvių pensininkų klubas surengė įdomų pokalbį apie kraujagyslių ligas. Paskaitą šia tema skaitė iš Lietuvos atvykęs chirurgas neurologas dr. Arimantas Tamašauskas. Jam ALB apylinkės valdyba sudarė progą pasitobulinti Adelaidės ligoninėje. Su svečiu iš Lietuvos susirinkusius pensininkus supažindino jų klubo pirm. E. Dukas. Po išsamios paskaitos kraujagyslių ligų tema dr. A. Tamašauskas atsakinėjo į pensininkų klausimus ir juos supažindino su darbu Lietuvos ligoninėse. Tas darbas, pasak dr. A. Tamašausko, esąs sunkus, nes trūksta medicininių literatūros ir net chirurginių instrumentų. Kenčia ir pacientai dėl labai vargano aprūpinimo ligoninėse. Paveikti šio pranešimo, Adelaidės lietuvių pensininkai pradėjo rinkti aukas Lietuvos ligoninėms.

Britanija

Londono lietuvių daugiausia laidojami Šv. Patriko kapinėse, kur jie turi lietuvišką skyrty. "Europs lietuvių" pranešimu, tas skyrty dabar pertvarkomas, išlyginant jo žemės paviršių, atitiesiant jame pastatytus kryžius bei antkapius. Škryri atnaujins uždėtas geros žemės klotas, apšėtas specialia žole. Pertvarkymo ir pataisios darbai kainuos apie tūkstantį svarų sterlingų.

A. a. Edmundas Pauliukonis, mirties nuskintas 1994 m. liepos 20 d., paliko jau ir taip negausų Boltono lietuvių būrelį ir savo žmona Marija, dukra Rytė ir viena vaikaite. Laidotuvis dalyvavusius visus Boltono ir kelis apylinkės lietuvius papildė keilika į jas įsijungusių estų ir anglų. Laidotuvių apeigas anglų kalba atliko kan. V. Kamaitis.

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6
Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės į:
Angėlę Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 429-2121 ar (705) 445-5640
namų tel. (705) 429-6428

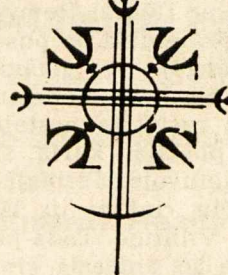
Atsisveikinimo žodį tarė DBLS Boltono apylinkės valdybos pirm. H. Vainekis. Velionis, 1917 m. rugsėjo 22 d. gimęs ūkininko šeimoje prie Ukmergės, baigiantis II D. karui pasitraukė Vokietijon ir iš jos 1947 m. atvyko Britanijon.

Vokietija

Vokietijos lietuvių jaunimo sąjunga naują valdybą išsirinko visuotiniame narių susirinkime Bonnoje š. m. gegužės 7 d. Sąjungai dabar vadovauja pirmininkė Anke Lepa, izdininkas Klaus Žulys, valdybos nariai Alain Gramošauskas, Zita Kalesinskaitė, Rytis Medžius ir Diana Mueller. Atstovais Aštuntajame pasaulio lietuvių jaunimo kongrese Lietuvoje ir Britanijoje buvo išrinkti: istorijos ir vokiečių kalbos studentė Dalia Biliulytė, pedagogikos studentė Rita Bartusevičiūtė, filosofijos studentas Rimas Čuplinskis ir architektūros studentė Anke Lepa.

Gudija

Vyresnio amžiaus lietuvių yra ir kadaise lietuviškos Gudijos Mogiliovo srities Malkavos, Sofoisko, Suslauskės kaimuose bei Riasnos miestelyje. Juos 1994 m. pavasarį aplankė Lietuvoje gyvenančius Gudijos lietuvių jungiančio "Beržyno" klubo atstovai. Lietuviškiausias kaimas tebėra Malkavoje. "Beržyno" klubo pirm. Valentina Juškauskienė "Europos lietuvių" skaitytajoms pasakojo: "Aš esu gimusi ir auginama viename didžiausių lietuviškų kaimų Malkavoje. Kaip man pasakojo seneliai ir tėvai, 42 lietuvių ūkininkų šeimos 1885 m. čia atsikėlė iš Utenos. Nusipirkę iš vokiečių Termino dvarą, neblogai įsikūrę, nes toje vietoje žemės buvo geros. Be to, lietuvių ši vieta patraukė todėl, kad netoli Riasnos miestelyje buvo katalikų bažnyčia, kurioje kunigaivio lietuvis kun. Liatukas. Po kurio laiko ten lietuvių įstėję savo mokyklą, joje mokė Kazys Gylas. Gaudavo laikraščius, kaip įmanymai saugojo lietuvių. Sovietmečiu, prieš Antąrijį pasaulinį karą, lietuviai nukentėjo, daugelis buvo ištremiti, kiti represuoti, nužudyti, nemažai jų anuomet pabėgo į Lietuvą. Šiuo metu ten liks daugiausia vyresnio amžiaus žmonės..." Svečiai iš Vilniaus labiausiai džiaugėsi Malkavoje gyvenančia Birute Giegtyte, ten gimusia ir augusia, bet gerai kalbančia ir rašančia lietuviškai. Tačiau šią Mogiliovo sritį yra palietusi atominė Černobilio tragedija. Dėl jos dažniau laidotuvių giesmės. Esą reikėtų, kad bent keliems mėnesiams čia atvyktų lietuvių kunigas. Dabar nėra galimybės lietuviškai atlikti išpažinties ir pakrikštyti vaikus.

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Lougheed's Limited
šeima ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaucia kitus"

Sudbury Ontario

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

KROVINIAI Į LIETUVĄ

Laivais ir lėktuvais

Greitas ir patikimas pristatymas

Komerciniai kroviniai nuo mažiausių siuntų iki didelių talpintuvų

taip pat

automobilai ir asmeniniai daiktai

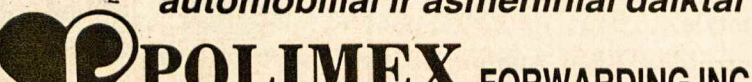
POLIMEX FORWARDING INC.

Toronto: 141 Roncesvalles Ave. M6R 2L2

Prašome skambinti (416) 537-8648

ir susitarsime dėl persiuntimo laiko

Konkurencinės kainos * Profesinis patarnavimas

Toronto: 141 Roncesvalles Ave. M6R 2L2

Prašome skambinti (416) 537-8648

ir susitarsime dėl persiuntimo laiko

Konkurencinės kainos * Profesinis patarnavimas

[vedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Kaune Kanados atstovai ir dalyviai prie Iglulos šventovės

Nuotr. Ričardo Kalendros

Aštuntasis pasaulio lietuvių jaunimo kongresas

ADRIANA KARKAITĖ

Kanados lietuvių jaunimo sąjungos atstovų ir narių būrys kartu su 150 lietuvių kilmės jaunuolių iš 26 kitų kraštų šią vasarą entuziastingai dalyvavo VIII pasaulio lietuvių jaunimo kongrese Lietuvoje ir Anglijoje. Kanadai atstovavo: Daiva Baršauskaitė, Kristina Baršauskaitė, Daina Batūraitė, Ričardas Kalendra, Adriana Karkaitė, Lily Liaukutė, Audra Paulionytė, Matas Stanevičius ir KLJS pirmininkė Ona Stanevičiūtė.

I-asis pasaulio lietuvių jaunimo kongresas įvyko 1966 metais JAV-ėse. Jo tikslas buvo paskatinti bendradarbiavimą tarp išeivijos lietuvių ideologinių organizacijų ir supažindinti pasaulio lietuvių jaunimą su Kanados ir JAV-bių lietuvių jaunimo veikla. Kongresai vyksta kas ketveri metai gausiai dalyvaujant jaunimui. 1992 metais ši sąjunga tapo pirmąja baltiečių visuomenine organizacija, akredituota prie Jungtinių Tautų.

Sąjungos dabartinis pirmininkas Paulius Mickus, atvykęs į kongresą iš Vašingtono, pasakė dienraščiu „Lietuvos rytas“, kad šiuo metu Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungoje yra maždaug 4000 narių, kurie visi save laiko lietuviais. Šiais metais pirmą kartą lietuvių jaunimas susirinko laisvoje Lietuvoje ir įtraukė į savo atstovų skaičių atvykusius iš 11 Rytų Europos kraštų, tuo įgyvendinant šio kongreso šūkį, „Daug gimtinių, Tėvynė viena“.

Atidarymas

Pirmosios dešimt kongreso dienų buvo praleistos Lietuvoje. Neįprastai šiltas oras nenuslopino jaunimo entuziazmo. Visų dienų programa buvo labai puikiai suorganizuota ir įdomi. Pirmąją atidarymo dieną po vieną atstovą iš visų dalyvaujančių kraštų padėjo gėlių prie Sausio 13-tosios aukų paminklo Antakalnio kapinėse. Šią pareigą atliko KLJS pirmininkė Ona Stanevičiūtė.

Prieš pietus vyko visų kongreso dalyvių eiseną Aušros Vartų, Didžiųjų, Pilies, Šventaragio ir Vrublevskio gatvėmis į Arkikatedrą. Jaunimas eidamas dainavo lietuviškas liaudies dainas, (ypač labai mėgstamą dainą „Vilniuj buvo žali vartai“). Eitynės baigėsi Vilniaus katedroje iškilmingomis Mišiomis, kuriose susirinkusius dalyvius sveikino arkiv. Audrys Bačkis ir vysk. Paulius Baltakis, o pamokslą sakė buvęs PLJS pirmininkas, jaunasis kunigas Gintaras Grušas.

Vakare „Lietuvos“ viešbučio restorane vyko kongreso atidarymo iškilmės, į kurias atvyko ir Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas, Tėvynės sąjungos valdybos pirmininkas ir buvęs Lietuvos Aukščiausiosios tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis, ministeris pirmininkas Adolfas Šleževičius. Savo kalboje prez. A. Brazauskas pažadėjo, kad kongreso dalyviams, kurie kreipsis dėl pilietybės, jis išimties keliu ją suteiks. Programą atliko Vytautas Kernagis kartu su jaunimo atstovais: Analia Gaidimauskaitė iš Argentinos, Vladimiru Lavrinovičium iš Gudijos, Adriana Karkaitė iš Toronto, Antanu

Rico-Slotkum iš Kolumbijos ir Luku Zdanium iš Australijos. Visos dienos programa buvo transliuojama to vakaro televizijoje.

Įvairi programa

Sekantios septynios kongreso dienos buvo įvairios ir prasmingos. Antrąją dieną aplankė Vilniaus universitetą, Katedros požemius, KGB rūmus ir žemutinę pili. Vyko darbo būreliai, pasirinkti pagal susidomėjimą arba profesinį pasiruošimą, kuriems vadovavo jaunieji Lietuvos profesionalai šiomis temomis: Policijos akademija, Lietuvos spauda, Medicinos padėtis, Krašto apsaugos ministerija, žemutinė pili, Lietuvos masinės informacijos priemonės ir Užsienio reikalų ministerija. Tą vakarą įdomiai suruošta buvo Lietuvos jaunimo organizacijų mugė, kurioje PLJS atstovai turėjo progos susipažinti su įvairiomis Lietuvos jaunimo organizacijomis, pvz. Gedimainiais, Lietuvos liberalų jaunimu, Jaunųjų talkininkų santalka, Jaunųjų konservatorių lyga (Tėvynės sąjunga), Radiati ir t.t.

Liepos 14 d. PLJS dalyviai aplankė Lietuvos seimą, kuriame išklausė reikšmingą paskaitą apie Lietuvos dabartinę politinę bei ekonominę būklę.

Ir susipažino su Lietuvos vyriausybe ir Vilniaus miesto savivaldybe. Vakare kongreso dalyviai aplankė Trakų pilį ir smagiai praleido „pagonišką“ vakaronę prie Skaisčio ežero.

Liepos 15-ta buvo „Labdaros diena“, kurios tikslas supažindinti kongreso dalyvius su negales turinčių būkle. Dalyviai išsiskirstė į grupes aplankyti po vieną organizaciją, pvz. Aklyjų ir silpnaregių sąjungą, SOS vaikus, „Caritas“ organizaciją ir t.t. Šie susitikimai davė Vakarų jaunuoliams paskatinimą rasti būdą padėti Lietuvai labdaros darbuose.

Tolimesnė kongreso programa vyko įvairiose vietovėse. Kaune buvo padėtos gėlės prie Laisvės paminklo ir Mišios atnašautos Iglulos šventovėje. Šiauliuose pasitikome jaunimą su dainomis ir dalyvavome meno popietėje. Kanados lietuvių jaunimas pastatė kryžių šalia Marijos statulos pačioje Kryžių kalno viršūnėje su užrašu „Kanados lietuvių jaunimo širdyse dega meilė Lietuvai“.

Užbaigimas Juodkrantėje

Dvi paskutinės dienos kongreso dalyviai praleido Juodkrantėje posėdžiaudami su Rytų Europos kraštų atstovais, kurie pateikė savo veiklos planus bei siekimus. Įspūdingiau-

“Ateitį regim tėvynės laimingą”

Ateitininkų studijų dienos 1994 m. rugsėjo 2-5 d.d.
Dainavoje prie Detroito

VINCAS KOLYČIUS

Jau šeši metai Darbo šventės savaitgalio metu Dainavoje rengiami studijų savaitgaliai. Išimtis buvo padaryta praėjusiais metais, kai vieton Dainavos ateitininkai rinkosi į Pasaulio lietuvių centrą Lemonte, Čikagos priemiestyje. Praėjusių metų suvažiavimo tikslas buvo pasiruošti ateitininkų kongresui, kuris 1994 m. liepos 15-17 d.d. įvyko Vilniuje. Apie šį kongresą „TŽ“ jau buvo rašyta.

Šių metų studijų dienų pagrindinė mintis buvo pasidailinti pokongresinėmis nuotakomis ir pažvelgti į Ateitininkų federacijos ateitį ir dabartį išeivijoje, turint galvoje faktą, kad Lietuvoje ateitininkai jau yra gerokai stiprėję.

Pačioje pradžioje, penktadienio vakare, susirinkusiems dalyviams buvo rodoma Vidos Kuprytės suredaguota vaizda-

juostė iš ateitininkų kongreso Vilniuje. Šią vaizdajuostę pagaminti iniciatyvos ėmėsi Amerikos lietuvių Romos katalikų federacija, kuri tam tikslui sudarė atskirą komitetą. Buvo paruošta 9 valandų vaizdajuostė, kurią Vida Kuprytė suglaudė į vienos su viršum valandos juostelę. Ją žiūrint, net nedalyvavus kongrese, galima susidaryti gana pilną kongreso vaizdą. (Vaizdajuostę galima užsisakyti pasiunčiant \$25 JAV šiuo adresu: Lithuanian R. Cath. Federation of America, 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629, USA).

Šeštadienis buvo pilna darbo diena, kuri pradėta Mišiomis, nes buvo net du kunigai: kun. R. Gudelis, atvykęs iš Lietuvos, ir kun. A. Gudaitis, SJ, šiuo metu studijuoją jėzuitų kolegijoje Bostone.

Po pusryčių prasidėjo paskaitos. Kun. R. Gudelis, kuris dabar yra Ateitininkų federacijos tarybos narys ir Berčiūnų klebonas, papasakojo apie Berčiūnų stovyklavietę, kuri jau atiduota ateitininkams, ir apie joje atliekamą remontą. Jų reikia labai daug, nes ten esantys namai yra apgrįauti ir daug kas išvogta. Du stovyklavietės namukai jau paruošti žiemai ir ten šį rudenį steigama Šv. Kazimiero kolegija, kurioje pradės mokytis apie 20 berniukų.

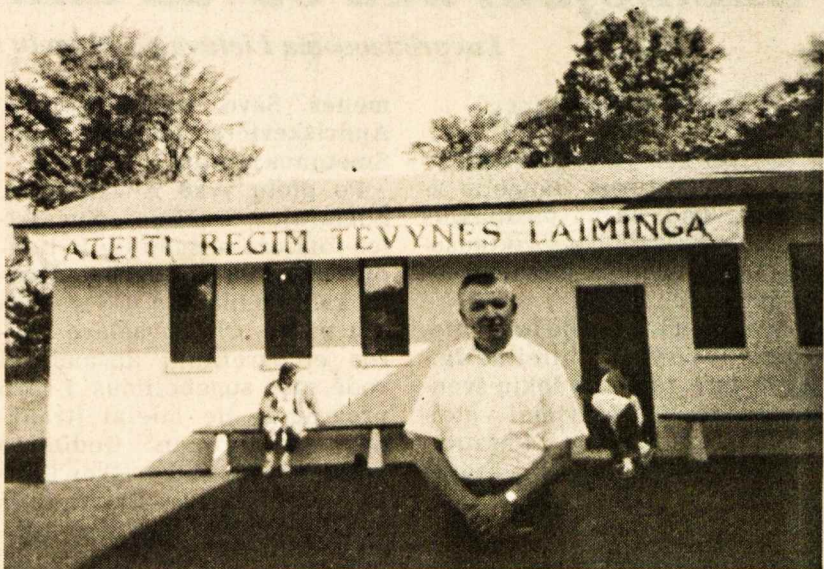
Apie Lietuvos ateitininkų darbus ir rūpesčius kalbėjo Jonas Kavaliūnas, kurį laiką gyvenęs Lietuvoje, susirūpinęs ateitininkų studentų šalpa ir ateitininkų namų Kaune bei Palangoje atgavimu. Jo iškeltos mintys buvo gana praktiškos, pasiūlymai remtini, nors ir susiduriama su įvairiais sunkumais.

„Poslinkiai dvasinėje lietuvių kultūroje Lietuvoje ir išeivijoje“ — tokia buvo dr. Lino Sidrio paskaitos tema. Jis gana vaizdžiai nušvietė lietuviško inteligento-valdininko tipą, kurio žmona kasdien suvalgo 2,2 kg. bananų. Tai prekiautojo žmona. Tokių Lietuvoje dabar daug. Jis aiškino, kaip išeivijos lietuviai iš lėto pradeda tolti nuo Lietuvos. Visi penki ateitininkų principai išeivijoje eina žemyn, o Lietuvoje kyla aukštyn.

Kalbėtojas ilgiau sustojo prie šeimyniškumo, kuriuo šiuo metu ir Lietuva negali pasigirti. Kad tauta nemažėtų, šeimos vidurkis turėtų būti 2,2 vaikų, tuo tarpu dabar Lietuvoje vidurkis yra 1,6. Gimstamumas mažėja, tauta nyksta.

Vakare jaunimas surengė nuotaikingą muzikos vakarą, į kurį buvo įjungti visi dalyviai. Vadovavo Asta Kazlauskaitė, Vytas Čuplinskas ir Darius Polikaitis.

Sekmadienį po pusryčių, klausėms dr. Andriaus Valeičiaus paskaitos: „Laisvė ir tiesa: veritatis splendor“ ir dabartinė vertybių krizė“. Pa-

Ateitininkų federacijos vadas JUOZAS POLIKAITIS studijų savaitgalio metu Dainavos stovyklavietėje

skaitininkas ypač vaizdžiai perdavė paskutinę Popiežiaus encikliką, pabrėždamas įvairių teologų mintis, kritikuojančias šią encikliką. Tai buvo tikrai įdomi paskaita.

Dr. Linas Vaitkus privertė mąstyti apie mirtį. Jo paskaitos tema: „Susitikimo su mirtimi išgyvenimas medicinos požiūriu“. Paskaitą iliustravo vaizdajuostė, kurioje įvairūs asmenys dalijosi išpūdžiais, kai jie, būdami mediciniškai mirę, vėl atgijo ir grįžo į gyvenimą.

Visi jungėms maldoje Mišių metu ir klausėms kun. A. Gudaičio, SJ, turiningo pamokslą. Po pietų vėl kalbėjome ir klausėms pranešimų apie įvykusį kongresą. Kalbėjo J. Polikaitis, Juozas Baužys, Nijolė Balčiūnienė, Aldona Kamantienė, Kristina Vyganaitė ir dr. Vytautas Vygantas. Kristina papasakojo apie priekongresinę studentų stovyklą, kurioje dalyvavo 100 studentų iš Lietuvos ir 50 iš užsienio.

Kongreso metu buvo išrinkti 8 tarybos nariai iš Lietuvos. Reikia dar išrinkti 7 narius iš išeivijos. Federacijos vadu dvejų metų terminui perrinktas Juozas Polikaitis, kuriam tenka gana sunkus darbas koordinuoti ateitininkų veiklą išeivijoje ir Lietuvoje. Federacijos valdyba panaikinama, bet turės būti renkamos kraštų valdybos, kurios rūpinsis to krašto ateitininkų veikla, stovyklų rengimu ir pan. Už dvejų metų Federaci-

jos vadas bus renkamas Lietuvoje. Anot dr. V. Vyganto, „gyvastingumas turi pasireikšti tautoje. Nors silpna šių dienų katalikiškoji inteligentija, ji turi pati vadovautis“. Apie Lietuvoje atsikuriantčius ateitininkus, jų vargus ir problemas daug kalbėjo dr. Arvydas Žygas, kurį galima pavadinti Lietuvos ateitininkų atsikūrimo „tėvu“.

Sekmadienis baigėsi literatūros vakaru, kur programą atliko Julija Švabaite-Gylienė ir Haris Subačius.

Pirmadienio rytą susirinkom studijų dienų užbaigimui. Dana Grajauskaitė labai vaizdžiai susumavo viso savaitgalio programą, pabrėždama mintį: kur bebūtume, visi esame viena ateitininkų šeima. Federacijos vadas J. Polikaitis padėkojo visiems, kurie prisidėjo prie studijų savaitgalio rengimo. Jau nuo pat pirmojo studijų savaitgalio kiekvienais metais visą organizavimo darbą tęsia dr. Algis Norvilas. Registraciją ir visą techninį darbą atliko Lidija Ringienė ir Vakarė Valaitienė.

Prie dr. Damušio vardo namo, kuris yra pagrindinis Dainavos pastatas, kalbėjo plakatas: „Ateitį regim tėvynės laimingą“. Jis buvo pagamintas Čikagoje, nuvežtas į Berčiūnų stovyklą, iš ten — į kongresą Vilniuje ir vėl grįžo į Dainavą. Įdomu, kur jis keliaus iš čia? Nepamirškim, kad „Lietuvą Dievas apeizdi ir gina“, užtat ateitį regim tėvynės laimingą.

JAS cv ir JAS 1994 metų stovyklos organizatorės. Iš kairės: A. Kasputytė, B. Bublėnė, R. Kasputienė, T. Underienė. Jos tikisi kitą vasarą sulaukti daugiau stovyklautojų iš Kanados
Nuotr. B. Bublėnės

NORDLAND EXPRESS

Nemokamas siuntinių paėmimas

Toronte ir apylinkėse susitarus tel. 535-5000

Hamiltonė ir apylinkėse kiekvieną pirmadienį susitarus tel. 1-800-561-3113
(Tuščias dėžes galite nusipirkti „Talka“ kredito kooperatyve, 830 Main St. East)

Wasagoje, Collingwoode, Barrie kiekvieną pirmąjį mėnesio sekmadienį, skambinti tel. 1-800-561-3113

Windsore, Londone, Delhi kiekvieną antrąjį mėnesio sekmadienį, skambinti tel. 1-800-561-3113

St. Catharines, Wellande, Niagaroje kiekvieną trečiąjį mėnesio sekmadienį skambinti tel. 1-800-561-3113

Už pietinės Ontario provincijos ribų

Mes jums siūlome naudotis greitu ir nebrangiu U.P.S. (United Parcel Service) patarnavimu siunčiant savo siuntinius į mūsų sandėlius.

Telefona Skambinkite
apylinkių numeriai: U.P.S.
416, 519, 705 1-800-668-7100
613, 514 1-800-465-2876
403, 604 1-800-665-2781

Kainos

Laivu iš Toronto siuntiniai išvežami kas antrą trečiadienį. Siuntinio kainos yra \$7.50 už kubinę pėdą, plius \$15 pristatymas, bet kur Lietuvoje (iki 55 kg arba 120 svarų). Lėktuvu iš Toronto siuntiniai išvežami kiekvieną šeštadienį 10 v.r. Kaina už kg \$4.25 plius \$15 už pristatymą bet kur Lietuvoje.

Standartiniai maisto siuntiniai

Nordland Express siūlo jums įvairaus maisto siuntinius, pristatomus per dvi savaites. Skambinkite mums dėl kainoraščių.

Nordland Express 1650 Bloor Street West, Toronto, Canada M6P 4A8.
Darbo valandos: 8 val. ryto iki 8 val. vakaro visomis dienomis, išskyrus sekmadienius.

Skyrius: 164 Willowdale Avenue, North York, Ontario
(9 val. ryto iki 6 val. vak. nuo pirmadienio iki penktadienio).

DABAR perkelkite JAV ar Kanados dolerius į Lietuvą čekiu ar pinigine perlaida

Nordland Express perduoda pinigus — greitai ir saugiai — tiesiai gavėjui ir gauna iš jo perdavimo patvirtinimą. Perkėlimo mokestis — tik 4% plius \$15 už pristatymą.

	JAV dol.	Kan. dol.
Perkėlimo suma		
Perkėlimo mokestis - 4%		
Pristatymas	12.00.	15.00.
Viso		
Siuntėjas:	Gavėjas:	
.....		
.....		
.....		
Tel:	Tel:	

Išrašykite čekį ar piniginę perlaidą Nordland Express vardu ir siųskite:

Nordland Express, 1650 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 4A8.

Daugiau informacijų gausite paskambinę tel. (416) 535-5000, FAX (416) 535-5001.

Sužinojau, kad buvau laikomas banditu

I nepriklausomą Lietuvą po 50 metų sugrįžus

IGNAS MEDZIUKAS

Kai 1944 m. vasarą pasitraukėme iš Lietuvos, daugelis tikėjosi, kad karui pasibaigus galėsime grįžti į nepriklausomą Lietuvą. Deja, per ilgai teko laukti...

Ši vasara Lietuvoje buvo ypatinga, nes įvyko jubiliejinė dainų šventė, tautinių šokių šventė, įvairūs suvažiavimai – ateitininkų kongresas, Pasaulio lietuvių bendruomenės kraštų atstovų suvažiavimas, Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas ir kiti renginiai.

Išblokštas iš gimtojo krašto į Vakarų prieš 50 metų ir atsidūręs net tolimoje Kalifornijoje, prie Ramiojo vandenyno, ryžausi šią sukaktį pažymėti, pirmą kartą po pusės šimto metų aplankyti Lietuvą.

1994 m. birželio 30 d. Skandinavijos linijos lėktuvas mane nešė pro Grenlandiją į Kopenhagą. Čia reikėjo kelionę vieną dieną pertraukti ir pernaktoti viešbutyje. Teko pasidairyti po miestą. Labai daug važinėjančių dviračiais. Miesto ir pramonės gaminių kainos, lyginant jas su JAV, yra aukštesnės. Pvz. viščiuko sparnai su mėlyno sūrio padažu (danų kronas verčiant į dolerius) \$7, kepti šonkauliai, 400 gr \$16, 100 gr saldinių "Caramel" – \$1.6. Čia pajunti, kad Amerika yra kraštas, kurio negalima būtų keisti į kurį kitą. Nenuostabu, kad į JAV veržiasi teisėtais ir neteisėtais keliais kitų valstybių gyventojai.

Gedimino mieste

Kitos dienos rytą lėktuvas nešė keleivius į Lietuvos sostinę Vilnių. Čia išlipus manęs laukė seselė su savo dukrele Stase Šliažiene, gyd. kardiologė, ir jos vyras Artūras, matematiku. Staselė mus pasirūpinę apgyvendinti Vilniuje vienos savo pažįstamos bute, kuri buvo išvykusi atostogų kitur.

Apžiūrėjome Vilniaus įžomybes. Įlipome siaurais laiptais į Gedimino kalno bokštą viršūnę, iš kur matosi nuostabi Vilniaus panorama. Buvo arkikatedroje Mišiose, kurias atnašavo vysk. J. Tunaitis. Iš jo rankų priėmiau Komuniją.

Išpūdinga Šv. Onos šventovė, gotikos sedevras. Lankėmės Aušros Vartuose, kur yra stebuklingas Marijos paveikslas.

Pirmadienį pasirūpinau atstatyti Lietuvos pilietybę ir gauti LR piliečio pasą. Turėjau išlaikęs seną nepriklausomos Lietuvos išduotą 1932 m. pasą, todėl jokių kliūčių nebuvo, tik reikėjo keletą dienų palaukti.

Liepos 6 d. karaliaus Mindaugo karūnavimo diena – valstybinė šventė. Arkikatedroje buvo pašventinta Dainų šventės vėliava. Katedros aikštėje vyko minėjimas. Kalbėjo min. pirmininkas A. Šleževičius ir pareiškė, kad tai pirmoji Valsybės diena be svetimos kariu-

menės. Savo kalboje gen. J. Andriškevičius citavo Antano Smetonos mintis.

Po pietų vyko Aukštaitijos, Žemaitijos, Dzūkijos, Suvalkijos folkloro ansamblių ir liaudies meistrų pobūvis Gedimino kalno papėdėje ir Sereikiškių parke. Čia suvažiavę įvairūs etnografiniai ansambliai rodė savo sugebėjimus. Į savo programas jie mielai įtraukdavo ir žiūrovus. Gedimino kalne skambėjo kariškos ir istorinės dainos. Pagrindinis koncertas vyko Katedros aikštėje.

Tėvynės dainos

Liepos 7 d. priešpiešt Staselė ir Artūras Šliažai mane nuvežė į Kauną pas 1992 m. mirusios žmonos gimines – gyd. Ramutę ir chirurgijos profesorių dr. Vytautą Zykus.

Tos dienos popietę Kaune prie Laisvės paminklo ir Nežinomo kareivio kapo įvyko Pasaulio lietuvių dainų šventės atidarymas. Su Ramute ir Vytautu Zykais skubėjome į šias iškilmės, kurioms pasibaigus su visais dainininkais patraukėme Laisvės alėją, per Vytauto parką į Dainų slėnį, kur vyko jubiliejinės šventės pirmoji dalis. Iš keleto tūkstančių dainininkų krūtininių išsiveržė nuostabių dainų akordai, puikiai suderinti su besikeičiančių dirigentų motais. Tų dainų melodijos dar ir dabar tebeskamba ausyse. Prisiminiau, kad ir aš, būdamas gimnazistu, 1928 m. dalyvavau dainų šventėje Petro Vileišio aišteje Kaune. Nukvojome tada gusarų karėvinėse ant patiestų šiaudų.

Prie prasidedant programai, atvyko respublikos prezidentas A. Brazauskas su palydovais. Buvo ir seimo opozijos vadovas V. Landsbergis. Poetui Bernardui Brazdžiui buvo uždėtas ažuolo lapų vainikas. Po to jis tarė ugninį žodį. Choro dainos žodžius palydėdavo publika ilgiausiais plojimais. Atrodė, kad dainuoja visa Lietuva.

Kaune

Kitomis dienomis su R. ir V. Zykais aplankiau namus Pažangos g. 16, kur ilgėsnį laiką gyvenome. Užkalbinau vieną namų gyventoją, norėdamas sužinoti, kur yra namų šeimininkai Mikulėnai. Buvo paaiškinta, kad abu jau mirę, o sūnus ir duktė gyvena Vilniuje. Apžiūrėjome Kauno senamiesčių, gražiai atkurtą pilį, lankėmės katedroje, buvome prie Vytauto šventovės. Čiurlionio galerijoje apžiūrėjome šio didžiojo menininko kūrybą, matėme istoriniame muziejuje tenykščius rodimus.

Keliavome prie Kauno marių. Prie Pažaislio miško apžiūrėjome vietą, kur 1939 m. buvau pirks sklypą žemės. Planavome čia įsikurti. Beveik kiekvieną vasarą gyvenami Kaune, vasarodavome Pažaislio vilose ar Varnių kaime, prie pat Nemuno. Iš Ama-

lių g. stoties važinėdavau kasdien į darbą. Tikėjau, čia pasistatyti namą, bet bolševikų okupacija planus sumaišė.

Lankėmės buities muziejuje Rumšiškėse, kur yra statybos pavyzdžiai žemaičių, aukštaičių, dzūkų ir suvalkiečių. Didelį išpūdį padarė miške esanti žeminė, panaši į tas, kuriose teko gyventi mūsų tautiečiams, išstremtiems lėtai mirčiai ir negyvenamas Arktikos vietovės. Įdomūs užrašai rodė nuotolius: Lietuva 10,000 km, Šiaurės asigalis – 1000 km, Aljaska – 2500 km, Jakutija 2000 km.

Apžiūrėjome Pažaislio vienuolyną ir šventovę. Kamalduolių vienuolyną čia buvo įkūrę didikai Pacai. Nepriklausomoje Lietuvoje čia buvo įsikūrusios seselės kazimierietės. Prisimenu, čia vasaros mėnesiais lankydavosi kan. F. Kemėšis, kurį tekdavo dažnai po pamaldų sutikti ir pasikalbėti. Skausminga buvo 1940 m. vasara, kai sovietai okupavo Lietuvą. Kan. F. Kemėšis buvo atėjęs į mano vasarą vietą ir svarstė, koks likimas ištiks Lietuvą, o Pažaislio miškas buvo pilnas raudonarmiečių. Dabar vienuolynas ir šventovė vėl perduota seselėms kazimierietėms, kurios mėgina tvarkyti, atnaujinti.

Aplankiau ir savo mirusios žmonos vienietelį likusią vyresniąją seserį Eleną Vytrentienę. Prisiminėm anuos gerus laikus, nubraukėm ašaras. Dar nuvažiavau su mielais R. ir V. Zykais apžiūrėti jų vasarnamą, sodo ir daržo, kurių vaisiai konservuojami žiemai.

Prie gimnazijos griuvėsių

Pirmadienį iš Alytaus atvyko seserėčiai Staselė su savo vyru Artūru ir mes leidomės per Garliavą į Prienus. Prienu miestas išaugęs, turi apie 10.000 gyventojų, išsistatę abipus Nemuno. Mano laikais, kai čia mokiausi "Žiburio" gimnazijoje, miestas buvo tik kairėje Nemuno pusėje. Toje vietoje, kur stovėjo kan. F. Martišiaus pastatyta dvejų aukštų gimnazija, stovi ant kalniuko tik įrašas, kad čia kadaise buvusio mokslo šventovė, nes pastatas 1956 m. dėl nežinomų priežasčių sudegė. Netoli yra pastatyta nauja vidurinė mokykla, pavadinta taip pat "Žiburio" vardu. Jai vadovauja žymus pedagogas Juozas Padvelskis. Susiradau ir tas vietas, kur kadaise gyvenau, bet ten jau stovi nauji namai.

Dzūkijos sostinėje

Alytus – mano vaikystės miestas, kuriame išėjęs iš tėvų namų, siekdamas mokslo, pradėjau savarankiškus žingsnius. Buvęs nugriautas Laisvės paminklas (Angelas) vėl atstatytas. Prie jo palaidotų raudonarmiečių kaulai buvo išvežti giminių į Rusiją ar perkelti kitur. Mieste stovi paminklas nusipelnusiam mokytojui Kazui Klimavičiui, kilusiam iš Krokininkų kaimo, vidurinės mokyklos Alytuje steigėjų ir vedėjų. Mokyklai išaugus į gimnaziją, jis buvo paliktas inspektorium. Jis prisimintinas ir kaip matematikos vadovėlių autorius.

Aplankėme kapines, kuriose guli pirmasis žuvęs už Lietuvos nepriklausomybę karininkas Antanas Juozapavičius, vadovavęs I-ajam pėstininkų pulkui 1919 m. bolševikams puolant Alytį. Šalia yra kapas Artūro Sakalausko, savanorio, žuvusio nuo rusų kulkų 1991 m. rugpjūčio 21 d. Vilniuje.

Prisiminiau, kad 1923 m. buvo parvežti saugoję demarkacijos liniją penki ten žuvę Lietuvos kariai, kurių kūnai lenkų buvo žiauriai sumaitoti. Tai 11 pėst. pulko 4-ros kuopos jaunesnis pusk. Jonas Taurys, eiliniai – Jonas Jaruckas ir Vladas Varpetas, žuvę 1923 m. kovo 19 d., gindami Lietuvos žemę. Čia palaidotas ir mokyto Juozas Bloznelis, kurį lenkai 1923 m. nužudė, lavoną imetė į Nemuną.

Norėjau surasti ir aplankyti kartu žuvusių 4-tos kuopos eilinių žydų tautybės karių kapus, kurie buvo palaidoti miesto centre žydų kapinėse. Viskas būdamas laidotuvsė dalyvavau, kurios buvo labai iškilmingos – buvo šaudoma iš patrankų. Deja, žydų kapinių tenai jau neradau, nes jos buvo panaikintos sovietmečiu. Da-

bar toje vietoje stovi tik pastatai ir garažai.

Alytaus kurorto rajone buvo pastatytas aukštas stulpas, kurio viršuje – miesto herbas. Stulpas aptrauktas vario plokštėmis. Deja, tos plokštės iš apačios buvo nulupinotos, kiek galėjo pasiekti šio metalo godūs pardavėjai.

Šiaip Alytus visai nepanašus į tą, kuriame man kadaise teko mokytis. Miestas nepaprastai išaugęs ir išsiplėtęs. Sako, jame gyvena daugiau kaip 80.000 gyventojų, kurie čia įsikūrę plečiant pramonę. Žymiausios pramonės šakos čia – šaldytuvų gamykla "Snaigė", medvilnės įmonė, siuvykla ir kiti.

Alytaus II Šv. Kazimiero parapijoje pamaldos vyksta buvusioje Iguolos šventovėje, kuri sovietiniais laikais buvo naudojama kitiems tikslams. Jos klebonas yra kun. J. Gražulis. Jis laikomas populiariausiu žmogum Alytuje. Sekmadienį Mišiose dalyvavo daug žmonių, daugiausia senesnio ir vidutinio amžiaus, jaunimo mažiau. Giedojo jaunimo choras – keliolika asmenų, pritariant fortepionui. Daugelis žmonių priėmė Komuniją.

Alytuje, grįžęs iš lagerio, kurį laiką klebonavo ir buvo Alytaus dekanas kun. Jonas Babilius, mano bendraklasis "Žiburio" gimnazijoje Prienuose. Bet jis, dirbdamas metalo kasyklose, grįžo su palaužta sveikata. Perkeltas klebonu į Šventęžerį, neilgai ten gyvenęs, mirė. Kaip rašo Antanas Dambrauskas savo prisiminimuose apie Antaną Miškinį, kun. J. Babiliumi mirus, ilgai ant jo kapo verkdamas gulėjo šuo, nesiduodamas nei jėga nuvaryti. (Antanas Miškinis, "Sulažyti kryžiai", 145 psl.).

Alytus, nors išsistatęs gražioje vietoje, bet reikia dar daug laiko, kol bus sutvarkytas. Autovežimiai sukelia dulkių debesis, ypač naujuose rajonuose. Požeminių įrengimų šuliniai daug kur neuždengti ir, eidamas neatsargiai, ypač tamsoje, gali įkristi ir susižaloti. Kai mokiausi I klasėje, atšilus orui, kasdieną maudydavau si plaukiojau, įplaukdamas į pusę Nemuno, bet į antrą pusę dar nedrįsau plaukti. (Tik būdamas Prienuose III klasėje, plaukiau per Nemuną į antrą pusę ir atgal). Tada vanduo buvo permatomas kaip kristalas, o dabar užterštas, niekas jame nesimaudo. Mačiau besimaudančius vaikus tik miške (Dailės pelkėje. (Bus daugiau)

Lietuvos šauliai žygiuoja Kauno gatvėmis, atlikę budėjimą Ketvirtosios pasaulio lietuvių sporto žaidynėse 1991 m. liepos mėnesį

\$\$\$\$ SIUNČIAME DOLERIUS Į LIETUVĄ \$\$\$\$

KAIRYS BALTIC EXPEDITING greitai ir garantuotai pristato Amerikos ir Kanados dolerius gavėjui į rankas, ir pasirašytą pakvitavimą jums atsiųsime. Persiuntimas iki \$2,000.00 4% plus pristatymas. Siunčiant daugiau kaip \$2,000.00 tik 3% plus pristatymas.

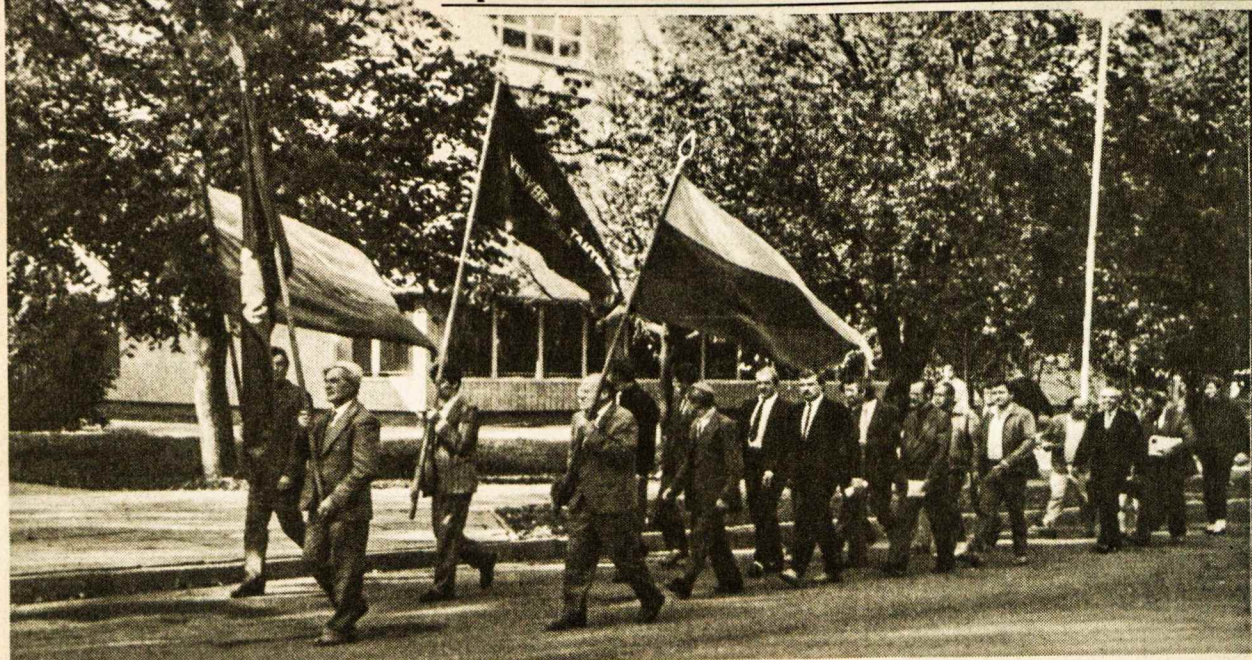
* Siunčiant didesnes sumas, yra nuolaida.

* Galime nuvežti į Lietuvą palikimus ir Lietuvoje sutvarkyti pas notarą.

* Važiujant jums ilgesniam laikui į Lietuvą, mes galim persiųsti jūsų pensijos pinigų pagal jūsų nurodymus.

	AMERIKOS DOL.	KANADOS DOL.
Siunčiama suma		
Patarnavimas 4% arba 3%		
Pristatymas į rankas	12.00	15.00
Iš viso:	\$.....00	\$.....00
Siuntėjas:	Gavėjas:	
Tel.	Tel.	

Rašyti čekį arba pašto perlaidą (money order) KAIRYS BALTIC EXPEDITING ir siųsti 517 Fruitland Road, Stoney Creek, Ontario L8E 5A6. Turėdami klausimų skambinkite Vytui ar Genei Kairiams, tel. 905-643-3334, fax 905-643-8980

Pirmieji atsteigtos Šaulių sąjungos nariai 1989 m. rugsėjo 20 d. Kelmėje žygiuoja su pašventinta vėliava po prietaikos prie Vlodo Pūtvio-Putvinskio kapo

Deimantinė Šaulių sąjungos sukaktis

S. IGNATAVIČIUS, Lietuva

Vlodo Pūtvio-Putvinskio ir Mato Šalčiaus pastangomis prieš 75 metus įsteigtos šaulių organizacijos pagrindinis tikslas buvo padėti jaunai Lietuvos kariuomenei kovoti su vidaus priešais, stiprinti ir ginti Lietuvos nepriklausomybę. Kaip organizacija Lietuvos Šaulių sąjunga pradėjo formuotis iš partizanų būrių, kurie atsirado paskelbus nepriklausomybę. Būriai veikė savarankiškai, išsiblaškę po visą kraštą. Tuos būrius sujungti iniciatyvos ėmėsi Kauno šaulių būrys, įsikūręs 1919 m. birželio 27 d. ir vadovaujamas VI. Pūtvio-Putvinskio. Rugpjūčio 20 d. buvo suauktas steigiamasis Lietuvos Šaulių sąjungos (LŠS) susirinkimas ir išrinkta valdyba: VI. Pūtvis-Putvinskis – pirm., M. Mikelkevičius – vicepirm., M. Šalčius – sekr., T. Ivanauskas ir V. Stašinskas – nariai. Jie paruošė LŠS įstatus ir pateikė Krašto apsaugos ministerijai patvirtinti. Pastaroji juos patvirtino, ir LŠS tapo jai priklausoma. Rugsėjo 20 d. buvo sudaryta Centro valdyba, paliekant ankstesnį pasiskirstymą pareigomis. Ši data ir laikoma Lietuvos Šaulių sąjungos įkūrimo diena.

Sąjunga ilgainiui tapo gausiausia valstybės organizacija, okupacijos išvakarėse turėjusi 62.000 narių, šimtus chorų, orkestrų, teatro vienetų, bibliotekų, skaityklų, sporto

komandų. Buvo sakoma: "Šaulių namai – tautos namai".

VI. Pūtvis-Putvinskis šaulius vadino tautos riteriais. Nenuostabu, kad sovietinė valdžia iš karto ėmėsi Šaulių sąjungos likvidavimo. Justo Paleckio pasirašytu aktu Nr. 1048 buvo priimtas likvidavimo įstatymas. Vadai netrukus buvo suimti ir ištremti į Rusijos koncentracines stovyklas. To likimo susilaukė apie 70% šaulių. Daugelis jų mirė, buvo sunaikinti. Likę Lietuvoje patys pirmieji įsijungė į 1941 m. sukilimą, o antrą kartą sovietams okupavus Lietuvą – į rezistencinę kovą. Dalis šaulių pasitraukė į Vakarų.

Išieivijoje

Atkurti LŠS-gą išieivijoje pradėta rūpintis 1952 m. Igyvendinti sumanymą užsimojo VI. Pūtvio-Putvinskio giminės JAV-bėse: Aleksandras Mantautas (Marcinkevičius), Sofija Putvytė-Mantautienė ir Vaidieviutis A. Mantautas. Pastarasis buvo pavadintas atkūrimo iniciatoriumi, iš tikrųjų tą mintį išlėkęs ir skleidęs. Subūręs iniciatyvinę grupę, pavadintą organizaciniu atkūreju branduoliu, ėmėsi atkūrimo darbo. Be jo šiai grupei priklausė A. Mantautas, S. Putvytė-Mantautienė, A. Valatkaitis, V. Tercijonas ir V. Sruogienė. Apie šią grupę ilgainiui susibūrė nemažai žymių asmenų kaip adv. R. Skipitis, gen. K. Musteikis, kiti mokslo bei visuomenės veikėjai. Atkuriant LŠS-gą išieivijoje pagrindinės kliūtys buvo kai kuriuose JAV ir Kanados sluoksniuose susidariusi nuomonė apie profašistinę šaulių orientaciją. Tačiau tos kliūtys kaip neturincios rimtesnio pagrindo buvo įveiktos ir VI. Pūtvio-Putvinskio 25 metų mirties šūkiais minėjime įeita į viešumą. Tai įvyko 1954 m. kovo 7 d. Čikagoje. Buvęs LŠS vadas pulk. M. Kalmantas Tėvynės mylėtojų draugijos susirinkime viešai paskelbė apie organizacijos atkūrimą Lietuvos Šaulių sąjungos tremtyje vardu. Sudaryta centro valdyba, į kurią be iniciatyvinės grupės narių buvo įtraukti pulk. M. Kalmantas ir torontietė M. Klupšienė.

Dabartinėje Lietuvoje

Lietuvos laisvėjimo laikotarpiu jau 1988 m. Kauno Sąjū-

džio gretose gimė šauliškoji idėja vienyti patriotiškai nusiteikusius piliečius, pasiryžusius kovoti už valstybingumo atstatymą ir, nepriklausomybę atgavus, ją stiprinti ir ginti. Mintis konkrečiai atkurti Šaulių sąjungą kilo Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio (LPS) saugos būrių vadų susirinkime 1989 m. gegužės 12 d. Saugos būrių vadas R. Zyklus kėlė klausimą, kaip sugriežtinti drausmę, tvarką ir organizuotumą. Ir buvo pasiūlyta steigti Šaulių sąjungą su karine drausme ir struktūromis.

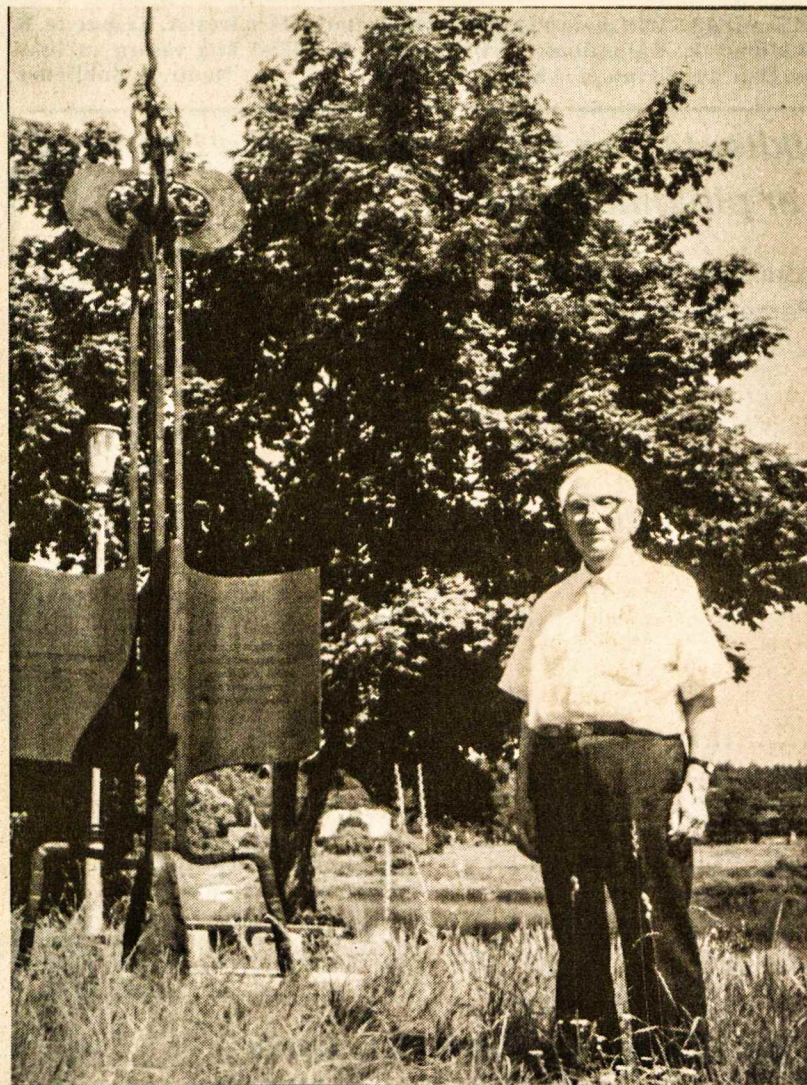
Pasiūlymas susilaukė kritikos: per anksti tai daryti, negeras pavadinimas, kylantis "militarizavimo" pavojus. Vis dėlto šaulių organizacijos atsteigimo mintį toliau brandino entuziastai: S. Ignatavičius, V. Zenkus, A. Ragelis, A. Kodelskas, G. Linkus, V. Leonavičius, V. Kaminskas, O. Bernatonis, R. Zyklus, L. Katilius. Šiandien daugelio iniciatyvinės grupės narių nebėra šaulių gretose – vieni neišlaikė įtampas, kiti nepritarė veiklos kryptim, treči buvo išpašyti. Pati grupė propagavo šauliškumo idėjas, atsirado vis daugiau narių, buvo užmegzti ryšiai su Vilniaus, Klaipėdos, Panevėžio, Varėnos, Gargždų ir kitų vietovių šauliais, sudaryta laikinoji taryba, kurios pirmininku išrinktas R. Zyklus. 1989 m. birželio 3 d. Demokratai partijos susirinkimo metu Kauno Dainų slėnyje S. Ignatavičius viešai paskelbė atkūrimą Šaulių sąjungą. Netrukus skeptiškų pažiūrų net iki tokio laipsnio, kad šauliai galėtų sužlugdyti paskelbtą nepriklausomybę. Tačiau viską išskente, rugsėjo 20 d. Prisikėlė šventovėje pašventinę tautinę vėliavą, 18 šaulių išvyko į Kelmę prisiekti prie LŠS-gos įkūrėjo VI. Pūtvio-Putvinskio kapo. Ši diena laikytina LŠS atkūrimo data. Sąjunga augo ir stiprėjo, buvo užmegzti ryšiai su išieivijos šauliais. Paskelbus Lietuvai nepriklausomybę, kovo 23 d. Lietuvos respublikos ministerių tarybos nutarimu nr. 78 organizacija tapo teisiškai pripažinta.

Red. prierašas. Ši istorinė apybraiža dėl vietos stokos yra sutrumpinta. Kartu su ja buvo atsiųstas LŠS-gos pareiškimas, kuriame iškeliamas nerimas dėl nusikalstamumo didėjimo ir išreiškiamas nusi-stebėjimas, kodėl Lietuvos vyriausybė pakartotinai atmeta savanorišką neapmokamą šaulių pasiūlymą padėti kovoti su nusikaltimais, saugoti krašto pasienį, ruošti Lietuvos pilietį tėvynės gynbai.

• Nesiskundžiau ir nedejavau dėl savo likimo, tačiau kartą, kai buvau basas ir neturėjau lešų batams pirkti, pradėjau murmeti. Prisilegtas nuejau į didelę mečetę Kufoje ir ten pamačiau vyrą be kojų. Tuomet dėkojau Dievui už tai, kad turėjau abi kojas, kurioms trūko tik tai apavo (Madi)

Dr. Gina J. Ginčauskaitė optometristė

1551 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A5 (prie Lietuvių namų) Priima pacientus pagal susitarimą Telefonas 532-7115 Susitarus priima pacientus ir vakarais

"Tė" bendradarbis IGNAS MEDZIUKAS iš Kalifornijos Prienuose, kur stovėjo kan. P. Martišiaus statyta gimnazija. Jis ją baigė 1930 m.

Sylvere ežero sakmė

Darbštiesiems Kanados, ypač Montrealio lietuviams, surentusiems
dailias savo sodybas žviesiose ežerų pakrantėse

Neliesk, neliesk to baltojo
Legendos rūbo, –
Nuo tavo rankų
Jis sudriok, pajuos...

Nejudink stiklinio liepto –
Spindinčio paviršiaus,
Kuriuo į nežinomas
Šalis gali laisvai patekt...

Tu juk gerai žinai,
Kaip nūn sunku
Surasti nukamuotai sielai
Užuovėją nuo griūvančių
pagairės vėjų...

TSS! Tegul bent šioj
Nepermatomoje Karalystėj
Gyvena elfai, laumės,
Fėjos su nykštukais
Ir tavoji vaikiška svaja...

Tegul nuo samanotųjų
Pakrantės akmeninių šlaitų
Ramiu sau varva
Tavo motinos ir tėvo
Ašara neišverkt...

Tegu dar snaudžia
Vaikiško nerūpestingumo skreite
Išdykusi krykštuolė,
Mokanti pasuokt paukščių,
Selmiskai pakrykštaut.
Mokanti kvatotis
Ir tave pabarti rūščiai voverė...

Tad nesudrumsk pilies tylos:
Tegul ten zvimbiantys mažyliai –
Tie pasakų šalies pasiuntiniai –
kolibriai

Atsargiai nektarą geria
Iš žiedų taurės...

Matai! Kaip ten aukštai, –
Ant skardžio kuksteros
Dar apsiblausęs snaudžia
Lyg iš istorijos atklydęs
Kanados žemėn
Gedimino stulpas...

Tenai parimęs – pajuodęs
nuo audrų,
Lietaus ir vėjo –
Rūpestingos rankos jau
seniai nematęs

Lietuvio pastatytas kryžius
Kenčia už mane
Už rūpesčių sugeltą mano tautą
Ir... pasaulį visą.

Palūkėki mažumėlę! Dar nebėgi!
Juk dabar dar raudonviršiai
Savo kuodą iš samanos
Vėjos patyliukais kelia...
Žiūrėk! Matai tą langą?!
Nesulaukusi iš Floridos
vaikų, anūkų,

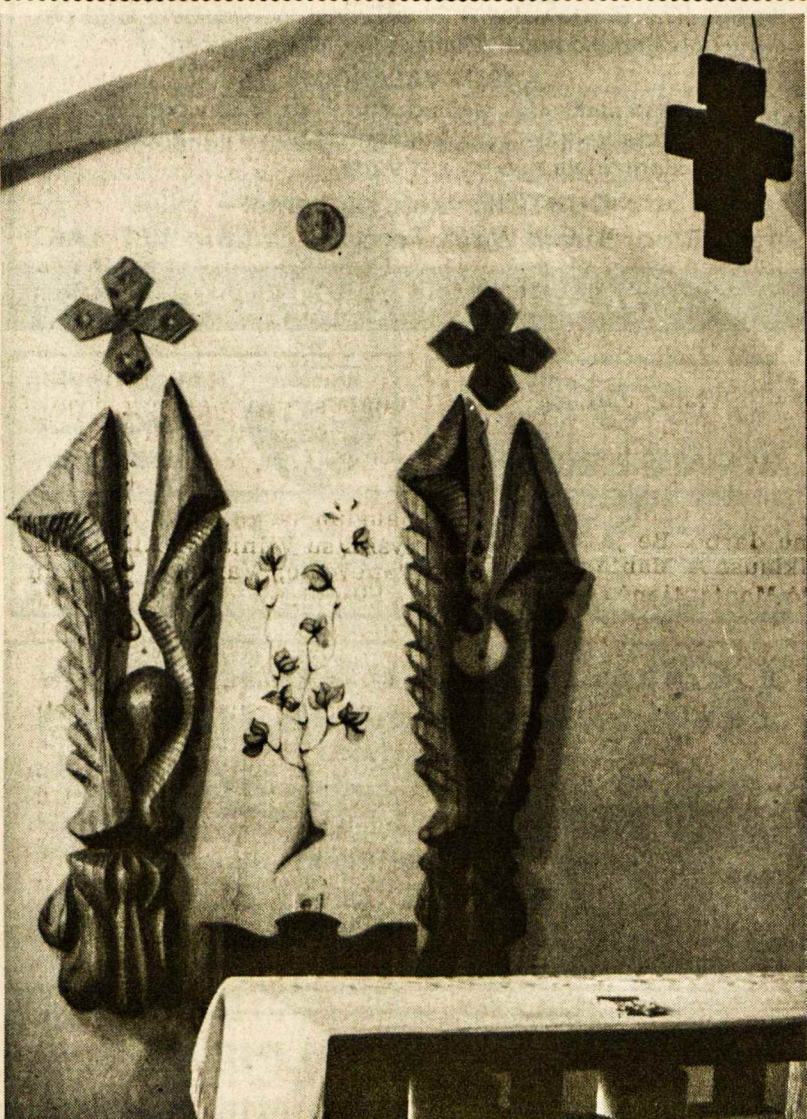
Lig išnaktų rymojusi slapčia,
Praziūretomis akim į tolį
Dar tebesižvalgo motina sena...

Tad dar luktėlė!
Neskubėk! Palauk! Dar negriauk
To žėrinčiais kerais išmarginto –
Nakties mįslė užstapauduoto
rūmo.

Iš kurio per dažnai, labai dažnai
Sugrįžtame į ašarom, vargu,
Tikrais ir prasimanytais
rūpesčiais

Apibarstytą buitį... Juk reikia
Žmogui savo rantom uždirbtos
duonos,
Tylos, pasakos, o labiausiai –
DIEVO! Ak, kaip reikia!!!

Kun. K. J. Ambrasas
1994 m. rugpjūčio 11 d.

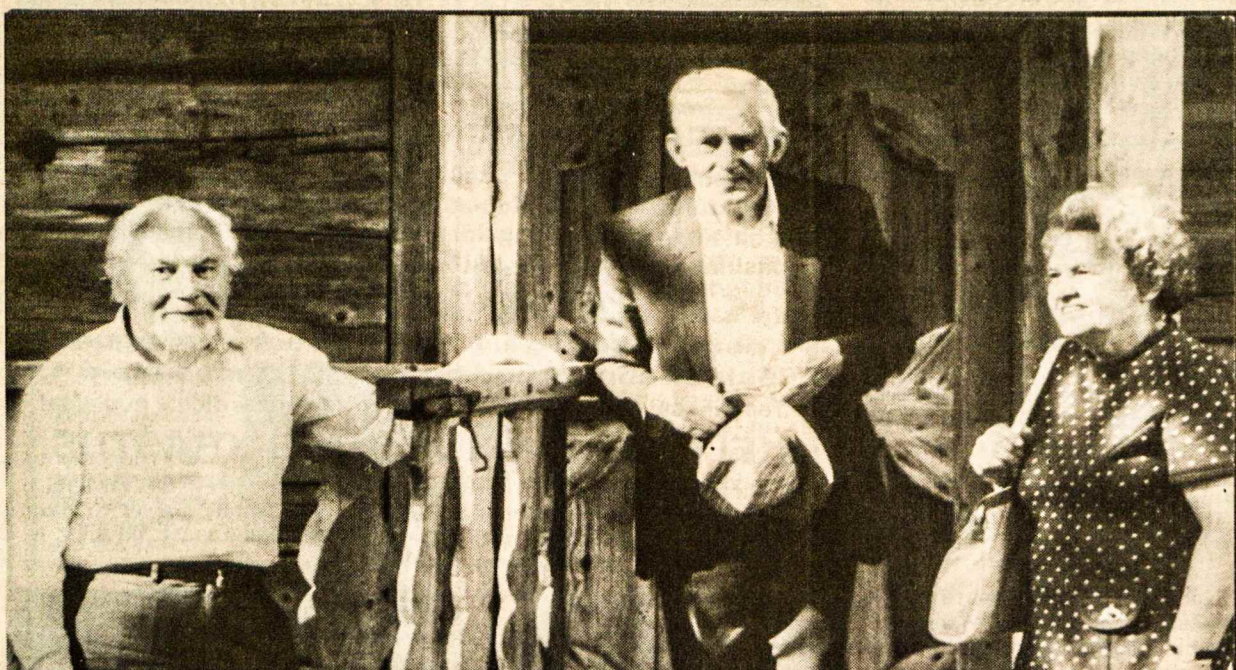
Kretingos pranciškonų vienuolyno koplyčios puošyba Nuotr. Alf. Laučkos

Atsiūsta paminėti

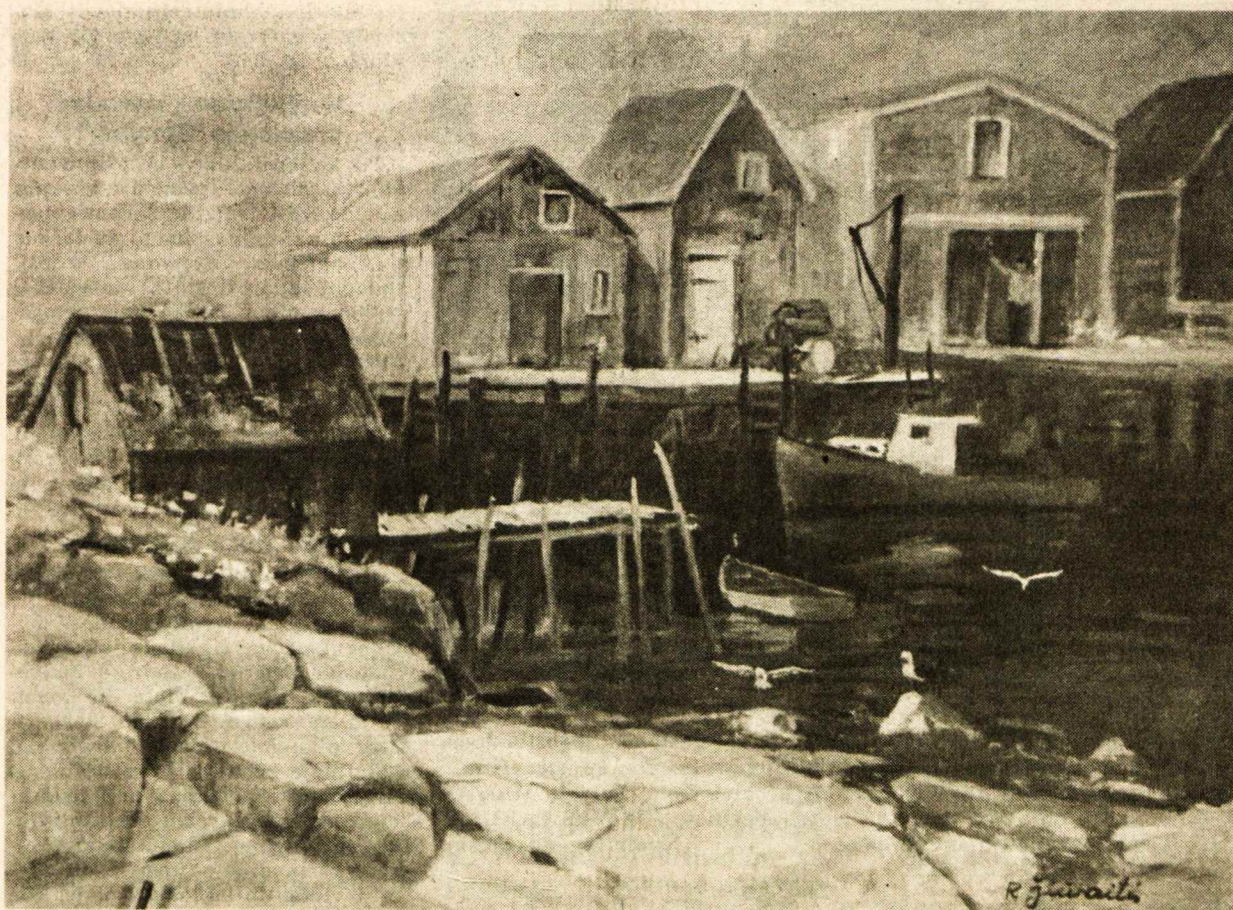
ŠVENTASIS RAŠTAS – SENASIS
TESTAMENTAS. ISTORINIS
KNYGOS. Vertimas iš hebrajų
ir graikų kalbos. Vertė ir įvadus
bei paaiškinimus parašė kun.
prof. Antanas Rubšys. Vertimo
kalbą tikslino Jurgis Jankus ir
Albina Priušauskaitė. Apdaila
ir lietuviškas raidynas – Jono Bo-
gutos. Korektorė – Salomėja Nar-
keliūnaitė. Išleido "Krikščionis
gyvenime", Putnam, Ct., JAV 1994
m., 811 psl. Kaina – \$12 JAV. De-
dikacinis įrašas: "Skiriu Tėvynei
Lietuvai – Vertėjas". Šis leidinys
yra trečioji vertėjo kun. A. Rub-

šio paruošta Senojo Testamento
 knyga. Dabar jis verčia bei ruo-
šia spaudai paskutinę – ketvir-
tąją dalį – likusias septynias kny-
gas. Ją išleis, bus rūpinamasi
išleisti visą Senąjį Testamentą
vienoje knygoje.

LITHUANIA. Crime a. Punish-
ment. January 1994. Periodical
Emphasizing the Problems invol-
ved in the relations with the Lit-
huanian people and government.
Published under the auspices of
the Association of the Lithuan-
ian Jews in Israel. Editos – adv.
Joseph A. Melamed.

Poetas KAZYS BRADŪNAS, muziejaus globėjas St. ANKEVIČIUS ir K. BRADŪNIENĖ prie dr. V. Kudirkos
klėties-muziejaus Paežerių kaime, Vilkaviškio rajone
Nuotr. Alf. Laučkos

ŽVEJŲ PRIEPLAUKOS N.S. (1992 m.). Dail. Regina Žiūraitienė

Nuotr. B. Liškauskas

Leidiny, sudomines Lietuvos dailininkus

I. RAŠKEVIČIENĖ

1994 m. gegužės mėnesio vi-
duryje, prieš pat išvykstant
viešnagai į Lietuvą, gavau ne-
paprastai įdomią knygą – Algimanto
Kezio sudarytą katalogą
„Lietuviai dailininkai Šiaurės
Amerikoje“.

Kaune, besiruošiant rašyti
atsiliepimą apie šią knygą, bu-
vau draugų pakviesta apsilan-
kyti Kauno dailininkų metinia-
me-ataskaitiniame susirinkime
Žilinsko galerijoje. Su sa-
vimi turėjau ir katalogą, kuris
pertraukus metu „keliauo“ iš
rankų į rankas ir su nepaprastu
susidomėjimu buvo dailininkų
godžiai sklaidomas kaip didelė
retenybė.

Tada ir nutariau, kad recenzi-
ją apie šį katalogą parašyti
jauna Kauno menotyrininkė,
buvusi mano mokinė – Rasa
Andriusytė-Žukienė. Štai ką
ji rašo apie katalogą „Lietuviai
dailininkai Šiaurės Amerikoje“:

„Išėjimas dailė Lietuvoje pa-
žįstama nepalyginamai men-
čiau nei anapus Atlanto sukur-
to lietuvių literatūra. Lietu-
vos išėjimų dailininkų kūry-
bos paroda, vykusi 1988 m. Vil-
niuje, atskleidė mums, kiek
daug ir kokių įdomių meninin-
kų Lietuva yra išbarsčiusi pa-
saulyje. Šiai didelei parodai
pasibaigus, Lietuvos dailės
muziejaus darbuotojai buvo
sumanę parengti „Lietuvių iš-
ėjimo dailininkų sąvadą“. Kadangi
numatyto leidinio vis dar nėra,
Algimanto Kezio su-
darytas katalogas „Lietuviai
dailininkai Šiaurės Amerikoje“
iš dalies užpildo šią spragą.
Solidžiame, pustručio šim-
to puslapių leidinyje prista-
toma beveik dešimt metų
JAV ir Kanadoje kuriančių lie-
tuvų menininkų. Į katalogą
įtraukti dailininkai, 1991-1993
metų laikotarpiu dalyvavę A.
Kezio rengtose dailės parodo-
se Čiurlionio galerijoje Čika-
goje ir Lietuvių dailės mu-
ziejuje Lemonte. Galime teigti,
jūs šis leidinys yra savotiškas
minėtų parodų katalogas.“

Skaityti A. Kezio leidinį
ypač įdomu, nes biografinius
duomenis bei menotyrinius
įvertinimus sudarytojas papil-
do gyvais pačių menininkų pa-
sisakymais. Kita vertus, rašy-
damas apie gausybę įvairių stil-
lių dailininkų, autorius sugė-
ba tiksliai apibūdinti kiekvie-

no iš jų savitumą. Knygos me-
džiaga svariai papildė lakoniš-
kas žinias, kurios apie išėjimus
menininkus pateiktos Vilniaus
parodos kataloge („Lietuvių iš-
ėjimo dailininkų paroda“). Ka-
talogas. Sud. M. Ulpienė, Vil-
nius, 1988). Lietuvos žmonėms,
besidomintiems išėjimo dailė,
ši knyga neabejotinai taps
nepakeičiamu informacijos šal-
tiniu. Sklandant knygą Lietu-
voje, ypač domina puslapiu, skirti
jauniesiems dailininkams,
išiliejusiems į Ameriką
lietuvių dailę apie 1990
metus. Beveik visi jie – Vil-
niaus dailės instituto (dabar
Dailės akademijos) auklėti-
niai, reprezentuojantys savo
mokyklą naujoje aplinkoje.
Sprendžiant iš katalogo iš-
spausdintų gyvenamosios vie-
tos pakeitimas, bet kol kas,
nepadarė esminės įtakos jų
kūrybai.

Knyga „Lietuviai dailininkai
Šiaurės Amerikoje“ gausiai
ilustruota spalvotomis ir juo-
dai-baltomis fotografijomis.
Pristatant dailininko kūrybos
pasaulį keliomis įvairių lai-
kotarpių kūrinių nuotrauko-
mis, leidinio autoriui pavyks-
ta pateikti minimalią kiekvie-
no menininko kūrinių retro-
spektyvą. Apie A. Kezio sukur-
tas pačių dailininkų fotogra-
fijas būtų galima parašyti at-
skirą recenziją. Nuotraukose
galime įžvelgti ne tik kūrėjo
veidą. Kiekviena iš jų taip pat
yra savotiškas paveikslas, au-
tonomiškas meno kūrinys,
atveriantis portretuojamojo es-
mę kiekvienu savo elementu
bei jų visuma. Būtiną pažy-
mėti ir itin mielą leidinio iš-
orinį apipavidalinimą. Spal-
votų ir juodai baltų nuotrau-

kų derinys traukia akį, keldamas
linksmos nuotaikos įspū-
dį. Viršelio ir priešlapių fo-
tografijose kontrasto principu
surikiuoti taiklūs ir estetiš-
ki kūrybingų žmonių portretai.

„Lietuviai dailininkai Šiaurės
Amerikoje“ – protingai ir
patraukliai parengtas leidi-
nys. Informacijos požiūriu
jam neprilygsta nė viena Lie-
tuvoje išleista tokio pobūdžio
knyga apie dailininkus, turint
galvoje, jog šiandien menų al-
bumų leidyba čia apskritai be-
veik sunyko. A. Kezio knyga
mums itin svarbi, nes padės gi-
liau susipažinti su lietuvių
dailės atšaka išėjimoje, tokiu
būdu suartindama dailininkus
šiapus ir anapus Atlanto. A.
Kezy yra pasakęs: „Leidžiu
Amerikoje lietuviškas knygas
Lietuvai“. Jo darbai mums, gy-
venantiems Lietuvoje, tikrai
yra labai reikalingi“.

1975-1979 metais Rasa And-
riusytė-Žukienė mokėsi Kau-
no St. Žuko taikomosios dailės
technikume (dabar – Auks-
tesnioji meno mokykla) drabu-
žių modeliavimo specialybės.
Porą metų dirbo dailininke
siuvimo fabrikuose.

1981-1986 metais studijavo
Vilniaus dailės institute (da-
bar – Meno akademija) meno-
tyrą. Baigusi pradžioje dirbtį
Kaune M. K. Čiurlionio mu-
zejuje. Susidomėjo M. K. Čiurlio-
nio kūryba ir apie jį yra pa-
rašiusi ir paskelbusi keletą
straipsnių „Kultūros baruose“.
Teberašo ir apie šiuolaikinę
dailę.

„LIETUVIAI DAILININKAI
ŠIAURĖS AMERIKOJE“. Išlei-
do Algimanto Kezio „Galeri-
ja“, 4317 S. Wisconsin Ave.,
Stickney, IL 60402, USA.

Enciklopedijų leidybos reikalu

Naujosios Mokslo ir enciklopedijų leidyklos Vilniuje direktorius
apie rengiamas naujas enciklopedijas, kuriose bus vietos ir
išėjimui lietuviams

1992 metais G. Vagnoriaus
vyriausybės nutarimu vietoje
buvusių Lietuvos enciklopedi-
jų leidyklos ir „Mokslo“ lei-
dyklos įsteigta viena Mokslo
ir enciklopedijų leidykla, ku-
ri perėmė visus abiejų buvu-
sių leidyklų darbus ir įsipa-
reigojimus.

Reorganizuota leidykla pra-
dėjo dirbti naudodama naują
technologiją (kompiuterius ir
kitą elektroninę įrangą), per-
žiūrėjo darbo programas, su-
telkė žmones, suprantančius
dabarties problemas ir nusi-
teikusius dirbti atgimstančiai
Lietuvai.

Svarbiausias Mokslo ir enci-
klopedijų leidybos uždavinys
– išleisti naujas enciklopedi-
jas apie Lietuvą. Tos, kurios
buvo pradėtos senosioje leidyk-
loje, neatitiko dabarties po-
reikių, nebuvo pakankamai
kvalifikuotai rengiamos, daug
ką reikėjo rašyti iš naujo. Da-
bar leidykloje pabaigta ir šių
metų (1994) pabaigoje turėtų
būti išleista vienetinė enci-
klopedija apie Lietuvą anglų
kalba, kitų metų pirmąjį pus-
metį – nemažas tomas enci-
klopedijos „Lietuvos Respubli-
ka“ lietuvių kalba. Ši enci-
klopedija ir pakeis leidinį,
kuris buvo reklamuojamas
anksčiau pavadinimu „Nauju
žvilgsniu“.

Rengiamos ir kelios šakinės

enciklopedijos – dviatomė mu-
zikos enciklopedija, techni-
kos enciklopedija, žemės ūkio
enciklopedija, kultūros pa-
minklų enciklopedija.

Su JAV lietuviams pradėtas
svarbus leidinys – pasaulio
lietuvių biografinis žinynas.
Jau surinkta medžiaga apie
JAV lietuvių, šį rudenį pra-
dėdame redaguoti. Mokslo ir
enciklopedijų leidyklai šį dar-
bą padeda dirbti Čikagoje
esantis Lietuvių mokslo ir
studijų centras, kuris išlaiko
redaktorių, apmoka kelionę
į JAV.

Norėtume kuo greičiau pra-
dėti rengti tomą apie Kana-
dos lietuvių. Manome, kad
Kanadoje taip pat atsiras ga-
linčių dirbti bent vienam lei-
dyklos redaktoriui, kuris su-
rinktų reikiamą medžiagą,
naudodamas Čikagos centre
dirbusių patyrimą.

Taigi enciklopedijos ren-
giamos. Žmonės, kurie parė-
mė jų leidybą, nebus apvilti,
jie netrukus pamatys naujus
leidinius. Kol kas surinktų
lėšų nenaudojome, jas saugo
Petras Regina. Leidykla jų
paprastys tada, kai reikės ap-
mokėti leidinio „Lietuvos
Respublika“ spaudos išlaidas.

Zigmantas Pocius,
Mokslo ir enciklopedijų
leidyklos direktorius

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Susipažinimas su Algimanto Ke-
zio teologinių svarstymų knygos
„Taisykime Viešpačiui kelius“
II laida įvyko 1994 m. liepos 24 d.
„Galerijoje“, 4317 S. Wisconsin
Ave., Stickney, IL 60402. Ten ji
gaunama už 10 JAV dolerių. Kny-
gą isamiai aptarė Arvydas Renec-
kis, ją pavadinęs referatinio po-
būdžio straipsnių rinkiniu aktua-
liausiais teologiniais klausimais.
Tas rinkinys esąs ypač naudingas
tautiečiams Lietuvoje. Mat A. Ke-
zys, šią knygą rašydamas, naudo-
josi žymiųjų Vakarų pasaulio teo-
logų studijomis, kurių minčių ne-
buvo palietusios sovietmečio oku-
pacijos, atnešusios uždaramą nuo
viso pasaulio. Sekmadienio popie-
tėje dalyvavusi viešnia iš Vilniaus
Džoja Barysaitė, „Literatūros ir
meno“ atsakingoji sekretorė, daly-
vus supažindino su šiuo Lietuvos
rašytojų sąjungos leidžiamu sa-
vitraščiu.

Prof. dr. Vytenis Vasyliūnas, astro-
fizikas ir vadovas M. Plancko (1858-
1947) aeronomijos institute Vokie-
tijoje, taipgi yra ir talentingas va-
gonininkas, pasižymėjęs koncer-
tais JAV ir daugelyje Europos
šalių. Vargonų muzikos koncer-
tams jis skiria nuo mokslinio dar-
bo gaunamas atostogas. Jau ketu-
rias vasaras prof. dr. V. Vasyliū-
nas su koncertais lankėsi nepri-
klausomybė atgavusioje Lietuvoje.
Šiometiniai jo koncertai įvy-
ko Nidoje, Kaune ir Vilniuje. Se-
nojoje Vilniaus arkikatedroje lie-
pos 30 d. skambėjo prof. dr. V.
Vasyliūno atliekami F. Mendels-
sohno-Bartoldy (1809-1847), pran-
cūzo Ch. Widoro (1844-1937), da-
bar Vokietijoje gyvenancio esto
Arvo Piarto kūrinių ir vilniečio
Rimvydo Žigaičio koncertas var-
gonams „Allegro festivo“. Sekan-
čius koncertus prof. dr. Vytenis
Vasyliūnas (Lietuvos spaudoje ra-
šomas Vasilūnu) planuoja surengti
Švedijoje ir Izraelyje.

Kompozitorių Bronių Jonušą,
žymiausią lietuviškų maršų kū-
rėją, mirusį 1976 m. vasario 12 d.
Omahoje, JAV Nebraskos valsti-
joje, gimimo devyniasdešimt-
penkmečio proga buvo planuota
pagerbti jam skirtu pučiamųjų
orkestrų festivaliu Vilniuje.
Spaudoje netgi buvo įdėtas skel-
bimas, kad to festivalio koncer-
tai įvyks gegužės 18-21 d.d. Sa-
vivaldybės aikštėje. Jame taipgi
praneštas ir dviejų užsienio or-
kestrų numatytas įsijungimas.
Vieno pučiamųjų orkestro buvo
tikėtasi sulaukti iš Bavarijos,
kito – iš Šveicarijos. Festiva-
lis, atrodo, neįvyko. Mat apie jį
nieko nebuvo rašyta. Liko tik
„Tiesoje“ gegužės 17 d. įdėtas
skelbimas. B. Jonušas gimė 1899
m. vasario 27 d. Tad jo pagerbi-
mas 95-tųjų gimimo metinių pro-
ga, perkeltas Pasaulio lietuvių
dainų šventėn, buvo gerokai pa-
vėluotas. Tada Vilniun buvo at-
vykusii ir velionies našlė Emilija
Jonušienė su savo dukra Nijole.
Jos aplankė Broniaus Jonušo var-
dą pavadintą buvusią III-čiąją
Vilniaus muzikos mokyklą. E. Jo-
nušienė yra prof. A. Budrio ir R.
Balčiūno vadovaujamo vilniečių
„Trimito“ orkestro globėja.

Sol. Virginija Bruožytė-Mu-
lionienė, augusi ir dainavimo stu-
dijas pradėjusi Melburne, dabar
jas baigianti JAV Klivlande, bu-
vo grįžusi pas Australijos lietu-
vius. Jos dainų ir operų arijų re-
čitali Melburne surengė vietinis
ramovėnų skyrus, vadovaujamas
Vlado Bosikio. Ilgo reportažiš-
kai saldaus aprašymo autorė Ali-
sa Baltrukenienė, jį paskelbusi
„Tėviškės aidų“ rugsėjo 6 d. lai-
doje, užmiršo paminėti rečitalio
datą ir jam pasirinktą salę. So-
pranas V. Bruožytė-Mulionienė
rečitali pradėjo lietuvių kompo-
zitorių harmonizuotomis bei ori-
ginaliomis dainomis. Eilės tvar-
kas skambėjo Broniaus Budrio
„Tėviškėlė“, Vytauto Klovos
„Rūta žalioji“, Balio Dvariono
„Žvaigždutė“, Algimanto Bra-
žinsko „Tėvynė Lietuva“ ir „Kur
gimta padangė“, Juozo Tallat-
Kelpšos „Mano sieloj šiandien
šventė“. Antrojoje koncerto da-
lyje lietuviams kompozitoriams
atstovavo Vlado Jakubėno „Gėlės
iš seno“, Juozo Gruodžio „Guo-
nėlės“ ir Giedros Gudauskienės
„Gintarėliai“. Programa papil-
dė originalo kalbomis atliktos
vokiečių, prancūzų ir ispanų
kompozitorių dainos. Sol. V.
Bruožytės-Mulionienės rečita-
lio operinėje dalyje skambėjo
arijos iš G. Puccinio „Gianni
Schicchi“, W. A. Mozarto „Fi-
garo vestuvių“, čeko A. Dvora-
ko „Rusalkos“. Jai akompanavo
pianistas Len Vorster.

Lietuvos muzikų rėmimo fon-
das 2.000 egzempliorių tiražu iš-
leido reprezentacinį fotoalbumą
„Maestro“, jį įjungęs penkis ge-
riausius Lietuvos dirigentus –
Joną Aleksą, Juozą Domarką,
Gintarą Rinkevičių, Saulių Son-
deckį ir Algį Žiūraitį. Skaityto-
jus su jais supažindina muziko-
logo Viktoro Gerulaičio paruoš-
tas tekstas, paskelbtas lietuvių,
anglų, vokiečių ir rusų kalbomis.
Šį leidinį apipavidalino dail. Da-
rius Gerlikas.

Istoriko prof. dr. Juozo Jurgi-
nio (1909-1994) mirtis š. m. liepos
5 d. Vilniuje buvo beveik nepa-
minėta ne tik išėjimoje, bet ir
nepriklausomybė atgavusioje Lie-
tuvoje. Mat savo gausiose seno-
sios Lietuvos istorijos studijose
ir vadovėliuose jis laikėsi „mark-
sistinio kryptingumo“, o tai įtaigo-
ja istorijos iškaipymą komparti-
jos naudai ar net sąmoningą jos
klastojimą. Velionis buvo sovie-
tines kompartijos narys jau 1927-
40 m., kalintas už komunistinę
veiklą. Tačiau vokiečių okupaci-
jos metais liko Kaune ir dirbo
„Lietūkyje“. Dėl pasilikimo jis
prarado komunisto vadų pasiti-
kėjimą, susilaukė aštrių Motie-
jaus Šumausko priekaištų ir so-
vietinės kompartijon grįžo tik
1957 m., kai jau buvo prasidėjęs
N. Chruščiovo atneštas atodrė-
kis. „Dienos“ dienraštis, reda-
gavimą iš Domo Šniuko perėmus
Ryčiui Tarailai, rugpjūčio 6 d.
paskelbė sutrumpintą prof. dr.
J. Jurginio rašinį „Ir knygos turi
savo likimus“ apie Rytrpūsių kul-
tūrinio palikimo gelbėjimą II D.
karo metais. Jį redakcijai parū-
pino velionies našlė Stasė Jurgi-
nienė, nespėjusi sulaukti aukš-
nės vedybinio gyvenimo sukakties
š. m. rugpjūčio 8 d. Atrodo, juo
norėta paties velionies žodžiais
parodyti ir kitokią jo veidą, su-
sirūpinusį Lietuvos praeities iš-
saugojimu.

Išėjimui lietuviams turėtų
būti įdomus „Wallenrodia“ vadi-
namos bibliotekos knygų išgelbė-
jimas. Jos buvo rastos Kanto gy-
ventame name prie Karaliaučiaus
katedros. Tas 1619 m. pradėtas
telkti knygas surado lietuvių eks-
pedicija ir 1945-46 m. žiemą par-
vežė Lietuvos mokslų akademijos
bibliotekon. Ekspediciją sudarė
MA bibliotekos direktorius Juo-
zas Jurginis, prof. Povilas Pa-
karklis ir lietuviškąja vadintos
16-tosios divizijos plk. Bronius
Gertus. Knygos su parsivežtais
dokumentais sudėtos Lietuvos
mokslų akademijos bibliotekoje
fondo „Borussica“ pavadinimu.
Mat nuogaustada, kad jas gali už-
tikti ir iš Vilniaus išsivežti ka-
rinio grobio iškėtotai. Sėkmin-
gą lietuvių 1945-46 m. ekspedici-
ją Karaliaučion prof. dr. J. Jur-
ginis yra paskelbęs savo knygoje
„Kelionių novelės“ (1988). Rinki-
nio „Wallenrodia“ knygų išgelbė-
jimui džiaugėsi ir Osnabriuko uni-
versiteto prof. dr. Klausas Gar-
beris, jas aplankęs Lietuvos moks-
lų akademijoje. Išgelbėtas knygas
jis jau 1989 m. mini „Neue Rund-
schau“ žurnale atspausdintame
straipsnyje „Bibliotekininko ke-
lionė po Sovietų Sąjungą. Senoji
vokiečių literatūra tarp Leningra-
do, Baltijos ir Lvovo“.

Pats prof. dr. Juozas Jurginis
paliktame rašinyje pasakoja: „Dr.
K. Garberio dovanotame straips-
nyje „Bibliotekininko kelio-
nė...“ radau mūsų ekspedici-
jos iš Karaliaučiaus į Piliavą
(Baltiją) prie Lauckų pilies,
kurios griuvėsiose buvo rasti K.
Donelaičio „Metai“, aprašymą.
Buvusiam valstybiniame archy-
ve tarp Prūsijos valdovų įsakymų,
potvarkių vokiečių kalba atradom
nemažai lig šiol nežinomų lietu-
viškų tekstų. Tai neišsenkantis
lietuvių kalbos ir Lietuvos is-
torijos studijų šaltinis. LDK tek-
stai buvo religinio turinio, o čia
rastieji – tik pasaulietiniai. Juo-
se gausu ūkinio, teisinių ir buit-
nių sąvokų bei posakių, patarimų
ūkininkavimui, amatų ir verslo
klausimais. Iš dr. K. Garberio
straipsnio sužinojau, kas buvo
paskelbta prieš keletą metų,
ir supratau, kodėl ten apie 1945 m.
ekspediciją taip šykščiai pasaky-
ta ir niekas tuo Lietuvoje nesido-
mėjo. Nuo visuomenės buvo nu-
slėpta ne tik išgelbėtos knygos,
rankraščiai, dokumentai, bet kar-
tu ir ekspediciją aprašęs (30.000
egz.) knygos „Kelionių novelės“
autorius. Matyt, neįtikio jo civi-
lizuoti materialistiniai ir huma-
nistiniai įsitikinimai bei teigia-
mas Prūsijoje ir Lietuvoje vyku-
sio reformacinio judėjimo verti-
nimas...“

V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414
Anapilyje telefonas: (905) 566-0006

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 8 v.v.; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 p.p.; sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p.; ketvirtadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 5.00%	Asmenines paskolas
180-364 d. term. ind. 5.50%	nuo 8.50%
1 metų term. indėlius 5.75	Sutarties paskolas
2 metų term. indėlius 5.75%	nuo 8.50%
3 metų term. indėlius 6.25%	Nekiln. turto paskolas:
4 metų term. indėlius 6.50%	Su nekeičiamu nuosimčiu
5 metų term. indėlius 6.50%	1 metų 8.50%
1 metų GIC-mėn. palūk. 6.50%	2 metų 9.00%
1 metų GIC-met. palūk. 7.50%	3 metų 9.50%
2 metų GIC-met. palūk. 7.75%	Su keičiamu nuosimčiu
4 metų GIC-met. palūk. 8.00%	1, 2 ir 3 metų 6.75%
5 metų GIC-met. palūk. 8.25%	
RRSP, RRIF ir OHOSP 3.75%	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 6.75%	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 7.50%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 7.75%	
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind. 8.00%	
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind. 8.25%	
Taupomąją sąskaitą 3.25%	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 3.75%	
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 1.75%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk. 2.50%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI per 56 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALIJACIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- Taisau visų rūšių
- ŠALDYTUVUS
- SKALBIMO MAŠINAS
- ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS
- KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytiui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronto. Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

BALTIC CONSTRUCTION

Remontas ir nauja statyba gyvenamųjų namų, parduotuvių, restoranų, istaigų ir vasarnamių

- stalius darbai • vidaus sienų įdėjimas • dažymas
- elektros įvedimai • vandentiekio sistemos įvedimas
- stogai • įvairūs cemento darbai • kiemų sutvarkymas
- prieplaukos • garažai • tvoros • židiniai • virtuvės, vonios remontas ir apdaila • rūšių įrengimas • šildymo ir vėsinimo sistemų įvedimas
- plytelių įdėjimas • pataisymai ir pataikymai pagal invalidų ir senelių poreikius • nuosavybių priežiūra. • 18 metų patirtis • Nemokamas įkainavimas • Speciali kaina rudens ir žiemos laikotarpiui. Skambinti Pauliui Stanevičiui tel. (416) 604-1871 Toronto.

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 416-251-4864, 416-251-4025, 416-251-4824
Namų: 905-277-0814

2334 Lakeshore Boulevard West, antras aukštas
Toronto, Ontario M8V 1B6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS
• ĮVARIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Countrywide WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1
(Windermerre – Bloor kampas)
Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

DRAUDA

Gyvybės – verslo – namų – automobilių – sveikatos – kelionių – pensijų (RRSP, RRIF)

Greitas ir tikslus patarnavimas. Skambinkite

JUOZUI EIMIUI RAMUI
tel. 239-7733

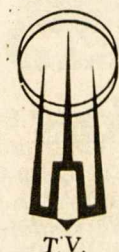
namų 766-5857 FAX 234-5187

CHOLKAN INSURANCE BROKERS LIMITED
3836 BLOOR ST. W., ETOBICOKE, ONTARIO M9B 1L1
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Šarūno Marčiulionio spaudos konferencija Vilniuje 1994 m. liepos 4 d. Nuotraukos centre – Š. MARČIULIONIS, NBA profesionalų lygos žaidėjas ir Lietuvos krepšinio aukščiausiosios lygos pirmininkas su žurnalais dalinasi Lietuvos krepšinio supančiomis problemomis. Kairėje JUOZAS JANKAUSKAS, LKL direktoriato vadovas; dešinėje ARŪNAS PAKULA, LKL patarėjas tarptautiniams ryšiams

Nuotr. Sig. Krašausko

SPORTAS

—Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS.

32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5.

telefonas (416) 766-5367

Golfo žinios

Šiaurės Amerikos XXIX-sios Lietuvos golfo pirmenybės įvyko 1994 m. rugsėjo 3-4 d.d. "Connestoga Golf & Country Club" aikštyne, Kanadoje. Antanas Stauskas žaidynių rengimo komiteto pirmininkas ŠALFAS-gos tarpininkas golfo žaidynių rengimo komiteto vardu sveikino dalyvius, linkėdamas lietuviško bendradarbiavimo, sportiškos nuotaikos ir gerų rezultatų.

Žaidynes rengė Toronto lietuvių golfo klubas. Rengimo komiteta sudarė: A. Stauskas – pirm., Darius Marijošius – žaidynių vadovas, Tanya Eimantienė, Arūnas Jonikas, Viktoras Radžiūnas. Varžybų komiteto atstovai buvo J. Rusinavičius, V. Kaknevičius ir A. Zaleskis; teisėjų kolegija: Antanas Stauskas (Toronto), Arvydas Karas (Čikaga) ir Algis Nagevičius (Klivelandas).

Žaidynių programa prasidėjo penktadienį, rugsėjo 2 d., dalyvių registracija, susipažinimo vakaru ir vaizėmis. Šeštadienį, rugsėjo 3 d. pradėtos žaidynes (shotgun start), (laiko taupymui, žaista iš karto ant visų žaliųjų). Sekmadienį buvo žaidynių tūsa, vakare pokylis ir dovų įteikimas laimėtojams – pereinau įvykių taurių ir kitokių žymenų. Per einamųjų taurių mecenatų: meistrų klasei – Čikagos lietuvių golfo klubas, senjorų – Amerikos lietuvių architektų bendrija, moterų – KLB krašto valdyba, vyrų komandai – JAV LKB krašto valdyba, moterų komandai – PLIAS Klivlando skyrius, ilgiausio smūgio – inž. Jonas Talandis ir amžinos jaunystės – inž. J. P. Nasvytis.

Tarpininkas komandinės varžybos dalyvavo: Čikagos vyrų dv., Klivlando viena, Toronto keturios komandos, taip pat Čikagos ir Toronto moterų komandos. Vyrų klasėje pirmą vietą laimėjo Toronto vyrų 4 komanda, surinkusi 960 taškus. Jai atstovavo: K. Eimantas, S. Podasadeikis, A. Stauskas, T. Keveža, A. Buntinas, A. Mikėlenas, R. Saplys, D. Vaičiūnas ir W. Ubeika. Antra vieta teko Čikagos vyrų 4 komandai, surinkusiai 980 taškus ir trečia – Klivlandui su 998 taškais.

Išlyginamųjų smūgių varžybose pirmą vietą laimėjo Toronto vyrų 4 komanda su 844 taškais, antrąją vietą atiteko Toronto vyrų 4 komandai, surinkusiai 860 taškus.

Moterų klasėje pirmosios vietos laimėtojomis tapo čikagietės su 768 taškais; antrąją vietą tenkinosi torontietės su 825 taškais. Čikagos moterų komandai atstovavo: R. Stverak, A. Vaitkienė, G. Vasy, R. Karas, O. Antanaitis, I. Valaitis; torontietės – E. Kėkštienė, I. Kymantienė, B. Eimantienė, J. Ignatavičienė, R. Lukavičius ir D. Deksnys. Individualinių varžybose (Gross) dalyvavo 99 golfininkai (80 vyrų, 16 moterų ir 3 jaunia).

Meisterių klasėje pirmieji trys: P. Stukas 73-72 145, T. Lapas 73-73 146 (abu iš Čikagos), R. Skripstas 73-75 148 (Klivi). Iš viso meisterių klasėje dalyvavo 8 žaidėjai. Vyrų A klasėje dalyvavo 21. Pirmas trys vietas laimėjo torontietis: K. Eimantas 76-77 153, A. Stauskas 74-83 157 ir A. Eimantas 83-78 161. Vyrų klasėje taip pat pirmieji trys torontietis: J. Rusinavičius, D. Marijošius ir R. Burdulis. Šioje grupėje žaidė 16 žaidėjų. Vyrų C klasėje iš 18 dalyvaujančių pirmas trys vietas laimėjo taip pat torontietis: V. Mickevičius, V. Dementavičius ir A. Zaleskis. Vyrų D klasėje dalyvavo 5. Iš jų I v. laimėjo L. Saplys (Tor.), II v. V. Dargis (Čik.) ir III v. R. Marijošius (Tor.). Senjorų grupėje dalyvavo 12 žaidėjų, iš kurių I v. laimėjo B. Stverak (Čik.), II v. J. Danaitis ir III v. A. Simanavičius abu iš Toronto. Moterų A klasėje žaidė 13. Pirmosios dvi vietas atiteko čikagietėms R. Stverak ir A. Vaitkieniė, o trečioji E. Kėkštienė iš Toronto. Jaunių A klasėje J. Mikėlenas I v. iš Toronto ir II v. V. Ringas iš Čikagos, trečiojoji liko J. Obelenius iš Toronto. Moterų B klasėje: I v. R.

Vaikai mokysis ne tik žaisti krepšinį

Vilniuje, Raitininkų gatvėje, buvo atidaryta Šarūno Marčiulionio vaikų krepšinio mokykla. Atidarymo iškilmės dalyvavo "Golden State Warriors" treneris asistentas Don Nelson, kompiuterių išradėjas Steve Wozniak (beje, Steve padovanojo mokyklai 10 naujų kompiuterių), Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas, kiti valdžios vyrai. Šarūnas Marčiulionis pasakė, kad jo mokyklos tikslas – ne vien mokyti vaikus žaisti krepšinį, bet ir ugdyti dvasingą, protąjančią sportininką. Naujoji Šarūno mokykla – sporto pastatai su trimis krepšinio aikš-

telėmis ir kompiuterizuotomis klaseimis. Čia turėtų mokytis 400 berniukų.

Marčiulionio komanda pralaimėjo "Statybai"

Tik kelios dešimtys krepšinio gerbėjų susirinko pasižiūrėti, kaip žaidžia NBA žvaigždė Šarūnas Marčiulionis. Šarūnas įmetė 29 taškus į dabartinės "Statybos" krepšį, rungtyniaudamas šio klubo veteranų komandoje. Be Šarūno, veteranams atstovavo E. Kučiauskas, L. Kvedaravičius, D. Darulis, A. Vainauskas ir Vilkas. Veteranai pirmąjį kėlinį laimėjo 46:44, bet rungtynes pralaimėjo 89:97. Sekmadienį Šarūnas Marčiulionis dalyvavo savo krepšinio mokyklos atidarymo iškilmėse. (Iš LA)

Dešimtuks du lietuviai

Anglijos Šefildo mieste vykusiame pasaulio čempionate, kur dalyvavo 96 sportininkai iš 42 kraštų, iš mūsų penkiakovės rinktinės dalyvių geriausiai pasirodė Andrius Zadneprovskis, užėmęs 9 vietą. Jis laimėjo jo jomio rungtį. Gintaras Staškevičius, plaikume užėmęs antrą vietą, galutinėje įskaitoje buvo dešimtas. Pagal Lietuvos penkiakovės federacijos generalinį sekretorių Kalininką, sėkmingiausiai mūsų ekipai pasirodė komandinėje rungtyje, užimdami 5 vietą. Kalininas pasakojo, kad ruošiantis pasaulio čempionatui, sportininkai, neradę baseino, treniruojasi ežeruose, o jodinėja su žirgais, labiau tinkančiais žemės ūkiui, o ne sportui. (Iš LA)

SPORTO KLUBO "VYTIS" KREPŠINIS: 9 m. amžiaus ir jaunesnių mergaičių bei berniukų treniruotės pirmadieniais 7-8.30 v.vak. Holy Angels mokyklos salėje, 65 Jutland (prie Islington g-vės); 10 metų ir vyresnių mergaičių ir berniukų treniruotės antradieniais 6.30-9.30 v. vak. Bishop Allen akademijos salėje, 721 Royal York Rd. (į pietus nuo Bloor). Registracija antradieniais. Registracijos mokeskis \$75 (šeimai nuolaida). Del informacijos skambinti: Tomui Akelaičiui tel. 253-0943, Rimui Sondai tel. 769-0671. Bus sudaromos klubo komandos bei rinktinės, kurios žais lygoje.

"Vytis" sporto klubo valdyba

Skautų veikla

Rugsėjo 24 d. po Maironio mokyklos pamokų, čia pat įvyko "Rambyno" ir "Šatrijos" tuntų žiemos sezono atidarymas. Suedigai vadovavo A. M. Rusinas. Įneštos vėliavos, sugiedotas Lietuvos himnas. Tuntininkai v.s. Algis ir s. Vida Senkai pasveikino sugrįžusius po atostogų ir vėl įsijungusius į skautišką veiklą. Sk. draugovės draugininkui vyr.s. D. Viskontui ir pav. v.s. S. Valadkai išvykus studijuoti, į jų vietą paskirti ps. R. Kalendra draugininku, sk. vytytis sl. M. Slapšys pavaduotoju. Tuntininko pavaduotojų paskirtas s. M. Rusinas. Vilkiukų draugininku paskirtas ps. A. Paškus, globėja ps.fl. N. Simonavičienė, adj. sl. L. Narušis, pav. sl. R. Pečiulis.

"Šatrijos" tunte paukštyčių vadovė L. Paulionytė pakelta į skiltininkės laipsnį. Buvusios vadovės sl. A. Skrinkaitė ir v.s. V. Underlytė yra išvykusios studijuoti į McGill universitetą. Jų vieton "Rūtos" dr-vė vadovauti paskirtos sl. L. Paulionytė, pl. G. Baltakytė ir pl. R. Slapšytė. "Dainos" skautų dr-vės draugininke paskirta v.s. I. Viskontaitė, pav. v. sl. R. Radžiūtė ir v.s. V. Ross. Pritry. sk. dr-kė sl. N. Gedgaudaitė, atvykusios iš Los Angeles, pavaduotojos sl. A. ir G. Baltakytės iš Hamiltono. V. sk. "Birutės dr-vės pav. v.s. D. Gudelytė. Jūros sk. "Baltijos" laivo vade gint. v.v. K. Janavičiūtė. Tunto adj. paskirta ps. D. Grybaitė ir programų vedėja ps. J. Yčienė. Sueiga užbaigta išnešus vėliavas. Sugiedota "Ateina naktis". M.

Aukojo "T. žiburiams"

\$400 – A.R.; \$101.46 – a.a. Prano Valonio testamentinis palikimas; \$30 – R. Miltenis, L. Mačiūnas; \$14 – J. Astas; \$12 – A. Radžiūnas, A. Tautkus, S. Prekeris, P. Zubas, J. Erslavas; \$10 – J. Šlaugis; \$7 – J. Venckus; \$5 – A. P. Šalčius, J. Manikauskas, T. Lee, dr. S. Naujoškaitis, A. Pakalka; \$2 – K. Deksnys, A. Janušonis; \$1 – O. Trečiokienė.

Garbės prenumeratams atsiuntė:

\$100 – kun. J. E. Rikteraitis; \$60 – A. G. Cibas, M. Studniewski.

Rėmėjo prenumeratams atsiuntė:

\$55 – L. Vaitonis; \$52.50 – L. Baltušis; \$50 – F. S. Rajekas, S. Treigys, A. Vitkevičius, A. L. Širvinskis, St. Ančiulis, A. Žebertavičius, J. Vaitkus, Br. Jucėnas, K. Keciūnas, J. Prasauskas, J. Jurkonis, J. J. Lasys-Kuras, S. Jakaitis, E. Zakaras, P. Paškevičius, B. Novickis, J. Vaidotas, P. Vizbaras, V. Zauka, S. Marijošius, I. Tauteras, R. Geležiūnas, S. Kazlauskas, Z. Malo, A. Vaivada, kun. V. Palubinskis, J. Paršeliūnas, G. Patupis.

Už dvejus metus rėmėjo prenumeratams sumokėjo: P. Boukouris, A. Tevelis.

Nuosirdus aciu už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame garbės bei rėmėjo prenumeratoriams ir visiems, kurie siūsdami reguliarią prenumeratą prideda ir auką.

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

4.75% už 90 dienų term. indėlius
5.25% už 6 mėnesių term. indėlius
5.75% už 1 m. term. indėlius
6.00% už 2 m. term. indėlius
6.25% už 3 m. term. indėlius
6.50% už 4 m. term. indėlius
6.50% už 5 m. term. indėlius
6.25% už 1 m. GIC mėn. palūk.
6.50% už 1 m. GIC invest. pažym.
7.25% už 2 m. GIC invest. pažym.
7.50% už 3 m. GIC invest. pažym.
7.75% už 4 m. GIC invest. pažym.
8.00% už 5 m. GIC invest. pažym.
3.75% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
6.50% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
7.25% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
7.50% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
7.75% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
8.00% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
3.75% už OHOSP (variable rate)
3.25% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)
3.75% kasd. pal. čekių sąsk. virš 10,000
2.50% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.).

IMA:

už asmenines paskolas nuo 7.75%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu

1 metų 7.50%
2 metų 8.50%
3 metų 8.75%
4 metų 9.00%
5 metų 9.25%
(fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 6.50%
(variable rate)

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI per 100 milijonų dolerių

MasterCard Kredito kortelė

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaides. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operators & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda. (Cumis & The Co-operators).

KASOS VALANDOS:

- Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –
1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 416 532-1149

K3R

AWNINGS & ROOFING

Šarnyriniai išskleidžiamieji stogeliai • Pastogėlis-krepšeliai • Stogų dengimai

625A The Queensway, Toronto, Ont. M8Y 1K4

Tel.: 416-252-4081 FAX: 416-252-2972

Knygų rišykla "SAMOGITIA"

meniška ir išsami knygas bei žurnalus.

A. Plėnys

3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

LEDAS REFRIGERATION

AIR CONDITIONING & HEATING

Taisau ir įvedu

- Centrines šildymo ir A/C sistemas
- Skalbimo mašinas, džiovintuvus
- Oro drėkintuvus (Humidifiers)
- Indų plovimo mašinas, voryklas
- Šaldymo sistemas, šaldytuvus

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.

Skambinti R. Jareckui
tel. 416-370-3539 Toronto
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti).

DAIVA DALINDA, BBA, Broker Tel. (416) 231-5000

Amerikos didžiausia namų pardavimo įstaiga plečiasi Kanadoje!

Islington-Kingsway Realty Inc.

Prezidentė, turinti 14 metų patyrimą, jums sąžiningai patarnaus.

Nemokamas namo įvertinimas.

2908 Bloor Street West, Etobicoke, Ontario M8X 1B6 FAX (416) 233-2713

MEDELIS CONSULTING

1407 Sarcee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2

Tel. 1-905-434-1847 FAX 1-905-728-5745

ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atskleidžiant jūsų gimes iš Lietuvos. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. Reikalui esant atvažiuoju į namus.

KELIONĖS Į LIETUVĄ

visuomet geriausiomis kainomis per Amsterdamą, Berlyną, Frankfurtą, Helsinkį, Kopenhagą, Londoną, Paryžių, Varšuvą arba kitomis jūsų pageidaujamos oro linijomis. Didelis pasirinkimas. Labai greitai parvežame viešnagėi jūsų gimines iš Lietuvos.

KALĖDINĖ KELIONĖ per Kopenhagą. Nakvynės nereikalingos. Išskrendam gruodžio 20 – grįžtam sausio 4. Teiraukitės! Sumokėjusiems iki rugsėjo 15 d. – didelė nuolaida!

KELIONĖS Į VISUS KITUS KRAŠTUS. TEIRAUKITĖS APIE ĮVARIUS BILETŲ ĮSPARDAVIMUS. Del smulkesnės informacijos kreipkitės trečiadieniais nuo 11 v.r. iki 5 v.p.p. į Algį Medelį asmeniškai arba kasdien nuo 9.30 v.r. iki 6 v.v. į Mariją (angliškai, rusiškai arba lenkiškai).

UNITY TRAVEL, 1558 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A4
Tel. 416-538-6570
FAX 416-538-9657

ALGIS MEDELIS

KLF tarybos pirmininkas PAULIUS KURAS su Lietuvos Kulautuvos sanatorijos diagnostikos skyriaus vyr. gydytoja dr. JOANA GRABAUSKIENE (kairėje) ir sanatorijos direktore

Kanados lietuvių fondas

Kanados lietuvių fondo metiniame susirinkime 1994 m. pava-sarį išrinktos tarybos antrasis posėdis įvyko Anapilyje rugsėjo 15 d., 7.30 v.v. Pirmajame naujos tarybos posėdyje, įvykusiame gegužės pabaigoje, buvo pasiskirstyta pareigos. Tarybos pirmininkas – Paulius Kuras, tarybos sekretorė – Ramūnė Sakalaite-Jonaitienė, valdybos pirmininkas – Bronius Saplys, vicepirmininkė – Gražina Ignaitytė, sekretorius – Algis Nausėdas, išdininkas – dr. Arūnas Pabedinskas, narys – Kazys Deksnys. Valdybos posėdžiai vyksta kas mėnesį, o taryba renkasi kas trys mėnesiai.

Šiame posėdyje buvo nutarta paskirti Pello skirstymo komisi-ją iš trijų tarybos narių. Jų tiesioginė atsakomybė bus prižiūrėti pakomisijas, kurios svarstys humanitarinės pagalbos ir specialių projektų (Lietuvoje) bei vietinių organizacijų ir stipendijų prašy-mus. Tuo nuo dabar rūpinsis tary-bos nariai – E. Čuplinskas, J. Gus-tainis ir J. Kristolaitis. Taipgi su-darytas peržiūros komitetas KLF archyvinės medžiagos sutvarky-mui. Jame sutiko dalyvauti V. Sen-džikas, jam padės vienas revizi-jos komisijos narys.

Kaip buvo skelbta, Fondo kapi-talas jau viršija \$2,000,000, įska-itant visus administruojamus fon-dus, iš kurių dalinamos palika-nos pagal susitarimus su steigė-jais. Visos KLF prižiūrimų fon-dų taisyklės bus netrukus peržiū-rėtos ir aptartos su mecenatais arba jų atstovais, norint užtikrin-ti, kad lėšos būtų tinkamai skirs-tomos.

Taryba patvirtino valdybos siū-lymą, kad visi prašymai būtų ad-resuoti Kanados lietuvių fondui, KLF anketoje. Nutarta, kad prašy-tojų, jaunesnių nei 20 metų, tė-

vai turi būti KLF nariai. Vyres-ni patys turi būti nariai.

Taip pat buvo patvirtinti valdy-bos svarstyti paskyrimai stipen-dijoms. Jie bus paskelbti vėliau.

Specialiems projektams paskir-tos sumos iš 1993 m. pajamų:

Suvalkų krašto išeivijos sambūriui statomai Seinų gimnazijai paremti	\$ 500
„Aušros“ leidyklaui Punske lietuviškai spaudai paremti	500
Vilniaus krašto lietuvių sąjungai lietuviškai veiklai Vilniuje paremti	1,000
Lietuvos pol. kalinių ir tremt. sąjungai Panevėžyje rašomai mašinėlei ir kitiems reikalams	500
Lietuvos pol. kalinių ir tremt. sąjungai Kauno Laisvės kovų archyvo leidimui	500
Rietavo katalikų mokyklai inventoriui įsigyti	500
Vilniaus Santariškių ligoninei aparatūros persiuntimo išlaidoms	500
Katalikų radijo stočiai „Mažoji Lietuva“ literatūrai ir kasėms įsigyti	500
Vakarų Lietuvos ir Prūsijos istorijos centrui archyvo papildymo ir tobulinimo reikalams	750
Demokrat. spaudos rėmimo fondui demokratinei spaudai Lietuvoje paremti	2,000
Kauno medicinos akademijai prof. I. Lukoševičienės knygai išleisti	1,000
Vilniaus miesto gimdymo namams reikmenims įsigyti	1,400
Kauno onkologijos ligoninei reikiama aparatūra įsigyti	3,000
Garliavos Juozo Lukšos vardo vidurinei mokyklai reikmenims įsigyti	300

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 1,100,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapi-talas yra neliečiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:
Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

FONDO TIKSLAS – LIETUVYBĖS IŠLAIKYMAS

Vienintelis Kanadoje lietuviškas kelionių biuras kviečia keliauti kartu!

Kelionės į Lietuvą!

Geriausios kainos, patogiausi lėktuvai. Užsakantiems bilietus su FINNAIR rugpjūčio mėn. – nuolaida. Smulkesnių žinių teiraukitės tel. 416-533-8443.

Kelionės laivais:
SPECIALIOS dietos grupės – 7 dienos į Karibų salas:
1. Lapkričio 5 d. Ms “Norway”;
2. Gruodžio 4 d. Ms “Dreamward”.

Geriausia dovana mylimiesiems Valentino dienos proga
“LOVE BOAT”
7 arba 14 nuostabių dienų Karibų jūroje. Išvyksta 1995 m. vasario 11 d. Užsisakykit dabar, vietų skaičius ribotas.

Mūsų biure Jūs galite užsakyti:
• Išskirtimus bei keliones giminėms atvykti į Kanadą
• Sveikatos ir kelionių draudimus
• Persiųsti pinigų ir vaistų giminėms
• Keliones lėktuvais bei traukiniais
• Keliones pramoginiiais laivais
• Keliones į Floridą ir kitus šiltus kraštus
• Keliones į sveikatingumo sanatorijas
Pensininkams nuolaida

VISAIS ŠIAIS KLAUSIMAIS SKAMBINKITE:
Tel. (416) 533-8443, FAX (416) 533-6279
1605 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A6, Canada
Kelionių verslo registracijos nr. 2559030 (retail), nr. 2475066 (wholesale)

TORONTONT

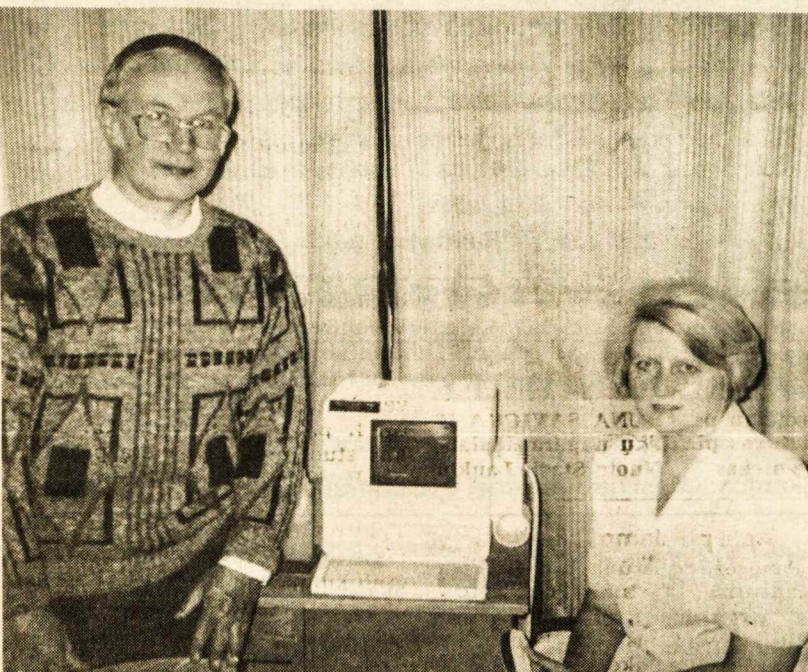
Gediminui Vagnoriui ir dr. Vytautui Pakalniškiui, viešėjusiems Kanadoje valdžios kvietimu Londono universite-te pasigilinti teisėtvarkos bei ekonomikos srityse, atsisvei-kinimo vakarą suruošė Tėvy-nės sąjungos (Lietuvos konser-vatorių) Kanados skyrius rug-sėjo 22 d., 7 v.v. Prisikėlimo parapijos parodų salėje. Susi-rinko apie 60 svečių išgirsti TS(LK) valdybos pirmininko atsisveikinimo žodžio. G. Vag-norius išreiškė padėką Kana-dos lietuviams ir pasitikėjimą jų pastangomis padėti Lietu-vai bei suprasti jos būklę. Jis priminė, kad neįmanoma likti neutraliems savo valstybės at-žvilgiu, ypač kai valdančioji partija ruošiasi pasirašyti Lie-tuvai pražūtingą sutartį su Ru-sija dėl karinio tranzito ir jau pateiktį seimui nepaprastos padėties paskelbimo siūlymą skubiam svarstymui.

Per Toronto Prisikėlimo parapiją labdarai 10,000
Per Lietuvos kankinių parapiją labdarai 6,000
Laikraščiai „Tremtinys“ 200
Studentams, vykstantiems Lietuvon 600

Iš viso išmokėta \$29,750

Per pastaruosius trejetą metų, Lietuvos reikalams buvo skirta \$91,603; išmokėta \$83,799.

Remkime Kanados lietuvių fon-dą, kuris visų sudėtis pinigais stengiasi pagelbėti ne tik išeivi-jos lietuvių veiklai, bet taip pat padeda ir Lietuvai. KLF valdyba

Lietuvos Kulautuvos sanatorijos (inkstų ligų gydymo centro) diagnostikos skyriaus vyr. gydytoja dr. JOANA GRABAUSKIENE su KLF padovanotu „Ultra Sound“ aparatu. Iš kairės – Kauno medicinos akademijos rektorius prof. dr. VILIUS GRABAUSKAS

Juozas (Joseph) NORKUS
Re/max West įstaigoje ilgiausiai dirbantis agentas.
#1 KANADOJE
Daugiau kaip 10 metų turintis pardavimo bei daugiau kaip 20 metų statybos ir remonto patirtį.
Mielai atsakysiu į namų pirkimo, pardavimo ar remonto klausimus.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St. West
Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel. 416 769-1616 namų 416 532-5893
Nemokamas namų įvertinimas

GINTARAS EXPRESS
1968 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 3K9
(Prie High Park požeminės stoties).
Tel. (416) 604-4400, FAX (416) 604-9748.

Siuntiniai laivu:
1 kubinė pėda \$7.00 plus \$14 pristatymas arba
1 kg \$1.20 plus \$14 pristatymas
Siuntiniai lėktuvu:
1 kg \$5.50 plus \$14 pristatymas
Siuntiniai priimami bet kokiame ipakavime. Ir laivu, ir lėktuvu siuntiniai išsiunčiami kas antrą savaitę.
Visi Jūsų siuntiniai, siunčiami per GINTARAS EXPRESS nemuituojami. Siūlome Jums šven-tines gėlių puokštes bei paruoštus maisto siuntinius iš Kanados ir Vakarų Europos šalių produktų.

Kelionės į Lietuvą ir iš Lietuvos: nuo \$1050
Mūsų darbo valandos: 10 v.r. – 7 v.v. (pirmadieniais-penktadieniais); 10 v.r. – 4 v.p.p. (šeštadieniais).
Mūsų atstovai: Kitcheneryje, Waterloo, Guelph, Cambridge Lolita arba Armandas, tel. 519-571-9422; Hamiltone: Alfredas Zorkus, tel. 905-522-9966; Londone: Jonas Naruševičius, tel. 519-657-1751; Delhi: Pranas, Teresė Pargauskai, tel. 519-468-2163; MONTREALYJE: Zaklina, Maris Kemzane, tel. 514-637-9495.
NAUJOS PASLAUGOS: atliekame įvairius vidaus ir lauko namų remonto darbus – sienų statymo (drywall), elektros, vandentiekio, keramikinių plytelių klojimo, dažymo, stogų ir lietašvaidžių dengimo. Taip pat statome priestatus, verandas, įrengiame vonias ir pirtis.

Ontario kredito kooperatyvų centro žiniaraštyje “Spectrum”, 1994 m. rugsėjo 20 d. lai-doje, tęsiant tautinių koopera-tyvų pavadinimų aiškinimą pa-minėtas Toronto lietuvių kredo-to kooperatyvas “Parama”. Nurodoma, kad jis įsteigtas 1952 m. pagelbėti Toronto lie-tuviams, paaiškinama, ką reiškia žodis “parama”. Koopera-tyvas labai daug padeda savo nariams, ypač naujai atvyks-tantiems iš Europos, duoda-mas asmenines ir nekilnojamojo turto paskolas. Visa tai paaiškino kooperatyvo vedėja Alvena Ramanauskienė ir pa-sakė: “Mes remiame narius ir jie mus. Bendradarbiavimas įgalino ‘Paramai’ suteikti dau-giau kaip 100 milijonų dolen-rių kapitalą”.

SKAITYTOJAI PASISAKO

DOVANA KARALIAUČIAUS KRAŠTO LIETUVIAMS
Kanadiečiai lietuviai – Salo-mėja Endrijonienė ir Alfredas Brazys padovanojo keliasdešimt vertingų knygų Karaliaučiaus krašto lietuviams. Jų dovana ypač vertinga šiais laikais, kai ten gyvenantiems lietuviams gresia nutautėjimas. Lietuviai Karaliau-čiaus srityje neturi savo mokyk-lų, savo spaudos, pakankamai priemonių lietuvių bei išlaikyti.

Kaip muziejaus darbuotojas esu ne kartą važinėjęs Karaliau-čiaus krašte. Pastebėjau tokį reiš-kinį: pokario metu ten nuvykę lietuviai dar kalba lietuviškai, dar šiaip taip lietuviškai kalba ir jų vaikai, o vaikų vaikai lietu-viškai daugiausia jau nemoka. Todėl Karaliaučiaus srities lie-tuviams pagalba labai reikalin-ga. Apskritai mes negalime nesi-domėti Karaliaučiaus kraštu, ku-ris Lietuvai davė pirmąją lietu-višką knygą į kuris daug prisi-dėjo formuojant lietuvių litera-tūrinę kalbą. Be to, vietovardžiai rodo šio krašto baltišką – lietu-višką praeitį.

Kanadiečių lietuvių dovanotas knygas į Įsrutį (Černiachovską) nugabeno ten vykusio mokslinė ekspedicija iš Lietuvos. Ši eks-pedicija tyrinėjo Prūsijos kraš-to lietuvišką paveldą, susitikinė-jo su ten gyvenančiais lietuviiais. Dovanotas knygas Įsruties miesto Knygų rūmų lietuviškam skyriui įteikė ekspedicijos dalyvis dr. Algirdas Matulevičius. Jis yra aktyvus ekspedicijų į Karaliau-čiaus sritį dalyvis, kovotojas už ten gyvenančių lietuvių teises, dirba Prūsijos istorijos srityje. Kadangi šiemet sukanka 450 metų, kai buvo įsteigtas Karaliaučiaus universitetas, dr. A. Matulevi-čius šia tema parašė didelį straips-nį į “Vorutos” laikraštį (1994.VII. 16-31, nr. 27-28).

Leonardas Lekavičius, Lietuvos liaudies buities muziejaus darbuotojas

Įvairios žinios

Ontario slaugos namuose (care homes) gyvenantys turi visiškai apsaugotas nuomi-ninkų teises pagal neseniai patvirtintą įstatymą, skelbia “Canadian Scene” agentūra. Privačių arba neregistruotų slaugos namų, senelių prie-glaudų, bendranamių (group homes) ir įvairių labdaros institucijų globoje yra apie 47,000 gyventojų. Jų teisės dabar apsaugojamos trimis įstatymais. Gyventojus-nuo-mininkus galima pašalinti iš patalpų tik dėl priežasčių, nurodytų “The Landlord and Tenant Act”. Tačiau turi bū-

ti pasirašyta sutartis (tenan-cy agreement), kurioje apibū-dinamos teikiamos paslaugos ir jų kaina. Nuomos apribo-jimo įstatyme (Rent Control Act) numatyta, jog tik kartą per metus galima kelti nuo-mas, davus 90 dienų įspėjimą, ir visi slaugos ir pan. namuo-se gyvenantys turi gauti iš sa-vininko (operator) informaci-ją apie savo teises, apie tei-kiamų paslaugų ir maisto kai-ną. Pagal “Rental Housing Protection” įstatymą slaugos namų gyventojai apsaugojami ir pastatų paskirties keitimo atveju. Keičiant veiklos sri-tį, savininkai turi gauti mies-to leidimą.

Dantų gydytoja Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)
Mississauga, Ontario L5G 3H7 Tel.: (905) 271-7171
Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais
1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvių namus) Tel.: 416-530-1070

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
(Orthodontist)

2373 Bloor Street West Telefonas
(Prie Jane St.) 763-5677

Advokatas

VICTOR E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

15 John St., Suite 2 Tel. 240-0594
Weston, Ontario M9N 1J2 (24 valandas)
(arti Lawrence ir Weston Rd.) FAX 248-5922

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.

perėmė a.a.advokato Algio Puterio bylas ir testamentus

1579 Bloor St. West, Įstaigos telefonas
Toronto, Ontario (416) 532-3443
M6P 1A6

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500 Atstovybės Lietuvoje naujas
(Bloor ir Jane gatvių kampas) adresas: Goštauto 4-78
Toronto, Ontario M6S 4W3 (kitoje Neries upės pusėje
nuo “Lietuvos” viešbučio)
Tel. (416) 762-7393 Vilnius
Fax (416) 763-0674 Tel. (3702) 61 71 62
Fax (3702) 22 63 68

DRESHER

DRAUDA

Visi draudos patarnavimai. Lietuvių kalba patarnauja V. Drešeris ir Rima (Petkūtė) Drešerienė.

Nekilnojamas turtas

Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius

Nekilnojamo turto įkainojimas

– mortgičių – mokesčių – turto ir kt. Kreiptis į Rick Drešerį

3830B Bloor St. West, Etobicoke, Ontario M9B 1K8
Tel. 416-233-3334, 416-231-2661
FAX 416-233-0285

Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 9 v.r. – 5 v.p.p.
Narys “Better Business” biuro

Patarnavimas – greitas ir tikslus!

V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121, (416) 822-7376
Lilija Paceviciene – telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA – INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121 FAX 533-1122

TORONTONT

Anapilio žinios

— Rugsėjo 25, sekmadienį, Sutvirtinimo sakramentą priėmė Jonas Baliūnas, Taras Chornomaz, Aleksa Henderson, Ričardas Juras, Kristupas Kaknevičius, Valdas Kaleinikas, Darius Narušis, Justinas Šimonėlis ir Indrė Valadkaitė.

— Rugsėjo 26 d. palaidota a.a. Petronėlė Baikauskienė, 84 m. amžiaus.

— Spalio 8, šeštadienį, 10 v.r. Lietuvos kankinių šventovėje bus laikomos Mišios už Lietuvą. Mūsų parapijos KLK moterų draugijos skyrius kviečia visas nares ir parapijiečius dalyvauti.

— Mišios spalio 2, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Birutę Pšezdziecię, 11 v.r. už žuvusius Lietuvos šaulius; Wasagoje 11 v.r. už a.a. Antaną ir Antaniną Vaškevičius.

Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldos spalio 2, sekmadienį, įprastu laiku 9.30 v.r.

— Choras pradės repetuoti spalio 17, pirmadienį, 7 v.r. parapijos salėje.

— Pjūties padėkos šventės pietūs bus Lietuvių namuose spalio 30 d. po pamaldų, o ne spalio 16, kaip buvo paskelbta.

— Pamaldos spalio 9 d. laikys kun. Mark Kirsons.

— Parapijos klausimais prašome kreiptis į valdybos pirm. E. Steponą tel. 416-622-5896 arba sekr. P. Šturmą tel. 905 274-3529, V.D.

Lietuvių namų žinios

— Sekmadienio popietėje, rugsėjo 26, dalyvavo 170 asmenų. Svečių knygoje pasirašė Danguolė Balčiūnienė, Lina Balčiūnaitė iš Vilniaus, Nijolė Kaveckienė iš Oaklawn, S.C. JAV, Janina Daillidienė iš Jurbarko, Genovaitė Sibitienė iš Montrealio, Dalia Berzonova iš Šiaulių, Irena Tamulevičienė, Eugenija Žvirgždienė iš Jurbarko raj. Pranešimus padarė LN valdybos narė D. Keršienė.

— LN valdybos posėdis įvyks rugsėjo 29, ketvirtadienį, 7.30 v.v.

— Rugsėjo 27, antradienį, 7 v.v. LN sekljoje yra šaukiamas LN visuomeninės veiklos komiteto posėdis. Kvietiam po tris atstovus iš šių vienetų: LN moterų ir vyrų būrelių, kultūrinės komisijos ir socialinių reikalų komiteto. Negalintieji dalyvauti prašomi pranešti T. Stanuliiui tel. 231-4937.

— Lapkričio 5, šeštadienį, įvyks LN metinis pobūvis. Programą atliks Londono "Pašvaistė", vadovaujama muz. Andriaus Petrašiūno. Šokiams gros visiems žinomas "Good Time Boys" orkestras. Stalai rezervuoti, bilietai gaunami LN rastišinėje ir sekmadienio popietėje metu.

— Spalio 2 d., 1.30 v.p.p. sekljoje bus rodomas filmas "Pasaulio lietuvių dainų šventė Vilniuje, Vingio parke 1994 m."

— Aukos slaugos namams priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A6.

— Šv. Jono lietuvių kapinėms aukko: \$100 — J. A. Ališauskai (iš St. Catharines).

— Anapilio autoakštės vajui aukko: \$200 — I. Bumelis, D. L. Stukai; \$100 — J. P. Butkai, B. Jonynienė, J. Budreika, V. Jocas.

— A.a. Elzbietai Valantiejenei mirus, užjausdami brolių Praną Augaitį, visą jo šeimą ir gimines, Janina ir Juozas Šarūnai "Tėviškės žiburiams" aukkojo \$25.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ

"PUNIA"

Atliekame visus lauko ir vidaus remonto darbus: sienų • vandentiekio • elektros • keramikos plytelių • stiklo blokų • langų • dažymo ir kt. Įrengiamo rūsius • vonias • pirtis • lauko verandas • įvažiavimo keliukus (driveways) iš susikabinusių (interlocking) plytų. Dengiame stogus. Skambinti Alvydui tel. 905-848-9628, 416-609-5108 (pager).

ROYAL LEPAGE

Residential Real Estate Services

5110 Dundas Street West,

Etobicoke, Ontario M9A 1C2

Bus.: (416) 231-3000 (24 hr.)

Res.: (416) 231-4937

Fax (416) 231-6993

Ar galiiu pirkti namą su 5% įmokėjimu? Kas moka "Land Transfer Tax" — pardavėjas ar pirkėjas? Šiais ir visais nekilnojamo turto klausimais kreiptis į Teodorą Stanulį tel. 416 231-3000, namų tel. 416 231-4937, FAX 416 231-6993. Sąžiningas patarnavimas.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Rugsėjo 25, sekmadienį per visas Mišias pamokslus sakė kun. Jonas Bacevičius, OFM. Jis yra pranciškonų naujokų auklėtojas mūsų centriniame vienuolyne Kennebunkport, Me. Kartu su juo atvyko ir 9 naujokai, kurie ruošiasi tapti pranciškoniais. Aštuoni iš jų yra iš Lietuvos, vienas — Viktoras Liškauskas iš Burlington, Ont. Baigę naujokyną, jie grįš į Lietuvą ruošti kunigystei.

— Ruošiasi tuoktis Ona D. Jurėnaitė ir Ferenc A. Polyak. Rugsėjo 24 d. susituokė Violeta Dobišaitė su Bohdan Wytiuk.

— Šv. Pranciškaus Asyžiečio šventė — spalio 4. Sekmadienį, spalio 2, Trečiojo ordino mūsų parapijos kongregacija minės Šv. Pranciškaus šventę, organizuotai dalyvaudama 10.15 v. Mišiose su savo vėliava. Po Mišių parapijos kavinėje pavaišins visus parapijiečius kava.

— Madų paroda, kurią rengia parapijos tarybos jaunų šeimų sekcija, įvyks rugsėjo 30, 6.30 v.v. Eaton Centre, 6 aukšte, Flagship kambaryje. Įėjimas — \$10. Bilietus platina Iлона Tarvydienė, tel. 416 234-1088.

— Vartotų drabužių ir daiktų išpardavimas — spalio 5 ir 6 d.d. mūsų parapijos salėje nuo 9 v.r. iki 9 v.v.

— Kolumbo Vyčiai (Knights of Columbus) spalio 2, sekmadienį, prie mūsų šventovės pardavinės medžiagines rožes "Roses for Life". Gautas pelnas skiriamas organizacijoms, kurios kovoja prieš negimusį kūdikį žudymą.

— Šv. Rašto Senojo Testamento "Istorinės knygos" gaunamos mūsų parapijos rastišinėje. Kaina — \$15. Jau išleisti du Senojo Testamento tomai: Penkiaknygė ir Pranašų knygos. Verčiamas ir ketvirtas tomas "Išminties rastiša". Šv. Raštą verčia kun. Antanas Rubšys.

— Vakaronė, kurios tikslas paremti sriubos virtuvės Lietuvoje, įvyks mūsų parapijos didžiojoje salėje spalio 16, sekmadienį, 4 v.p.p. Vakaronėje dalyvaus vysk. Paulius Baltakis, OFM. Bus paminėtas jo vyskupavimo dešimtmetis. Vakaronės dalyviai bus pavaišinti sriuba, pagaminta pagal Lietuvos sriubos virtuvės receptą, ir lietuviška duona. Bilietai platinami parapijos salėje. Kaina — \$15.

— Krepšinio treniruotės "Aušros" sporto klubo berniukams iki 11 m. amžiaus vyks pirmadieniais nuo 6 v.v. iki 7.30 v.v., o berniukams nuo 12 iki 16 m. — trečiadieniais nuo 6 v.v. iki 7.30 v.v.

— Mišios spalio 2, sekmadienį, 8.30 v.r. už a.a. Danutę Beresnevičienę; 9.20 v.r. už a.a. Augustiną Pranskevičių; 10.15 v.r. už a.a. Klemensą ir Tatjaną Dargius, Kuodžių šeimos mirusius ir a.a. Eugenijų Starkutį; 11.30 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Gairė torontiško Prisikėlimo parapijos choro, dalyvavusio Pasaulio lietuvių dainų ir tautinių šokių šventėje Vilniuje 1994 metais. Nuotr. Alf. Laučkos

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, su-tvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 626-2099, fax (416) 626-4770 Toronto.

Teodoras (Ted) Stanulis

Kanados lietuvių jaunimo sąjungos atstovai VIII-jame pasaulio lietuvių jaunimo kongrese prie likusių barikadų seimo rūmų priekyje, Vilniuje. Iš kairės: D. Viskontas, D. Batūraite, KLJS valdybos vicepirm. D. Baršauskaitė, KLJS valdybos išd. K. Baršauskaitė, M. Stanevičius, R. Kalendra, KLJS korespondentė A. Karkaitė, KLJS socialinių reikalų pirm. A. Paulionytė, KLJS valdybos pirm. O. Stanevičiūtė. Nuotr. A. Venclovas

PRANEŠAME MŪSŲ NARIAMS,

kad nuo 1994 metų spalio 11 dienos ANAPILIO skyrius pradės veikti ir antradieniais nuo 9 valandos ryto iki 3.30 valandos po pietų.

Anapilio skyriaus darbo valandos: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas Toronte

Kanados lietuvių katalikų kultūros draugijos "Žiburiai" metinis narių susirinkimas įvyks spalio 4, antradienį, 7.30 v.v. "Tėviškės žiburiių" patalpose.

Tarptautiniame rašytojų festivalyje, kuris įvyks Toronte spalio 14-22 d.d., Lietuvai atstovaujantis Tomas Venclova skaitys iš savo raštų šeštadienį, spalio 15, 8.15 v.v. ir sekmadienį, spalio 16, 12 v., du Maurier Theatre Centre, 231 Queen's Quay West.

Lietuvos kankinių šventė įvyko rugsėjo 25, sekmadienį, 3 v.p.p., Lietuvos kankinių šventovėje ir Anapilio salėje. Mišias koncelebravo vysk. P. Baltakis, OFM, ir aštuoni kunigai. Pamokslą pasakė vyskupas ir per pamaldas suteikė Sutvirtinimo sakramentą mūsų parapijos 9 jaunuoliams. Po pamaldų įvyko procesija į Anapilio kryžių kalną, kuriam buvo pastatytas ir pašventintas vysk. P. Baltakio vyskupavimo dešimtmečiui paminėti kryžius. Anapilio salėje vaikių metu buvo pagerbtai vysk. P. Baltakis ir ilgametis parapijos choro vadovas muz. Stasys Gailevičius, švenčiantis savo devyniasdešimtmetį. Plačiau sek. "A" nr. D.

Rašytojo a.a. Vytauto Tamulaičio mirties pirmosios metinės paminėtos rugsėjo 24 d. giedotinėmis gedulo Mišiomis, už mirusius skirtomis maldomis Prisikėlimo šventovėje, gausiai dalyvaujant velionies giminėms, artimiesiems bei kitiems tautiečiams. Mišias atnasovo svečias iš JAV kun. J. Bacevičius, OFM, pasakęs ir amžinojo gyvenimo prasmę primenantį pamokslą. Velionies duklė V. Dailidienė skaitė tai dienai skirtus skaitinius. Vargonavo ir giedojė D. Viskontienė ir D. Radtke. Po pamaldų šio prisiminimo dalyviai susirinko į Parodų salę šiltsiems užkandžiams, kuriuos paruošė B. Stanulienė. Klebonas kun. Aug. Simanavičius, OFM, sukalbėjo maldą, svečiai vaišinosi, jaukiai praleisdami porą valandų su Tamulaičių šeima. S.

LIETUVĖ, 50 METŲ, sąžininga, darbšti, turinti darbų patyrimą Kanadoje, legali imigrantė, ieško darbo. Gali slaugyti, valyti, gaminti maistą, prižiūrėti vaikus. Turi rimtas rekomendacijas. Skambinti Toronte tel. 416 233-5996 Aldonai.

ATOSTOGOS SAULĖTOJ FLORIDOJ. Kambarys ir prausykla, vėsinimas, apšildomas baseinas, pusryčiai — savaitė \$200. Miegamas kambarys, bendra prausykla — savaitė \$150. Arti parduotuvių ir pajūrio. Skambinti arba rašyti: A. Zupkus, 5886 Guest Court, North Fort Myers, FL 33903, USA. Tel. (813) 656-5886.

IŠNUOMOJAMAS gražus ir švarus dviejų miegamųjų butas Toronte Jane gatvės rajone į šiaurę nuo Sheppard gatvės. \$645 mėnesiui. Į kainą įeina mokesčiai už elektrą, apšildymą ir kt., taip pat už automobilio pastatymą. Arti parduotuvių. Skambinti tel. 416-742-5254, 716-3751.

RUDENS VAKARAS

saviems skautams paremti

1994 m. spalio 22, šeštadienį, 7 val. vakaro Toronto Lietuvių namuose

PROGRAMOJE: Jaunimo dainos vienetas "Sutartinė"

• Loterija • Šilta vakarienė su vynu • Šokiama gro "Starlight" orkestras • Veiks baras. Įėjimas \$20 asmeniui.

Stalai numeruoti. Bilietus galima užsisakyti iš anksto pas J. Batūrienę tel. 416 239-8986 arba V. Baliūnienę tel. 416 766-2872

Visus maloniai kviečia dalyvauti —

"Šatrijos" ir "Rambyno" tuntai ir tėvų komitetas

Kultūra.

Gintariniai auskarai, vėriniai ir žiedai.

Skambinti Kristinai Genienei 416 234-9696 (vak.)

"TŽ" redakcijoje gautas pareiškimas iš "Santaros-Šviesos" organizacijos JAV-se su ilgoku sąrašu parašų, protestuojančių prieš lietuviškų knygų deginimą: "Mes, susirinkę 1994 metų Santaros-Šviesos suvažiavimą, reiškiamo nerimą ir pasipiktinimą, kad kai kurie lietuvių išeiviai viešai ir iškilmingai degina knygas. Tai kultūrinio nuosmukio ir kraštutinės netolerancijos apraiška, ligi šiol matyta tik totalitariniuose kraštuose. Griežtai smerkiame šį aktą, kurį laikome gėdingu".

Antanas Šileika išleido anglų kalba savo pirmąjį romaną "Dinner at the End of the World" (Pietūs pasaulio pabaigoje). Išspausdino Mosaic Press. "The Globe and Mail" rugsėjo 17 d. kultūriname priede romaną recenzavo rašytoja Diane Schoemperlen, pridėdama ir trumpą knygos ištraukėlę. Romano veiksmas — netolimoje ateityje. Nežabota tarša baigia nuniokoti žemę. Keletas žmonių, ieškodami vietos kur dar būtų galima apsigyventi, susitiekė pakelyje pasakoją viens kitam savo pergyvenimus. Anot recenzentės, kiekvienas pasakojimas yra pilnai savaimingas, bet kartu ir įpintas į vienos knygos turinį. Atskleidžiamos žmonijos padarytos pavojingos klaidos bei pabrėžiama pasakojimų (komunikacijos) galinga įtaka. "Dinner at the End of the World", pirmasis autoriaus romanų, verčia skaitytoją galvoti. Romanas drąsios minties, kai kur juokingas, sudėtingas ir pasigėrėtinais neįprastas" rašo recenzentė. lbk

LIETUVĖ PENŠININKĖ ieško buto Hamiltono mieste pas lietuvių. Jei būtų galimybė, norėtų gauti vieną maitinimą dieną. Skambinti tel. 905 547-4093.

PASAULIO LIETUVIŲ DAINŲ ŠVENTĖ VILNIUJE! Trys aukštos kokybės vaizduotės: 1. Ansamblių vakaras Kalnu parke liepos 8 d. (2 val. ilgumo); 2. Šokių diena Žalgirio stadione liepos 9 d. (2 val. ilgumo); 3. Pasaulio lietuvių dainų šventė Vingio parke liepos 10 d. (4 val. ilgumo). Galite užsisakyti šias vaizduotes iš International Historic Films, Inc. skambinant telefonu 312-927-2900 arba raštu, 3533 S. Archer Avenue, Chicago, IL 60609 USA. Vienos vaizduotės kaina tik \$25 (Kan.), arba visos trys \$60 (Kan.) ir \$5 persiuntima. Vaizduotės bus siunčiamos iš mūsų sandėlio Windsor, Ontario, todėl nereikės mokėti maito bei kitų mokesčių. Mes priimame asmeniškus čekius (Kanados doleriais) arba VISA/Mastercard kredito kortelės. Sav. Petras Bernotas.

KILIMŲ IR BALDŲ VALYMAS

EURO CLEAN

Greitas patarnavimas, prieinamos kainos, dezinfekcija ir "Stainguard".

SKAMBINKITE VIDMANTUI ŠILININKUI TORONTE

TEL. 456-0717 ARBA 402-7976

MONTREALQUE

Seselė Albina Pajarskaitė, vyriausioji Marijos N. P. seserų vienuolijos vadovė, atvykusi iš Lietuvos į JAV moterų vienuolių vadovių konferenciją, su oficialiu vizitu apsilankė ir Montrealyje.

Rugsėjo 14 d. "Rūtos" klube padarė išsamų pranešimą apie Lietuvos dabartinį socialinį gyvenimą. Kadangi ji yra "Caritas" direktorė, todėl ir pranešime ilgiau sustojo prie plačiai išvystytos labdaringos veiklos. Jos vadovaujama vienuolių stengiasi atgauti turėtą nuosavybę, bet atgavo tik vieną pagalbinį pastatą. Taip pat seselė yra įsitraukusi ir į kitą veiklą, pvz. ji vadovauja Lietuvos moterų vienuolių įvairių kongregacijų sudarytai bendradarbiavimo komisijai.

Nemažas būrys atsilankiusių su dideliu dėmesiu išklausė jos

pranešimo. Montrealio namų vyresnioji seselė Paulė visus pavaišino pyragais ir kava. Viešnia lydėjo seselė provincijolė Ignė iš Putnam'o.

Darbo dienos savaitgalį Vilniaus šaulių rinktinės Kanadoje vadas Juozas Šiaučius ir LK Mindaugo šaulių kuopos pirmininkas Augustinas Mylė dalyvavo Trakų šaulių rinktinės surengtoje gegužinėje Bostone.

"Aušros" merginos po atostogų pradėjo AV šventovėje sekmadieniais per 10 val. ryto Mišias savo skambia giesme garbinti Dievą. Jų vadovė yra Andrija Celteriūtė-Benišienė, vargonais priitaria muz. Aleksandras Stankevičius.

Prieš karinį Rusijos tranzitą per Lietuvą paraišai buvo renkami AV parapijos salėje. B. S.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai - Automobiliai - Prekyba - Apsakomylė

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 514 722-3545 FAX 514 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.

PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 514 256-53355

Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 514-766-5827; 514-766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — virš \$29,000,000 REZERVAS — virš 2 milijonų.

MOKA UŽ:

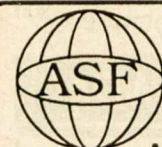
Certifikatus 1 m.	6.25%	Taupymo — special.	1.50%
Certifikatus 2 m.	7.00%	Taupymo — su gyv. dr.	1.25%
Certifikatus 3 m.	7.25%	Taupymo — kasdienines	1.50%
Term. indėlus:		Einamos sąsk.	1.00%
1 metų	5.00%	RRIF — RRSP — 1 m. term.	6.25%
180 d. - 364 d.	5.00%	RRIF — RRSP — 2 m. term.	7.00%
120 d. - 179 d.	4.50%	RRIF — RRSP — 3 m. term.	7.25%
60 d. - 119 d.	4.50%	RRIF — RRSP — taup.	2.00%
30 d. - 59 d.	4.00%		

IMA UŽ:

Nekiln. turto:		asmenines — nuo...8.00
1 metų	8.00%	
2 metų	9.00%	
3 metų	9.25%	

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10.00- 2.00
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

EUROPARCEL

APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ

NAUJA VIETA — NAUJOS VALANDOS

TOKS PAT GERAS PATARNAVIMAS

Nuoširdžiausi linkėjimai mūsų klientams ir sėkmės 1994 metuose. Mes ir toliau su malonumu teiksime aukščiausios klasės patarnavimus bendruomenei. Todėl prašome naudotis mūsų bendrovės paslaugomis. Laukiame paskambinimo dėl siuntinių paėmimo iš jūsų namų. Pristatyti siuntinius galite trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 7 v.v.

Siuntiniai pristatomi tiesiog į namus.

Nėra maksimumo svorio.

Minimumas 2 kg, arba \$10.00.

Nauja kaina: \$5.10 už kg

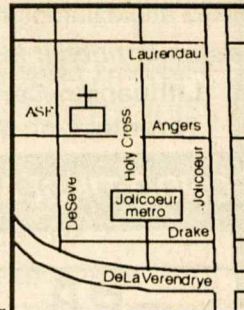
MONTREALYJE 1450 DE SEVE LASALLE, QUE.

Naujas telefonas

937-9898

Vytas Gruodis Jr.

SKAMBINKITE INFORMACIJOS IR APTARNAVIMO REIKALAIS BET KADA - 7 DIENAS

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

savaitraštis, didelio formato, 10 puslapių,

reguliari metinė prenumerata - \$38.00,

rėmėjo — \$50.00, garbės — \$60.00

(JAV-se amerikietiška)

Prašu siuntinėti "Tėviškės žiburius" ištisus metus šiam NAUJAM skaitytojui (metinė prenumerata \$30.00)

Vardas, pavardė

Adresas

.....